

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: 6208 N Ekonomika a management
Studijní obor: Obchodně podnikatelský obor

VYUŽITÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ZE ZDROJŮ EVROPSKÉ UNIE, JAKO FAKTOR ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V ÚSTECKÉM REGIONU

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:
Doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc

Autor:
Bc. Veronika Terčová

Zadání práce – první strana

Zadání práce – druhá strana

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Využití finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie, jako faktor rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém regionu“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury. Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 29. 4. 2009

.....

Veronika Terčová

Poděkování

Velice ráda bych poděkovala paní Doc. Ing. Evě Cudlínové, CSc za cenné rady, připomínky a za laskavé a vstřícné vedení diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat zaměstnancům městských úřadů a magistrátů ve městech Děčín, Litoměřice, Teplice a Ústí nad Labem za jejich ochotu spolupracovat a cenné informace, které mi poskytli. Zároveň patří nemalý dík všem ostatním, kteří mi pomohli a bez nichž by moje diplomová práce nemohla být vypracována.

Obsah

1	ÚVOD.....	8
2	CÍLE, HYPOTÉZA A METODICKÝ POSTUP	9
2.1	CÍLE PRÁCE	9
2.2	HYPOTÉZA	9
2.3	METODICKÝ POSTUP	9
3	TEORETICKÁ ČÁST.....	11
3.1	CESTOVNÍ RUCH A JEHO VLIV NA EKONOMIKU STÁTU	11
3.2	DESTINAČNÍ MANAGEMENT A MARKETING	12
3.2.1	<i>Destinační management</i>	12
3.2.2	<i>Destinační marketing</i>	13
3.2.2.1	Marketingová strategie destinace	14
3.3	PRODUKT CESTOVNÍHO RUCHU	15
3.3.1	<i>Služby v cestovním ruchu</i>	16
3.4	DISTRIBUCE V CESTOVNÍM RUCHU.....	17
3.4.1	<i>Distribuční cesty destinace</i>	17
3.4.1.1	Elektronické informační a rezervační systémy	17
3.4.1.2	Turistická informační centra (TIC)	18
3.5	SPOLUPRÁCE VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO SEKTORU V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU	19
3.5.1	<i>Udržitelný cestovní ruch</i>	19
3.5.1.1	Venkovský cestovní ruch	20
3.6	VÝVOJ POLITIKY EU V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU	21
3.7	STRUČNÝ ÚVOD DO PROBLEMATIKY FINANČNÍCH ZDROJŮ EU	22
3.7.1	<i>Programování evropské regionální politiky</i>	22
3.7.2	<i>Programovací období EU 2004 - 2006</i>	23
3.7.2.1	Finanční prostředky určené pro cestovní ruch.....	23
3.7.3	<i>Regionální politika EU v letech 2007 – 2013</i>	24
4	PRAKTICKÁ ČÁST	26
4.1	CHARAKTERISTIKA KRAJE Z HLEDISKA REKREAČNÍHO POTENCIÁLU.....	26
4.1.1	<i>Atraktivita v Ústeckém kraji</i>	27
4.1.1.1	Přírodní atraktivita	27
4.1.1.2	Kulturně-historické atraktivita	28
4.1.2	<i>Návštěvnost kraje</i>	28
4.1.3	<i>Profil návštěvníků Ústeckého kraje</i>	29
4.1.4	<i>Potenciál rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji</i>	30
4.2	ČERPANÉ FINANČNÍ PROSTŘEDKY ZE ZDROJŮ EU V PROGRAMOVACÍM OBDOBÍ 2004 - 2006.....	32
4.2.1	<i>Závěrečné účty Ústeckého kraje v období 2004 – 2008</i>	33
4.2.1.1	Analýza priority 4 SROP.....	34
4.2.2	<i>Budoucí rozvoj Ústeckého kraje – BROŮK</i>	36
4.2.3	<i>Příklady realizovaných projektů v Ústeckém kraji v období 2004 - 2006 s přínosem pro cestovní ruch</i>	37
4.2.4	<i>Zhodnocení přínosů zkráceného programovacího období</i>	37
4.3	ÚSTECKÝ KRAJ A PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2007 – 2013.....	38
4.3.1	<i>Finanční alokace pro NUTS II Severozápad</i>	38
4.3.1.1	Řízení a monitoring ROP NUTS 2 Severozápad.....	39
4.4	KRAJSKÉ MĚSTO ÚSTÍ NAD LABEM.....	40
4.5	ROZVOJOVÉ AKTIVITY MĚSTA.....	41
4.5.1	<i>Program aktivní politiky města Ústí nad Labem</i>	42

5 ANALÝZA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ ZAMĚŘENÉHO NA ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ZE ZDROJŮ EU VYBRANÝMI MĚSTY	43
5.1 VYHODNOCENÍ VÝBĚROVÉHO DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ MĚST	44
5.1.1 Využívání prostředků ze zdrojů EU	44
5.1.2 Získané finance pro cestovní ruch v letech 2004 – 2006	46
5.1.3 Přiznané finance pro cestovní ruch v letech 2007 – 2013	48
5.1.4 Sumarizované údaje za období let 2004 - 2008	51
5.1.5 Činnost a spolupráce turistických informačních center	52
5.2 ZÁVĚRY VYPLÝVAJÍCÍ Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ MĚST	53
5.3 CYKLOSTEZKA LABE JAKO POTENCIÁL ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V ÚSTECKÉM REGIONU	54
5.3.1 Návrh certifikace doplňkových služeb	56
5.3.1.1 Odpovědnost za projekt certifikace doplňkových služeb	57
6 ANALÝZA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ SE ZAMĚŘENÍM NA SPOLUPRÁCI A ČINNOST TURISTICKÝCH INFORMAČNÍCH CENTER (TIC) V ÚSTECKÉM KRAJI	58
6.1 VYHODNOCENÍ VÝBĚROVÉHO DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ TIC	58
6.1.1 Obecné informace	59
6.1.2 Spolupráce mezi TIC a jednotný informační systém	60
6.1.3 Dotace ze zdrojů EU	63
6.2 ZÁVĚRY VYPLÝVAJÍCÍ Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ TIC	64
6.3 NÁVRH INFORMAČNÍHO PORTÁLU CESTOVNÍHO RUCHU	65
6.3.1 Podoba vytvořeného portálu a poskytované služby	66
6.3.2 Provozovatel portálu a financování jeho vzniku	67
7 ZÁVĚR	68
8 SUMMARY	70
9 PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY	72
SEZNAM ZKRATEK	77
SEZNAM TABULEK	78
SEZNAM GRAFŮ	79
SEZNAM OBRÁZKŮ	80
SEZNAM PŘÍLOH	81

1 Úvod

Ústecký kraj je dlouhodobě vnímán jako destinace s negativní image. Tento stav je způsoben především historickým vývojem lokality, během kterého se region postupně přetvářel v oblast orientovanou na průmyslovou činnost. V důsledku toho byla tvář krajiny značně změněna, zdevastována a její atraktivita pro investory, turisty a samotné residenty poklesla. Pro některé části regionu, poškozené těžební činností, je dnes jedinou možností rozvíjet alternativní formy cestovního ruchu. Naopak některé okresy mají přirozený, ale bohužel značně nevyužitý potenciál pro tento obor.

V květnu roku 2004 získala Česká republika, se vstupem do Evropské unie, možnost čerpat z různých fondů určených pro zkrácené programovací období. Politika Evropské unie podporuje rozvoj cestovního ruchu už od druhé poloviny 20. století. Již v prvním období 2004 – 2006 měly kraje, města a jiné subjekty možnost využívat peněžní prostředky k expanzi tohoto odvětví. Finance poskytnuté v této době napomohly k realizaci několika projektů i v Ústeckém kraji. Jejich dopad na zlepšení podmínek pro cestovní ruch v podobě nové, renovované infrastruktury či rozšíření nabídky produktů a profesionalizace služeb je značný. Výše čerpaných financí z EU je v práci vztažena k samotnému kraji, vybraným okresním městům a turistickým informačním centřům.

V novém programovacím období bude největší díl financí určených pro regiony soudržnosti poskytnut jednotce NUTS2 Severozápad, jejíž součástí je i Ústecký kraj. Tento region se z pohledu odvětví cestovního ruchu vyznačuje poměrně nízkou návštěvností. Samotná města, jako destinace, nemají turistům se zájmem o dlouhodobou rekreaci ve většině případů co nabídnout. Mohou jen těžko konkurovat historickým skvostům, jako je Praha nebo Český Krumlov. Jednotlivé obce tedy nejsou na trhu cestovního ruchu příliš konkurenceschopné. Šancí, jak přilákat větší množství návštěvníků, je vzájemná spolupráce na projektech cestovního ruchu a tvorba kompaktních produktů, které by byly motivací pro prodloužení pobytu. Tato myšlenka je v práci aplikována na vybrané lokality, kterými jsou 4 okresy (bráno z geografického, nikoli správního hlediska): Děčínský, Litoměřický, Teplický a Ústecký. V procesu poskytování informací účastníkům cestovního ruchu hrají nezastupitelnou roli turistická informační centra. Jejich propojení a kooperace v rámci destinace jsou podmíněné nejen aktivitou měst, která je provozují, ale i existencí společného informačního systému.

2 Cíle, hypotéza a metodický postup

2.1 Cíle práce

Cílem práce je analyzovat současné možnosti využití finančních prostředků ze zdrojů EU ve prospěch cestovního ruchu v Ústeckém regionu a rozsah, který byl doposud získán. Analýza se zaměří na monitorování aktivity vybraných okresních měst vzhledem ke stanovené problematice. Tato část bude zakončena návrhem na společný projekt, který by mohl vést k zatraktivnění lokality pro potenciální návštěvníky (nejen z České republiky, ale i ze zahraničí) i samotné residenty.

Dalším stanoveným úkolem je prezentovat poznatky týkající se tvorby produktů, financování činnosti a spolupráce turistických informačních center ve 4 okresech (Děčínský, Litoměřický, Teplický, Ústecký). Lépe řečeno ukázat na provázanost mezi městskými úřady či magistráty, ve stanovených městech, a turistickými informačními centry (TIC). V návaznosti na zmíněnou spolupráci mezi TIC bude představen návrh na vytvoření jednotného informačního systému, který v této části regionu chybí a konkrétní zdroj jeho financování z finančních prostředků EU. Tento návrh je také posledním cílem stanoveným v diplomové práci.

2.2 Hypotéza

Přístup k fondům EU hraje zásadní roli v rozvoji cestovního ruchu v Ústeckém regionu. Díky financím poskytnutým ze zdrojů EU mají města možnost realizovat více rozvojových projektů vedoucích ke zlepšení podmínek v lokalitě, a to nejen pro rezidentní občany. Prostředky je možno použít pro širokou škálu aktivit. Jednou z nich je i efektivnější rozvoj potenciálu cestovního ruchu. Důležitou roli v získávání podpory z EU hraje především spolupráce informačních center a měst.

2.3 Metodický postup

Vypracování diplomové práce probíhalo podle předem stanoveného harmonogramu s použitím níže zmíněných metod. Informace potřebné k vypracování byly čerpány ze dvou základních zdrojů. Teoretická část se opírá o sekundární data získaná z odborné literatury (uvedené v seznamu použité literatury). Hlavním pramenem pro zpracování analytických a syntetických kapitol se stala primární data, která byla výsledkem realizace dvou výběrových dotazníkových šetření (dotazníkové šetření zaměřené na čerpání finančních prostřed-

ků ze zdrojů EU vybranými městy, dotazníkové šetření zaměřené na spolupráci a činnost turistických informačních center v Ústeckém kraji). Zpětnou vazbu na první uvedené šetření tvořily řízené rozhovory se zástupci jednotlivých odborů magistrátů měst či městských úřadů. Dotazníkové formuláře byly kombinací otevřených a uzavřených otázek. Po vyhodnocení důležitosti získaných informací byly získané poznatky zapracované do jednotlivých částí, ke kterým se bezprostředně vztahovaly.

V průběhu vypracování práce došlo k aplikaci následujících vědeckých metod: *komparace* (metoda srovnání), *analogie* (na základě zjištění shody některých znaků určitého jevu se usuzuje přibližná shoda znaků jevů ostatních), *indukce* (postup od části k celku) a *dedukce* (postup od všeobecného ke konkrétnímu), *statistické metody* (sběr ekonomických dat), *metoda abstrakce* (oddělení podstatných informací od nepodstatných), *analýza* (rozložení celku na elementární části) a *syntéza* (spojování elementárních částí v celek).

3 Teoretická část

3.1 Cestovní ruch a jeho vliv na ekonomiku státu

„Cestovní ruch je významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Každoročně představuje největší pohyb lidské populace nejen za účelem rekreace, ale i poznávání. Je pozoruhodnou součástí spotřeby a způsobu života obyvatel, zejména ekonomicky vyspělých zemí. Ve světovém měřítku patří vedle obchodu s ropou a automobilovým průmyslem ke třem největším exportním odvětvím.“ (14, str. 9) Jedná se o jeden z největších a nejrychleji se rozvíjejících průmyslů světa. Cestovní ruch je charakterizován jako otevřený systém, na jehož strukturu a vývoj má významný vliv vnější prostředí. Je ovlivňován faktory ekonomického, politického, sociálního, technicko-technologického a ekologického prostředí. Naopak vliv cestovního ruchu je zřejmý především v těchto kategoriích: zaměstnanost, tvorba hrubého domácího produktu, vytváření devizových rezerv státu, záchrana kulturních, uměleckých a historických památek, zvyšování všeobecné vzdělanostní úrovně obyvatelstva, atd. Pro stát má jednoznačný ekonomický přínos. Možnost profitovat z cestovního ruchu však úzce souvisí s investicemi do rozvoje nezbytné supra a infrastruktury, které se podílejí na uspokojování potřeb a požadavků účastníků cestovního ruchu. [14, 29]

„Přínosem pro stát je cestovní ruch jen v případě, kdy se bude rozvíjet na základě přepracované koncepce státu jako celku, jeho regionů a středisek (obcí) jako destinací cestovního ruchu. V každé destinaci je proto nutné vytvořit efektivní organizačně-institucionální předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu.“ (29, str. 12) Nutnost těchto předpokladů lze odůvodnit i skutečností, že v poslední době je význam cestovního ruchu čím dál tím více spojován s přímým rozvojem regionů. K nastartování regionálního rozvoje přispívá relativně nová disciplína: destinační management a marketing. Destinace cestovního ruchu by měly být schopny vypracovat vlastní koncepci rozvoje cestovního ruchu, která by se soustředila na uspokojování potřeb a požadavků návštěvníků a zároveň by zajišťovala dosažení zisku, zabezpečení životní úrovně místních obyvatel a ochranu životního prostředí. O takovéto koncepci pak hovoříme jako o marketingové koncepci rozvoje cestovního ruchu. [29]

3.2 Destinační management a marketing

Dle Heskové a kolektivu (14, str. 152) představuje destinační management a marketing „soubor činností na vybraných úrovních řízení a koordinace, strategické plánování, různé formy spolupráce na úrovni mikroregionů a regionů, využívání podpůrných fondů.“ [14]

3.2.1 Destinační management

Pod pojmem destinační management podle Výkladového slovníku cestovního ruchu rozumíme „soubor technik, nástrojů a opatření používaných při koordinovaném plánování, organizaci, komunikaci, rozhodovacím procesu a regulaci cestovního ruchu v dané destinaci.“ (44, str. 60) Účelem tohoto procesu je vznik udržitelných a konkurenceschopných produktů cestovního ruchu, tvorba a společné sdílení loga, značky kvality či společného informačně-rezervačního systému, apod. Nedílnou součástí procesu je iniciace partnerství soukromého a veřejného sektoru v rámci cestovního ruchu. Na tvorbě výsledného destinačního produktu vždy participuje celá řada subjektů z těchto dvou sektorů. [44]

Management destinace tvoří tři části: návštěvnický management, model limitů přijatelné změny a spektrum rekreačních příležitostí. Jedná se o nástroje sloužící k usměrňování toku návštěvníků a ovlivňování jejich chování, stanovení únosného zatížení území a specifikaci předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu v destinaci. Je-li v rámci destinace uplatňován kvalitní management, stává se cestovní ruch přínosem zejména v oblasti ochrany životního prostředí, sociálně kulturní a ekonomické oblasti. Přínos pro oblast ochrany životního prostředí lze spatřovat např. ve využití daní a poplatků pro financování ochrany přírodních zdrojů, další příkladem je regulace počtů návštěvníků v chráněných územích. Pozitivní vliv na sociálně-kulturní oblast se projevuje vytvářením nových pracovních míst, zvyšováním životního standardu místních obyvatel, kteří mohou využívat zařízení vybudovaná pro návštěvníky destinace, apod. Přínos pro ekonomickou oblast je nejvíce markantní. Jedná se zejména o zlepšení platební bilance státu prostřednictvím aktivního cestovního ruchu, zvýšení příjmu do místních i státního rozpočtu prostřednictvím daní a poplatků či zvyšování zaměstnanosti. V souvislosti s uvedeným je možné cestovní ruch v rámci destinace, považovat za polarizující (hnací), indukované (hnané) nebo neutrální odvětví. „Polarizujícím odvětvím se cestovní ruch v destinaci stává v případě, že má bezprostřední vliv na hospodářský a sociální rozvoj destinace, výrazně ovlivňuje zaměření i jiných ekonomických aktivit a stává se tak určujícím faktorem ekonomické činnosti. V souvislosti s rozvojem

a potřebami cestovního ruchu se v destinaci rozvíjejí návazná i podpůrná odvětví, rozvíjí se kooperace mezi destinacemi. Destinace se stává předmětem nabídky na mezinárodních trzích cestovního ruchu.“ (29, str. 23) Má-li cestovní ruch na hospodářský a sociální rozvoj jen zprostředkovaný vliv, hovoříme o něm, jako o indukovaném odvětví. Dochází zde ke stimulaci rozvoje destinace, ale cestovní ruch není jejím dynamickým odvětvím. Příklad neutrálního odvětví lze demonstrovat na městech Most, Bílina nebo Duchcov. Cestovní ruch ve zmíněných lokalitách neovlivňuje hospodářský a sociální rozvoj, ale je jeho důležitým doplňkem. [29]

Na vzniku managementu destinace by se vždy mělo podílet několik subjektů, jsou to především tyto: místní samosprávy, zástupci místních obyvatel, akademická obec, obchodní komory, zástupci podnikatelů a mnozí další. Důvodem je, že destinační management zahrnuje následující činnosti, které se zmíněných subjektů bezprostředně týkají a ty by proto měly mít možnost je do určité míry svými názory a stanovisky ovlivnit: „plánování územního rozvoje, vydávání povolení k vykonávání podnikatelské činnosti a její následná kontrola, regulace v oblasti životního prostředí, případně v jiných oblastech, podílení se na iniciativách různých asociací, činnosti v zájmu formování rozvoje cestovního ruchu, vytváření iniciativy při výchově představitelů státní správy a místních samospráv, podnikatelů i místních obyvatel k cestovnímu ruchu a operační řízení aktivit spojených s cestovním ruchem.“ (29, str. 24) [29]

3.2.2 Destinační marketing

Kotler a Armstrong (4, str. 30) definují marketing jako „společenský a manažerský proces, jehož prostřednictvím uspokojují jednotlivci i skupiny své potřeby a přání v procesu výroby a směny výrobků či jiných hodnot.“ Z této obecné definice lze snadno odvodit podstatu marketingu destinace. Ta spočívá v orientaci všech zainteresovaných subjektů na uspokojení potřeb a požadavků návštěvníků destinace za účelem dosažení zisku. Do jaké míry bude destinace úspěšná na trhu cestovního ruchu, záleží na její schopnosti identifikovat následující ukazatele: nabídka – produkt, potenciální zákazníci, cílový trh, ohrožení a příležitosti na trhu a způsob, jak potenciální návštěvníky přimět k návštěvě destinace. [4, 29]

Jak již bylo výše zmíněno, na uspokojování potřeb se podílí jak soukromé, tak podnikatelské subjekty. Királ'ová (29, str. 29) tvrdí, že „různorodost podnikatelských subjektů působících v destinaci na jedné straně a existence konkurence s komplementární nabídkou na

straně druhé vyvolává potřebu koordinovaného postupu na trhu cestovního ruchu.“ Takovýto postup se nazývá **marketingová koncepce destinace cestovního ruchu**. Reálná podoba této koncepce tvoří hlavní předpoklad pro úspěšnost destinace na trhu. Pro tvorbu marketingové koncepce je klíčové určení marketingového cíle, ten vychází z mise destinace. K tomu, aby bylo dosaženo vytyčeného cíle, je nutné analyzovat primární a sekundární nabídku destinace. V rámci vyhodnocení této analýzy se provádí zjištění ohledně zainteresovanosti jednotlivců a skupin obyvatel na rozvoji cestovního ruchu v destinaci. Nejedná se pouze o obyvatele všeobecně, ale i o podnikatelské subjekty v cestovním ruchu, sezónní zaměstnance, zaměstnance státní správy a místních samospráv, členy sdružení cestovního ruchu, členy profesních svazů v cestovním ruchu apod. Dalším faktorem, který podmiňuje úspěšnost marketingové koncepce, je přizpůsobení nabídky destinace potřebám a požadavkům návštěvníků. Přizpůsobení nabídky vytváří konkurenční výhodu nad ostatními destinacemi. Krokem, který následuje po analýze potřeb a požadavků, je segmentace trhu a následný výběr cílového segmentu (to je takový, kterému je možno destinaci prodat nejlépe). Na základě provedených výzkumů se vypracuje marketingová strategie destinace. [29]

3.2.2.1 Marketingová strategie destinace

„Marketingovou strategii lze chápat jako soubor principů, které slouží k tomu, aby přizpůsobily marketingovou koncepci změněným podmínkám. Podstatou marketingové strategie je najít atraktivní možnosti na trhu za účelem dosažení zisku. Marketingová strategie je obrazem toho, jaké aktivity bude sdružení na vybraném trhu cestovního ruchu vyvíjet a jaké nástroje k dosažení vytyčených cílů využije.“ (29, str. 32) Trh cestovního ruchu se neustále mění (např. změny typu módnost či sezónnost), je specifický pro svou dynamiku. Marketingová strategie obsahuje všechny možné varianty rozvoje spolu s principy, za pomoci kterých lze variant dosáhnout. Realizuje se vždy ta varianta, která odpovídá situaci na trhu. [29]

V případě destinace většího rozměru se pro marketingové řízení mohou využít tři strategie: strategie indukce (dobře prodejné místo nebo region se rozšíří na širší region), strategie dedukce (celá destinace se rozdělí na jednotlivé regionální destinace, jako kritéria dělení se využívají geografické parametry nebo politické hranice), strategie centralizační (pro celou destinaci se vytvoří jedno centrum, které zajišťuje kompletní marketingové řízení destinace, podmínkou je pokrytí celého území státu). Pro destinace na úrovni regionů a míst vyplývají z představených tří možností následující závěry. „Silné, již existující destinace by

se měly orientovat na rozšíření s cílem zastřešení přilehlého regionu pod jednu značku a jednu organizaci destinačního managementu. Pro menší místa v blízkosti silných destinací je vhodné připojit se k destinaci známější. Spojení malých míst v destinaci vede k dosažení minimální velikosti a k centrálnímu zpracování trhu. Malá místa v méně atraktivní destinaci se mohou spojit a vytvořit produkt (např. vinné stezky), uvedený na trh prostřednictvím jiné organizace, anebo se pokusit o dosažení potřebné tržní síly a profesionalizace, jako je tomu u populárních destinací.“ (42, str. 22) [42]

3.3 Produkt cestovního ruchu

„Produktem cestovního ruchu je vše, co je nabízeno na trhu cestovního ruchu a má schopnost uspokojit potřeby návštěvníků a vytvořit tak komplexní soubor zážitků. Jedná se o soubor hlavně služeb, které produkuje a nabízí cílové místo (primární nabídka) a podniky a instituce cestovního ruchu (sekundární nabídka). Z ekonomického hlediska je produkt cestovního ruchu souborem volných statků, služeb, zboží a veřejných statků, které jsou předmětem spotřeby účastníků cestovního ruchu.“ (14, str. 97) [14]

Služby jako produkt mají své charakteristické znaky, jimiž jsou: nehmotnost, neoddělitelnost, pomíjivost, proměnlivost a nemožnost vlastnictví. Zákazník nemá možnost si službu prohlédnout či zkontrolovat před jejím nákupem. Platí také pravidlo, že i když je služba poskytována opakovaně, nikdy není stejná. Poskytování služeb s sebou přináší značné výhody pro samotné poskytovatele, kteří mají možnost přímého kontaktu se zákazníkem. Důsledkem toho je snížení složitosti marketingu služeb. Zákazník si kupuje výslednou službu, která je tvořena souhrnem různých prvků. Při koupi produktu cestovního ruchu si zákazník vždy kupuje užitek a úkolem pracovníka marketingu je pochopit, co zákazník od konkrétního produktu očekává. Tento úkol není jednoduchý, protože různé skupiny zákazníků mohou od jednoho produktu očekávat odlišný užitek. Úspěch se dostaví ve chvíli, kdy poskytovatel dokáže produkt přizpůsobit hodnotám, jež zákazník vyhledává. [17]

Důležitými pojmy, které je nutné uvést v souvislosti s produktem, jsou značka a balení (packaging). Jsou to hmotné prvky produktu, které pomáhají zákazníkům při rozhodování, jaký produkt si koupit. Je-li služba označena značkou, je pro zákazníka snazší odlišit ji od konkurenčních produktů. Pod pojmem packaging rozumíme tvorbu „balíku“ služeb, který je připravený podle přání zákazníka a na jehož tvorbě spolupracují různé podnikatelské subjekty. [17, 44]

Balíčky služeb mohou sestavovat zprostředkovatelé služeb cestovního ruchu (např. cestovní kanceláře) nebo ostatní subjekty (např. marketingové organizace v destinacích, zájmová sdružení apod.). Při vytváření package se musí klást důraz na jeho finanční životaschopnost (schopnost vytvořit zisk) a na to, zda jsou všichni dodavatelé služeb schopni poskytovat služby na stejné úrovni. [38]

3.3.1 Služby v cestovním ruchu

Na trhu cestovního ruchu, který tvoří specifickou a relativně samostatnou součást zbožího trhu, se prodávají hlavně služby. Výsledkem činností, jež představují služby cestovního ruchu je užitný efekt. Rozlišujeme mezi efektem individuálním (zpravidla součástí cíle účasti na cestovním ruchu) a společenským, který je obvykle podmínkou dosažení individuálního efektu. „Struktura služeb, kterými se uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu, je různorodá a uspokojuje dvě skupiny potřeb. Jde jednak o primární, cílené potřeby účastníků cestovního ruchu (např. potřeba sportovního vyžití, poznávání kulturních a historických pozoruhodností, odpočinku, společenské komunikace, rozptýlení, zábavy apod.), jednak o potřeby sekundární, realizační, které podmiňují efektivní uspokojování cílových potřeb (např. potřebu dopravit se do rekreačního prostoru, potřebu výživy, přenocování, hygieny, obstarávání služeb).“ (41, str. 6) [41]

Všeobecná definice služeb uvádí, že je nemožné služby produkovat do zásoby. Stejně tak je tomu i u služeb cestovního ruchu. Ve chvíli, kdy je služba poskytována, je zároveň také spotřebována. Ve srovnání s ostatními komponenty trhu si služby cestovního ruchu uchovávají své zvláštnosti: „poskytnutí služby a její spotřeba se prostorově i časově váže na určitý rekreační prostor (jeho návštěva souvisí s dosažením cíle účasti na cestovním ruchu), služby cestovního ruchu mají charakter převážně osobních služeb, jsou mnohotvárné ve výkonu a se zřetelem na různorodost potřeb účastníků cestovního ruchu vystupují jako komplex rozličných, obvykle podmíněných služeb (uspokojení jedné potřeby určitou službou vyvolává uspokojení další potřeby službou jinou), rozsah spotřeby často podmiňuje jejich včasné zabezpečení, atd.“ (41, str. 7) V cestovním ruchu rozeznáváme tyto služby: dopravní služby, ubytovací služby, stravovací služby, zprostředkovatelské služby, společensko-kulturní služby, sportovně-rekreační služby, lázeňsko-léčebné služby, směnářské služby, obchodní služby, komunální služby, horská služba, a další. [41]

3.4 Distribuce v cestovním ruchu

Distribuce je důležitým nástrojem marketingu destinace cestovního ruchu. Představuje způsob, jakým se produkt dostává k cílovému segmentu. Distribuce se realizuje prostřednictvím distribučních cest, které se dělí na přímé a nepřímé. V případě přímé distribuce jde produkt přímo od producenta k zákazníkovi. Nepřímá distribuce znamená rozšíření distribučního kanálu o zprostředkovatele, kteří vstupují mezi producenta a zákazníka. „Kombinace přímých a nepřímých distribučních cest, které používají organizace pohostinství a cestovního ruchu proto, aby vyvolaly v zákaznících povědomí o své existenci, aby pro ně zajistily a dodaly své služby, se nazývá distribuční mix.“ (38, str. 292-293) Volba vhodné formy distribuce produktů je závislá na nákladech za zprostředkování, předpokládané míře úspěšnosti, stupni kontroly a požadované úrovni služeb, vlastnosti trhu atd. [17, 29, 38]

3.4.1 Distribuční cesty destinace

„Koncept distribučního mixu zaznamenal rozsáhlé změny zejména díky rozvoji informačních a komunikačních technologií. Výběr vhodných distribučních cest a jejich kombinace představují v dnešních podmínkách silné konkurence jednu z nejvýznamnějších konkurenčních výhod. Distribuční cesty destinace lze rozdělit na dva okruhy: vnější distribuční síť a vnitřní distribuční síť.“ (42, str. 151) První zmíněná síť se skládá zejména ze zahraniční reprezentace národní turistické organizace, touroperatorů a agentů. Úkolem národní turistické organizace je snažit se o zprostředkování prodeje destinace. Podstatou vnitřní distribuční sítě je kooperace regionálních a lokálních turistických organizací, domácích touroperatorů či agentů. Součástí tohoto systému jsou i turistická informační centra. [42]

3.4.1.1 Elektronické informační a rezervační systémy

Informačně-rezervační systém je definován jako „elektronický systém poskytující informace o možnostech využití různých služeb cestovního ruchu (otevírací doby atraktivit CR, regionální informace, informace o vstupních formalitách při přechodu hranic, o spojení dopravními prostředky, atd.) a nabízející také jejich rezervaci (resp. rezervaci pouze části služeb obsažených v informačně-rezervačním systému, typicky ubytování, letenky, půjčování aut, zájezdy).“ (44, str. 119) V současnosti se jedná o rozhodující distribuční kanál v cestovním ruchu. Informačně rezervační systémy mohou vznikat na lokální (podnikové), regionální, národní a mezinárodní úrovni. Mezinárodní systémy se dále sdružují do tzv. globálních systémů a dochází tak k nárůstu objemu zprostředkovaných informací. Význam

počítačových rezervačních systémů a globálních distribučních systémů neustále roste. Tyto nástroje však nejsou záležitostí několika posledních let. Vznikly již v sedmdesátých letech minulého prostředí pro účely spojení amerických leteckých společností s cestovními agenturami. [14, 17, 44]

3.4.1.2 *Turistická informační centra (TIC)*

Turistická informační centra (TIC) plní z pohledu marketingového mixu funkci distribuce. TIC tedy můžeme chápat jako zdroj informací pro návštěvníky, ale také jako službu, která je součástí nabídky produktů destinace. Stejně jako kdekoli jinde na světě, hrají TIC v České republice velmi důležitou roli v procesu šíření informací o turismu. Funkce těchto center spočívá především v poskytování komplexních informací o všech službách týkajících se cestovního ruchu. Činí tak v oblasti svého působení, kterou může být město, region či turistická oblast. Dále získávají TIC nezprostředkovanou zpětnou vazbu od návštěvníků a to v podobě přehledu o jejich potřebách. [17, 32]

V rámci svého působení plní TIC několik úkolů. Prvořadým cílem je shromažďovat informace a vytvářet komplexní databanku cestovního ruchu dané oblasti. V databance se uchovávají nejen informace turistické a kulturní, ale i všeobecné (informace o atrakivitách, ubytovacích a stravovacích možnostech, dopravě, sportovních programech, apod.). Cestovní ruch je velmi dynamické odvětví, tomu musí odpovídat i databanka cestovního ruchu. Přehled informací, které poskytuje, musí být aktuální, objektivní a komplexní. Takto shromážděné informace se pak zdarma poskytují veřejnosti ať už verbálně, či zprostředkovaně pomocí médií a jiných technických prostředků. Důležitým předpokladem pro šíření informací je připojení TIC k internetu a existence jeho vlastních webových stránek (v ČR jsou internetové stránky TIC běžně prezentovány pod doménami měst, formou odkazů). V neposlední řadě se tato centra, z větší či menší části, podílejí na vydávání propagačních materiálů zaměřených na podporu cestovního ruchu v dané lokalitě. [32]

Podle Asociace turistických informačních center (zkráceně A.T.I.C.) je nejčastějším zřizovatelem TIC v České republice obec. Kvůli legislativní neupravenosti se však právní forma zřizovatelů TIC liší. V České republice může TIC být „příspěvkovou či rozpočtovou organizací státní správy, orgánem samosprávy, příspěvkovou nebo rozpočtovou organizací samosprávy, obecně prospěšnou společností, zájmovým sdružením právnických osob, nadací či fondem, občanským sdružením, společností s ručením omezeným, akciovou společností,

veřejnou obchodní společností, družstvem nebo fyzickou osobou.“ (32, str. 3) Činnost TIC má ve většině případů neziskový charakter, někdy může být přímo ztrátová, proto se TIC neobejde bez finanční spoluúčasti veřejného sektoru na krytí nákladů. Zřizování a provoz je otázkou dobrovolnosti, lokální autority nemají ze zákona stanovenou povinnost TIC provozovat. [32]

3.5 Spolupráce veřejného a soukromého sektoru v oblasti cestovního ruchu

Spolupráce veřejného a soukromého sektoru je nedílnou a nepostradatelnou součástí destinationálního marketingu a managementu. „V mnoha evropských zemích spolupráce těchto dvou sektorů v marketingu destinací vzrůstá. Důvodů je hned několik: snaha koordinovat marketing destinací, snaha využít finančních zdrojů soukromého sektoru jako doplňku omezených zdrojů marketingových organizací veřejného sektoru, snaha využít odborných znalostí marketingu soukromého sektoru v oblasti marketingu veřejného sektoru.“ (17, str. 294) Na tuto spolupráci je však nutné nahlížet ještě z jednoho úhlu pohledu. Takováto kooperace je jeden z důležitých přístupů při realizaci udržitelného rozvoje cestovního ruchu. Podnikatelé, místní samospráva a komunita, státní aparát a zájmová sdružení by se tedy neměli společně podílet pouze na tvorbě produktů a vyměňovat si znalosti z marketingu, jejich úkolem je zajistit aby rozvoj cestovního ruchu byl udržitelný. [17, 44]

3.5.1 Udržitelný cestovní ruch

Udržitelný cestovní ruch, neboli odpovědný či měkký cestovní ruch, je takový, který z dlouhodobého hlediska nenarušuje přírodní, kulturní a sociální prostředí. Jinými slovy je to „druh cestovního ruchu, který minimalizuje vliv nežádoucích aktivit spojených s cestovním ruchem na místní komunitu a životní prostředí.“ (44, str. 173) K tomu, aby byl udržitelný turismus úspěšný, je nezbytné aktivní zapojení místního obyvatelstva a samosprávy, jakožto odpovědného orgánu za rozvoj tohoto odvětví. Snahou musí být minimalizovat negativní dopad, který by cestovní ruch mohl na destinaci mít. Jednou z cest, která vede k dosažení udržitelného rozvoje cestovního ruchu, je rozvoj ekologicky šetrných forem cestovního ruchu. Mezi nejčastější formy udržitelného cestovního ruchu patří venkovský cestovní ruch a ekoturistika. [44, 61]

3.5.1.1 Venkovský cestovní ruch

„Venkovský cestovní ruch (*rural tourism*) zahrnuje soubor činností spojených s cestováním a pobytem lidí ve venkovském prostředí. Obvykle jde o činnost spojenou s návratem k přírodě, s možností ubytování ve vesnických domech a různých ubytovacích zařízeních na venkově, kde je součástí nabídky i možnost stravování nebo vlastní přípravy stravy a možnost se zapojit do různých činností spojených s pobytem na venkově. Cílem rozvoje cestovního ruchu na venkově je zapojit do poskytování služeb místní obyvatelstvo.“ (14, str. 32) Ve srovnání s městy a průmyslovou aglomerací je životní prostředí na venkově kvalitnější. Je zde čistší ovzduší a méně hluku, to jsou významné motivy k pobytu na venkově. [14]

Moderní venkovská turistika se začala prosazovat v sedmdesátých až devadesátých letech dvacátého století, zájem o tento druh turistiky se však začal projevovat již v devatenáctém století. V současné době se oproti minulosti účastní venkovské turistiky vyšší počty turistů a také vzdálenosti, na které turisté cestují, jsou mnohem delší. Ze statistického hlediska je velmi obtížné rozvoj venkovské turistiky kvantifikovat a to z toho důvodu, že její produkt lze jen těžko vydělit od ostatních produktů cestovního ruchu. Zkušenosti získané v zahraničních venkovských regionech však dokazují, že venkovská turistika je růstovým ekonomickým faktorem. Proto je její rozvoj předmětem vládních podpor. [37]

Venkovský prostor jako takový je specifický především nízkou hustotou obyvatelstva, otevřeným prostorem a malými sídly s obvykle méně než deseti tisíci obyvateli. Společnost v těchto lokalitách má často sklon k tradicionalismu. Tradiční zvyklosti mají z velké většiny velmi silný vliv. „Venkovská turistika se svými specifiky by tedy měla být: umístěna do venkovských oblastí, funkčně venkovská, budovaná na zvláštních rysech venkovského světa (malovýroba, otevřený prostor, kontakt s přírodou, dědictvím minulosti, tradiční zvyky a způsoby), venkovská ve svém měřítku (tj. malé budovy, malá sídla apod.), tradiční ve svém charakteru (což znamená, že poroste pomalu a organicky ve spojení s místními rodinami, často bude řízena na místní úrovni a rozvíjena s cílem zajistit dlouhodobý rozvoj dané oblasti), trvale udržitelná (tzn., že její rozvoj by měl pomáhat udržovat zvláštní venkovský charakter dané oblasti a neměl by likvidovat místní zdroje, na venkovskou turistiku by se mělo hledět jako na potenciální nástroj ochrany přírody a krajiny a trvale udržitelného rozvoje spíše než jako na urbanizační a rozvojový nástroj), složená z mnoha druhů, kte-

ré umožní komplexní obraz venkovského prostředí, ekonomiky a historie.“ (37, str. 12-13) [37]

Mezi aktivity, které patří do typicky venkovské dovolené, řadíme pěší turistiku, horolezectví, dovolenou „za dobrodružstvím“ nebo dovolenou v divočině, jízdu na kanoi, lyžování na běžkách, studium přírody v plenéru, fotografování, cyklistiku nebo výlety na kole, jízdu na koni, obdiv ke krajině, studium venkovských tradic, výlety do malých měst nebo vesnic, relaxační dovolenou vyžadující venkovské prostředí, venkovské slavnosti (poutě, posvícení, apod.), sporty vyžadující přírodní scenérii (např. orientační závody) a další. [59]

3.6 Vývoj politiky EU v oblasti cestovního ruchu

Významné dokumenty týkající se oblasti cestovního ruchu vznikají v rámci EU již v 70. letech 20. století. Politika EU se zaměřením na tuto oblast je poněkud mladší. Snahy o její vytvoření se objevují až v 80. letech 20. století a to především díky dynamickému růstu ekonomického významu uvedeného odvětví. Za první závazný dokument, podle něž jsou členské státy mimo jiné povinné konzultovat s Komisí i mezi sebou zásadní otázky týkající se cestovního ruchu, lze považovat *Rozhodnutí Rady zakládající postupy konzultací a spolupráce v oblasti cestovního ruchu*. Dalším klíčovým datem pro cestovní ruch v rámci sjednocené Evropy je rok 1990, který byl vyhlášen Evropským rokem cestovního ruchu. Cíli této akce bylo apelovat na integrační roli oboru v budoucím rozvoji Evropy a zdůraznit jeho nepřehlédnutelný a stále rostoucí význam v ekonomické a společenské oblasti. Výstupem Evropského roku cestovního ruchu bylo i konstatování nutnosti začlenění cestovního ruchu do kontextu ostatních sfér politiky Společenství a jeho podpora v těchto sférách. [21]

Během dalšího období došlo ke zhodnocení dosavadního vývoje cestovního ruchu, na jehož základě byl stanoven *Akční plán Evropské unie na podporu cestovního ruchu* (přijat r. 1992). Plán obsahoval programy na období let 1993 – 1995. Zahrnoval řešení celkem 11 skupin nejdůležitějších okruhů problémů: „koordinace politiky cestovního ruchu (včetně sjednocení statistiky týkající se cestovního ruchu), rovnoměrné sezónní rozložení dovolených, mezinárodní opatření orientovaná na spolupráci mezi příhraničními regiony, další propracování ochrany spotřebitelů, kulturní cestovní ruch a jeho rozvoj, ochrana životního prostředí, venkovský cestovní ruch, sociální cestovní ruch, mládežnický cestovní ruch, výchova a vzdělávání pracovníků, propagace evropského cestovního ruchu ve třetích ze-

mích.“ (21, str. 22–23) Základ současné politiky EU týkající se cestovního ruchu byl položen přijetím tzv. zelené knihy *Role Unie v oblasti cestovního ruchu*. Cestovní ruch je od 1. 1. 2000 zařazen do direktorátu pro podnikání. [21]

Nejnovější snahy EU v oblasti cestovního ruchu jsou prezentovány v *Agendě pro udržitelný a konkurenceschopný evropský cestovní ruch*. Tu přijala Evropská komise na podzim roku 2007. V podstatě se jedná o střednědobou koncepci zacílenou na dosažení udržitelnosti a konkurenceschopnosti odvětví a zdůrazňující nutnost společného koordinovaného postupu všech zainteresovaných stran, zahrnující i jeho nástin. [21]

Cestovní ruch je pro některé regiony České republiky významným zdrojem příjmů, je důležitým prvkem regionálního rozvoje. Z tohoto důvodu je nutné zmínit stručnou charakteristiku politiky EU a regionálního rozvoje.

3.7 Stručný úvod do problematiky finančních zdrojů EU

Výše a účel použití finančních prostředků z fondů EU jde ruku v ruce s vymezenou *regionální politikou Evropské unie*. Regionální politiku bychom mohli definovat jako určitý soubor aktivit, nástrojů a prostředků, kterými se řídí státy Evropské unie. Je odrazem principu solidarity uvnitř společenství. Jinými slovy, jedná se o situaci, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů EU s cílem zajistit srovnatelnou životní úroveň obyvatel v rámci regionů Unie. Regionální politika podporuje především konkurenceschopné, rozvojové a inovativní aktivity. Nástrojem regionální politiky jsou *strukturální fondy* (Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond). [20]

3.7.1 Programování evropské regionální politiky

Pro regionální politiku jsou charakteristické určité časové cykly, které jsou ve shodě s rozpočtovými obdobími EU. Jeden cyklus trvá zpravidla sedm let. Pokud bychom si chtěli stručně popsat mechanismus programovacího cyklu, stanovili bychom počátek aktivit u Evropské komise, která před každým obdobím sestaví cíle regionální politiky (tzn., že stanoví způsob, prostředky a regiony, do kterých budou směřovat finanční prostředky). Aby došlo ke shodě mezi EU a jednotlivými státy, zpracovávají se tzv. **Národní rozvojové plány** (NRP), ve kterých státy vyjádří svůj pohled na možnosti veřejných podpor v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Vytvoření tohoto dokumentu probíhá na bázi dobrovolnosti. [20]

Klíčovou a zároveň základní rozvojovou strategií ČR je **Národní strategický referenční rámec** (NSRR), který je sestaven na základě NRP a cílů EU. V rámci tohoto dokumentu se určují silné a slabé stránky země a zároveň se provádí podrobná analýza problémových oblastí, které by se mohly stát překážkou udržitelného rozvoje, v případě, že by jim nebyla věnována pozornost. NSRR dále rozebírá jednotlivé **operační programy** a programové dokumenty. Operační programy se rámcově vymezují pro konkrétní oblasti podpory, jako je např. průmysl či infrastruktury. Pomocí operačních programů se k žadatelům dostanou základní informace, na co lze prostředky EU žádat a využít. Centrálním koordinátorem pro využívání fondů EU v České republice je Ministerstvo pro místní rozvoj, které současně odpovídá za tvorbu Národního rozvojového plánu a Národního strategického referenčního rámce a dalších dokumentů. [20]

3.7.2 Programovací období EU 2004 - 2006

Po vstupu do Evropské unie získala Česká republika možnost čerpat ze strukturálních fondů EU. Ve zkráceném programovacím období 2004 – 2006 byla pomoc poskytována prostřednictvím 5 operačních programů, 2 zvláštních programů pro hlavní město Praha a 4 iniciativ společenství. Programovací období oficiálně skončilo ke konci roku 2006, projekty, kterým byla podpora přiznána, mohly být podle původního zájmu realizovány do konce r. 2008. Na základě rozhodnutí Komise došlo k prodloužení možnosti tyto prostředky čerpat a to až do 30. června 2009 (toto opatření si klade za cíl pomoci státům EU v boji s ekonomickou krizí). ČR nabídky Komise využije ve všech OP s výjimkou OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Na všechny programy byla ve zkráceném období ze strukturálních fondů alokována částka okolo 1,6 mld. EUR (cca 45,4 mld. Kč). Údaje Ministerstva pro místní rozvoj uvádí, že k lednu 2009 bylo ze strukturálních fondů vyčerpáno a již certifikováno 36,9 mld. Kč (1,3 mld. EUR). Zmíněná suma tvoří 81 % alokace. [34, 60, 63]

3.7.2.1 Finanční prostředky určené pro cestovní ruch

Cestovní ruch pro uvedené programovací období spadá pod Společný regionální operační program (SROP), konkrétně pod Prioritu 4 – Rozvoj cestovního ruchu. SROP byl určen pro všechny regiony soudržnosti, kromě hl. města Prahy. Z tohoto zdroje mohly čerpat subjekty v podobě krajů, obcí, mikroregionů (resp. svazků obcí), ale i podnikatelů a neziskových organizací, atd. Pro SROP byla ze zdrojů EU vyčleněna částka necelých

455 mil. EUR. Finanční prostředky určené pro cestovní ruch tvořily zhruba čtvrtinu, okolo 108 mil. EUR. Přesné rozložení finančních prostředků SROP mezi jednotlivé oblasti a priority je uvedené v Příloze 3: Finanční alokace pro Společný regionální operační program v letech 2004 - 2006. Pro projekty se zaměřením na cestovní ruch bylo možné využít kromě SROP, který vymezoval dotace přímo pro aktivitu cestovní ruch, finančních prostředků alokovaných na podporu přeshraniční spolupráce mezi příhraničními oblastmi. K tomuto účelu byla určena Iniciativa INTERREG IIIA. Ta byla v ČR realizovaná prostřednictvím pěti samostatných programů. Ústeckého kraje se týká pouze jediný z nich a to program ČR – Sasko. Na celou iniciativu společenství Interreg, byla alokována ve zkráceném programovacím období 2004 – 2006 pro Českou republiku částka ve výši 68,7 mil. EUR. [55]

3.7.3 Regionální politika EU v letech 2007 – 2013

Cyklus 2007 – 2013 je ve znamení tzv. „nové architektury“. Evropská komise stanovila tři cíle, které jsou společné pro všechny státy EU. Prvním je cíl **Konvergence**. V rámci tohoto cíle jsou podporovány regiony, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU. V České republice stanovenému kritériu odpovídají všechny regiony soudržnosti, mimo hl. m. Prahy. Program je realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů (OP Podnikání a inovace, OP Životní prostředí, OP Doprava, OP Vzdělávání a konkurenceschopnost, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, Integrovaný operační program, OP Technická pomoc) a sedmi regionálních operačních programů (zkratka ROP). ROP jsou určeny pro regiony soudržnosti mimo NUTS II Praha. V ČR na tento cíl připadá celkem 25,89 mld. € (přibližně 730 mld. Kč), z toho 4,66 mld. € je pro ROP. Právě prostřednictvím regionálních operačních programů budou moci jednotlivé regiony soudržnosti čerpat prostředky na rozvoj a podporu cestovního ruchu. Každý ROP, mimo ROP NUTS 2 Moravskoslezsko, obsahuje prioritní osu týkající se cestovního ruchu. V ROP NUTS 2 Moravskoslezsko spadají aktivity se zaměřením na cestovní ruch do prioritní osy Podpora prosperity regionu. Na cestovní ruch bude tedy prostřednictvím zmiňovaných osmy prioritních os přidělena částka 949,1 mil. €. [20]

Druhým cílem v pořadí je **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**. Do toho řadíme podporu těch regionů, které nespadají pod cíl Konvergence. V České republice se jedná pouze o hlavní město Praha, pro které jsou určeny dva operační programy (OP Praha Konkurenceschopnost, OP Praha Adaptabilita) s alokací finančních prostředků ve výši 0,42 mld. € (cca 11,73 mld. Kč). Některé činnosti týkající se cestovního ruchu lze podpořit

z OP Praha Konkurenceschopnost v rámci prioritní osy Inovace a podnikání, na kterou je přiděleno 96,7 mil. €. [20]

Poslední je cíl **Evropská územní spolupráce**. Jeho smyslem je podpořit přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráci regionů. Spadají sem všechny regiony a finanční prostředky je možné čerpat z devíti operačních programů (OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko, ČR – Polsko, ČR – Rakousko, ČR – Sasko, ČR – Slovensko, OP Mezuregionální spolupráce, INTERACT II, ESPON). Pro operační programy přeshraniční a nadnárodní spolupráce je pro Českou republiku z fondů EU vyčleněna částka 0,39 mld. €. Díky nim lze prostřednictvím některých prioritních os určených přímo, anebo částečně pro cestovní ruch, přispět k realizaci projektů se zaměřením na tento obor. U těchto programů však nelze vyčíslit konkrétní částku vztahující se k cestovnímu ruchu. [20]

4 Praktická část

Ústecký kraj - základní údaje:

Rozloha: 5 335 km² (6,8 % rozlohy ČR, více než 52 % území kraje tvoří zemědělská půda)

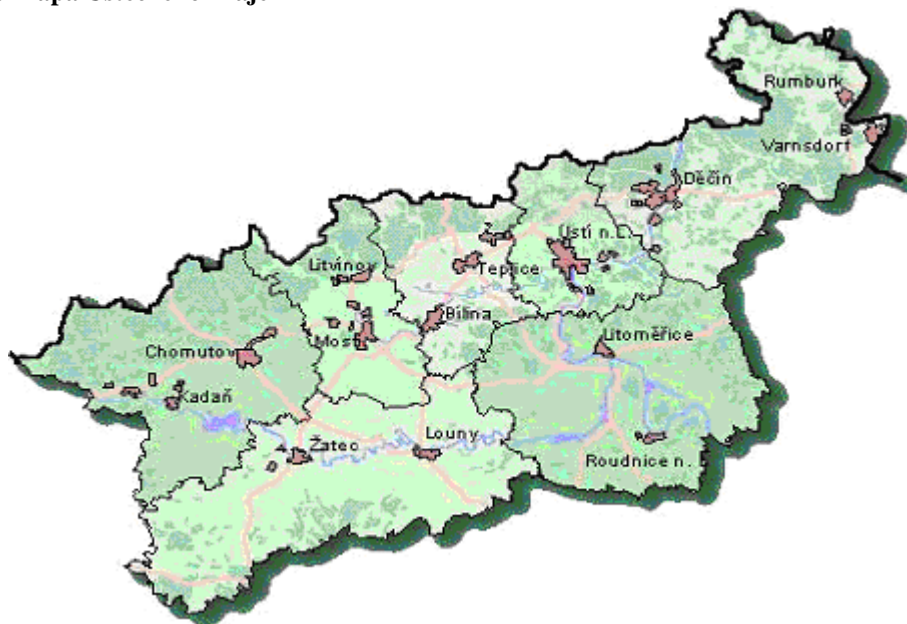
Počet obyvatel: 831 180 (páté místo v ČR, údaj aktuální k 31. 12. 2007)

Hustota zalidnění: 155,8 osob/km²

Krajské město: Ústí nad Labem

Zahraniční partneři: Svobodný stát Sasko (SRN), provincie Jižní Holandsko (Nizozemsko), region Borsód-Abaúj-Zemplén (Maďarsko)

Obrázek 1: Mapa Ústeckého kraje

Zdroj: http://portal.mpsv.cz/sz/local/lt_info/info/geomapa/okres.gif (4. 1. 2009)

4.1 Charakteristika kraje z hlediska rekreačního potenciálu

Tvář Ústeckého kraje byla v minulosti silně poškozena těžbou a průmyslovou výrobou. Průmyslová činnost má v určité míře stále nepříznivý dopad na kvalitu životního prostředí. Díky silně rozvinuté povrchové těžbě došlo k devastaci přírodních i kulturních hodnot, což mělo za následek snížení rekreačního potenciálu pánevních okresů. Poškozená území se díky rekultivaci pomalu obnovují, jedná se však zdlouhavý a velmi nákladný proces. Emisní situace v kraji se v posledních desetiletích výrazně zlepšuje, dochází k neustálému snižování množství emisí, ale i přesto je kraj vnímán jako území s nejpoškozenějším životním prostředím. Negativní povědomí o Ústeckém kraji lze považovat za brzdu rozvoje cestovního ruchu, v reálu však kraj disponuje nemalým potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu v podobě přírodních i kulturně-historických atraktivit.

Názory na vymezení oblastí vhodných pro cestovní ruch se mohou v určitých ohledech mírně lišit. V roce 1980 zpracovala rajonizaci cestovního ruchu firma Terplan, v Ústeckém kraji byly identifikovány tři turistické oblasti: České Švýcarsko, Krušnohoří a pánevní oblasti, České středohoří a Lounsko. V současné době, z pohledu agentury CzechTourism, se území kraje plošně kryje s marketingovým turistickým regionem Severozápadní Čechy. Ten se dále dělí na tři turistické oblasti (jejich vymezení se v určitých ohledech velmi podobá uvedené rajonizaci cestovního ruchu firmy Terplan): Krušné hory a Pokrušnohoří, České Středohoří a Žatecko, Děčínsko a Lužické hory.

Obě rajonizace dávají tušit, že potenciál pro rozvoj cestovního ruchu je v kraji prostorově značně diverzifikovaný. Nachází se tu přírodně velmi cenná a rozmanitá území s vysokým potenciálem pro rozvoj především poznávací, pěší, zimní nebo venkovské turistiky či druhého bydlení. Velké plochy takto hodnoceného území jsou chráněné jako národní park či chráněná krajinná oblast (CHKO). Příkladem národního parku je České Švýcarsko (rozloha 7 900 ha, zřízen v roce 2000). Mezi chráněné krajinné oblasti řadíme České Středohoří, Labské pískovce a část Kokořínska a Lužických hor. Paradoxem je, že největší horský celek Krušné hory status velkoplošné ochrany nemá. Další devizou kraje jsou území vhodná pro rozvoj městské, poznávací, sportovní či kulturní turistiky. Jedná se především o historická města v nížinách a pánvích (Poohří, Polabí a část Pokrušnohoří). Okolí těchto měst je vhodné pro rozvoj cykloturistiky nebo turistiky, která je vázaná na vodní toky. Možnosti území narušeného průmyslovou výrobou jsou značně sníženy, nabízí se zde možnost rozvíjet spíše neobvyklé, alternativní formy turistiky.

4.1.1 Atraktivita v Ústeckém kraji

4.1.1.1 Přírodní atraktivita

Mezi přírodní atraktivita řadíme především velkoplošná chráněná území: Národní park České Švýcarsko a chráněné krajinné oblasti Labské pískovce, Lužické hory a České středohoří. V těchto lokalitách se nachází následující přírodní zajímavosti:

- NP České Švýcarsko - Pravčická brána, soutěsky Kamenice, Jetřichovické skály,
- Labské pískovce - Tiské stěny, Děčínský Sněžník,
- České středohoří - Milešovka, Borečský vrch, Vrkoč, Raná.

Na území kraje zasahuje z malé části také CHKO Kokořínsko. Všechna uvedená chráněná území mají jeden společný prvek, tím je atraktivní reliéf v podobě pískovcových, nebo

sopečných útvarů. Určitý přírodní potenciál představují pro cestovní ruch i Krušné hory. Zde si mimo jiné nachází rašeliniště a vrchoviště, např. Novodomské rašeliniště nebo Kamencové jezero. Specifickou přírodní atraktivitou je hora Říp, osamělá čedičová kupa, která má též kulturně-historický význam.

4.1.1.2 Kulturně-historické atraktivity

V Ústeckém kraji je celkem 5 městských památkových rezervací (Kadaň, Žatec, Litoměřice, Terezín a Úštěk) a 3 vesnické památkové rezervace (Zubrnice, Starý Týn a Rumburk). Tento výčet doplňuje řada městských i vesnických památkových zón. Zubrnice patří v České republice mezi nejznámější muzea lidové architektury. V kraji je dále možné navštívit několik národních kulturních památek, těmi jsou např. zámky Krásný Dvůr, Libochovice, Duchcov, Ploskovice a Benešov nad Ploučnicí, církevní památky v Lounech, Kadani, Oseku a Mnetěši, hradiště v Řehlovicích a vojenské památky v Terezíně (pevnost) a Oseku. Dominantou města Ústí nad Labem je hrad Střekov.

Podle údajů, které uvádí Atlas cestovního ruchu ČR, je pro kulturní památky v kraji příznačná relativně nízká návštěvnost. Dokonce ani nejnavštěvovanější památky, kterými jsou zámek Ploskovice a hrad Střekov, nenavštíví za rok více než 50 tisíc návštěvníků.

4.1.2 Návštěvnost kraje

Z dlouhodobého hlediska patří Ústecký kraj mezi méně navštěvované kraje České republiky. Toto tvrzení platí jak pro srovnání absolutního počtu vícedenních návštěvníků, tak pro relativní hodnoty přepočtené na 1 obyvatele nebo na lůžkovou kapacitu. Odlišná situace panuje v počtu i podílu zahraničních vícedenních návštěvníků. V tomto ohledu je Ústecký kraj v rámci ČR nadprůměrný. Příčinu je možné spatřovat v příhraniční poloze regionu. Nepříznivým trendem v posledních letech je pokles počtu vícedenních návštěvníků v kraji. Podle údajů uvedených v Programu rozvoje Ústeckého kraje „nocovalo v roce 2000 v hromadných ubytovacích zařízeních Ústeckého kraje kolem 507 tisíc hostů (z toho 188 tisíc cizinců), v roce 2005 to bylo již jen 385 tisíc hostů (z toho 166 tisíc cizinců) a v roce 2006 jen 392 tisíc hostů (z toho 167 tisíc cizinců).“ (49, str. 53) Z uvedeného je možné vyzorovat, že pokles je zapříčiněn především propadem v počtu domácích hostů. Propad bylo možné sledovat především v letech 2000–2004. Počet vícedenních návštěvníků v současné době spíše stagnuje.

Tabulka 1: Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích ČR za r. 2008

Kraj	Počet hostů	z toho nerezidenti	Počet přenocování	z toho nerezidenti
Česká republika	12 837 971	6 653 053	39 264 924	20 000 462
<i>Hl. m. Praha</i>	4 597 867	4 059 010	12 201 580	11 095 576
<i>Středočeský</i>	668 801	178 974	1 819 365	452 123
<i>Jihočeský</i>	941 616	303 110	2 960 640	735 685
<i>Plzeňský</i>	487 057	154 656	1 445 793	379 339
<i>Karlovarský</i>	677 384	473 604	4 451 650	3 317 769
Ústecký	367 693	128 123	1 120 540	356 220
<i>Liberecký</i>	695 957	199 038	2 418 154	756 400
<i>Královéhradecký</i>	897 165	284 136	3 362 196	1 052 596
<i>Pardubický</i>	360 744	58 882	1 056 069	167 519
<i>Vysočina</i>	392 187	55 163	970 494	137 497
<i>Jihomoravský</i>	1 183 430	449 705	2 299 328	777 590
<i>Olomoucký</i>	429 076	97 548	1 545 643	225 141
<i>Zlínský</i>	500 755	74 256	1 688 093	212 420
<i>Moravskoslezský</i>	638 239	136 848	1 925 379	334 587

Zdroj: Český statistický úřad

V Tabulce 1 jsou uvedeny nejnovější údaje týkající se počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích České republiky. I ty potvrzují kontinuální pokles počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních.

4.1.3 Profil návštěvníků Ústeckého kraje

Profil návštěvníků Ústeckého kraje byl sestaven a prezentován v dokumentu Program rozvoje Ústeckého kraje, na základě údajů získaných v Atlasu cestovního ruchu ČR z roku 2006, v dokumentu Příjezdový cestovní ruch v Ústeckém kraji z roku 2007, a na základě monitoringu návštěvnosti prováděného agenturou CzechTourism.

V dokumentu se uvádí, že průměrná délka pobytu vícedenních návštěvníků Ústeckého kraje je v rámci ČR průměrná a dosahuje hodnoty 4,2 dny (tzn. 3,2 přenocování). Návštěvníci kraje se vyznačují především těmito charakteristikami:

- „více než 1/3 návštěvníků jsou jednodenní návštěvníci, necelá pětina stráví v dané lokalitě více než 7 dní,
- Ústecký kraj je v porovnání s ostatními kraji ČR čtvrtým nejčastěji navštěvovaným krajem pro jednodenní návštěvy,
- pro dopravu využívají návštěvníci relativně málo veřejnou dopravu (vlak, autobus),
- přibližně 1/4 návštěvníků je v kraji prvně v životě,
- asi 60 % návštěvníků se ubytuje v hromadných ubytovacích zařízeních,

- nejnavštěvovanějším okresem je Děčín následovaný Teplicemi,
- průměrná útrata návštěvníků na osobu dosahuje 2 890 Kč během jedné návštěvy,
- mezi zahraničními nocujícími návštěvníky dominují Němci.“ (49, str. 54)

4.1.4 Potenciál rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji

V kraji je relativně hustá dopravní síť. Její plošné rozprostření je však nedostatečné. Nevhovující podmínky jsou v okrese Most v souvislosti se spojením na Prahu i se sousedním Saskem. Dostatečné není ani spojení Děčína se Šluknovským výběžkem. Silnou stránkou pro cestovní ruch je relativně hustá síť silnic v horských územích. Jedná se o pozůstatek dřívějšího mnohem hustšího osídlení. Vzhledem k vazbě na Evropskou unii má kraj velmi důležitou dopravní polohu. Významnou silniční trasou je mezinárodní trasa E55 procházející teplickým a litoměřickým okresem a spojující sever a jih Evropy. U Lovosic přechází E55 v dálnici D8, dále pokračuje směrem na Prahu. Z hlediska železniční dopravy je hlavním tahem mezinárodní trať z Německa, přes město Ústí nad Labem do Prahy. Na území kraje funguje Labská vodní cesta. Řeka Labe je mimo jiné nejdůležitější vodní cestou v České republice. Využívána je i pro oblast cestovního ruchu a to v podobě okružních plaveb, např. v městě Děčín, nebo plaveb na trase Děčín – Hřensko – Bad Schandau. Zlepšení dopravní infrastruktury může být v budoucnu stimulem k větší návštěvnosti kraje a to jak pro domácí, tak pro zahraniční turisty.

Velké popularitě se v poslední době těší další druh dopravy a to cykloturistika. Kraj disponuje mnoha kvalitními cykloturistickými resorty. Díky vysoké atraktivitě místních lokalit tu byl v posledních letech zaznamenán zvýšený počet zájemců o zmíněný druh turistiky. Posuzujeme-li jednotlivé okresy z hlediska nabídky cyklostezek, dojdeme k závěru, že každý z nich má po této stránce co nabídnout. Stále však platí, že v porovnání s ostatními kraji v ČR patří hustota tras a stezek na Ústecku k nejnižším. Regionem prochází tři dálkové cykloturistické trasy: Labská trasa, Krajem pískovcových skal a Krušnohorská magistrála. Labská trasa je součástí mezinárodní dálkové trasy Vídeň – Hamburk, a proto je označována za páteřní cyklotrasu. Cyklistické trasy 2. třídy regionálního významu jsou zde celkem tři. Dále je možné využívat síť regionálních a místních cyklotras nižších tříd. Podle dostupných dokumentů „může rozvoj cyklistiky, úzce koordinovaný s celkovým rozvojem rekreace a turistiky s hranice překračujícími návaznostmi na turisticky zajímavé oblasti, služby a celkový dopravní systém, v Ústeckém kraji sehrát významnou roli pro rozvoj cestovního ruchu.“ (49, str. 64) Problémem, který by mohl mít v budoucnu, při zvyšujících se

náročích cyklistů na kvalitu tras, vliv na využívání cyklotras je že, zhruba 2/3 úseků cyklistických tras jsou vedeny po silničních komunikacích 2. a 3. třídy. Budování nových cyklostezek v místech, kde je zvýšená intenzita silniční dopravy, může v budoucnu zatraktivnit cyklistickou dopravu pro větší počet lidí.

Ústecký kraj v současné době podporuje výstavbu či rekonstrukci cyklotrasy Krušnohorská magistrála, Cyklostezka Ohře a Cyklostezka Ploučnice. Velká pozornost se upíná směrem k Labské cyklostezce, ve smyslu jejího mezinárodního charakteru. Část procházející Spolkovou republikou Německo je výrazným oživením cestovního ruchu v tamních končinách. Již potřetí za sebou byla tato trasa v Německu hodnocena jako nejoblíbenější. „Mezi českou a německou stranou proběhlo v červnu roku 2008 jednání na téma propojení cyklistického koridoru v Německu s Českou republikou, a to na úrovni představitelů turistických spolků podél Labské stezky, obchodní a průmyslové komory a podnikatelů nabízejících služby cyklistické veřejnosti.“ (8, str. 104) Na německé straně existuje již od roku 2007 marketingový pool sdružující zainteresované subjekty na základě partnerství a úzké spolupráce. Jakost služeb je zajišťována pečeti kvality, jejímž garantem je německý klub cyklistů. Labská cyklostezka představuje nemalý potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu nejen v ústecké oblasti. Předpokladem je vytvoření jednotné imagové značky, která by Labskou cyklistickou trasu prezentovala jako kompaktní celek. K tomu je zapotřebí vzájemná koordinace marketingových aktivit, zlepšení infrastruktury v některých částech na české straně Labe a vytvoření společných projektů.

Nejatraktivnější oblastí z hlediska pěší turistiky je jednoznačně České Švýcarsko. Vzhledem k oblíbenosti této destinace u pěších turistů je značení turistických okruhů na velmi dobré úrovni, nechybí ani informační tabule. V této lokalitě se nalézají několik známých naučných stezek, např. naučná stezka přátelství procházející Labskými pískovci. Na značení turistických cest v Ústeckém kraji se podílí klub českých turistů. Celá destinace Ústecký kraj je protkána hustou sítí značených turistických tras. Tyto trasy vedou přes Hřensko, Polabské pískovce, Krušnohoří až na Chomutovsko. Mezi další oblíbená místa vhodná pro pěší turistiku patří krušnohorské lokality na Teplicku (Komáří vížka, okolí Krupky), Milešovka, Ústecko a jeho polabské stezky, Třebenické hrady na Litoměřicku, apod. Symbolem pěší turistiky v Ústeckém kraji je každoročně organizovaný výstup na Říp, jedná se o jednu z nejpopulárnějších pěších tras v České republice.

I když má Ústecký kraj pěším turistům co nabídnout a značení stezek je na velmi dobré úrovni, nepatří mezi nejnavštěvovanější lokality v ČR. Lepší propagace pěší turistiky a vytvoření nových turisticky zajímavých tras mohou v budoucnu působit jako stimuly poptávky po destinaci Ústecko. Na vytváření nových tras se již v současné době podílejí různé subjekty a to nejen z oblasti cestovního ruchu. Praktickým příkladem je otevření turistické cesty vedoucí ze Zubrnice, přes Bukovou horu a zaniklé obce (např. Velké Stínky, Stará Homele či Vitín) do Malého Března. Zeleně značená cesta byla zprovozněna v červnu roku 2007. Vznikla jako praktický výsledek seminářů studentů Filosofické fakulty univerzity Jana Evangelisty Purkyně ve spolupráci s Archivem města Ústí nad Labem.

Široký prostor pro zvýšení atraktivity Ústeckého kraje jako destinace cestovního ruchu se nabízí v oblasti kongresové a veletržní turistiky. Ta má prozatím v kraji poměrně malý význam z důvodů nedostatečné vybavenosti pro tyto účely. Výstavba nových objektů vhodných k těmto akcím či rekonstrukce starých prostor, by zajistě posílila význam kongresové a veletržní turistiky v destinaci. Nejlepší předpoklady z okresních měst má v souvislosti s touto problematikou město Ústí nad Labem, které je zároveň městem krajským. Prostory a zařízení sloužící těmto účelům jsou zde téměř nezbytné.

Potenciál rozvoje Ústeckého kraje posiluje v posledních letech řada forem přeshraniční spolupráce. Jednu z nich představuje Euroregion Elbe/Labe sdružující celkem 214 českých a 63 saských obcí. Vymezené území zahrnuje následující oblasti: část severních Čech, Saské Švýcarsko, část Horního Polabí a Východního Krušnohoří. Pro Ústecký kraj je dále nepostradatelná spolupráce v podobě Euroregionu Krušnohoří. Ten sdružuje na české straně 72 měst a obcí z okresů Chomutov, Most, Louny a Teplice. Přínos podobné spolupráce spočívá ve vytváření a realizaci společných projektů a to především v oblasti dopravy, služeb, cestovního ruchu, kultury a životního prostředí.

4.2 Čerpané finanční prostředky ze zdrojů EU v programovacím období 2004 - 2006

Území České republiky se pro statistické a analytické účely a pro potřeby EU dělí na územní jednotky NUTS. Na úrovni územních jednotek NUTS 2 (tzv. regiony soudržnosti) jsou sdružené kraje v rámci ČR. Územní jednotka NUTS 2 Severozápad je tvořena územím Karlovarského a Ústeckého kraje. Kraje jsou v rámci tohoto dělení označeny jako územní

jednotky NUTS 3. Tato práce se věnuje pouze jedné části NUTS2 Severozápad, a to Ústeckému kraji.

4.2.1 Závěrečné účty Ústeckého kraje v období 2004 – 2008

Ze závěrečných účtů Ústeckého kraje (pro tento účel je kraj brán jako instituce) zpracovaných krajským úřadem za období let 2004 – 2008 lze vypočítat každoroční částky, které byly poskytnuté v souvislosti s financováním projektů ze zdrojů EU. Údaje uvedené v Tabulce 2 jsou oproštěny od příjmů v podobě úroků vzniklých uložení finančních prostředků z EU na jednotlivé účty kraje.

Tabulka 2: Příjmy Ústeckého kraje ve vztahu k dotacím za období let 2004 – 2008

Rok	Příjmy celkem (vždy k 31. 12.)	Přijaté dotace				
		Celkem	Neinvestiční dotace	z toho EU	Investiční dotace	z toho EU
2004	9 034 582	7 719 160	6 805 404	304	913 756	0
2005	10 038 020	6 499 666	6 204 150	28 185	295 516	3 378
2006	11 149 547	7 295 217	6 687 747	56 912	607 470	40 725
2007	12 790 589	8 545 224	6 534 003	169 850	2 011 221	499 335
2008	10 858 068	6 435 278	6 358 699	23 315	76 579	1 348

Zdroj: Rozpočet Ústeckého kraje 2004 – 2008

Pozn.: Číselné údaje jsou uvedeny v tis. Kč. Údaje za rok 2008 vychází ze schváleného rozpočtu kraje, závěrečná zpráva s konečným vyúčtováním dosud nebyla zveřejněna.

Z uvedených číselných údajů je zřejmé, že přijaté dotace činí v každém roce více jak 60 % příjmů na výdaje. Položka „Přijaté dotace – Celkem“ je tvořena souhrnem finančních prostředků poskytnutých všemi subjekty v rámci ČR a zahraničí. Celkové přijaté dotace jsou rozděleny na dotace neinvestičního a investičního charakteru. Částky vymezené jako prostředky přijaté v souvislosti s dotacemi EU (částky získané od ministerstev) jsou tvořeny součtem prostředků poskytnutých přímo z fondů Evropské unie a finanční spoluúčastí poskytnutou Českou republikou.

V prvním roce, kdy bylo možné čerpat finance ze Společného regionálního operačního programu (SROP – hlavní zdroj příjmů pro cestovní ruch ve zkráceném programovacím období), kraj tuto příležitost nevyužil. Ze zdrojů EU tak byla obdržena pouze nepatrná částka v podobě neinvestičního převodu z Národního fondu pro Phare CBC. O rok později již částka poskytnutá v rámci dotací EU činila téměř 32 mil. Kč. Oproti předešlému roku stoupla více jak stonásobně. Získané dotace šly na projekty souvisejícími s programy SROP (3 383 tis. Kč), OP Rozvoj lidských zdrojů (přes 24 mil. Kč), přeshraniční spoluprá-

ce (INTERREG III A, INTERREG IIIC) a předvstupní pomocí v rámci Phare. Rok 2006 potvrdil stoupající trend čerpání prostředků ze zdrojů EU, ve srovnání s rokem 2005 bylo z fondů EU získáno 3krát více peněz. Nárůst lze sledovat převážně v tocích financí ze SROP, v roce 2006 získal kraj z tohoto zdroje necelých 62 mil. Navýšení čerpaných prostředků je možné pozorovat i v ostatních programech, jejichž struktura se oproti předešlému roku téměř nezměnila. Nejvýraznější změny přinesl rok 2007. Z OP Rozvoj lidských zdrojů získal kraj necelých 68,5 mil. Kč, ze SROP však byla čerpána suma ve výši skoro desetinasobku oproti minulému roku (téměř 596 mil. Kč). V období 2005 – 2007 byl podíl evropských financí na získaných dotacích pouhých 3,6 %. Poskytnuté dotace ze zdrojů EU činily necelých 799 mil. Kč. Součet údajů v kolonkách označených v závěrečných zprávách, jako dotace vztahující se k prioritě 4 SROP (Priorita 4 – Rozvoj cestovního ruchu) udává, že ve prospěch cestovního ruchu bylo v období let 2005 – 2007 získáno necelých 45 mil. Kč (5,6 % z evropských peněz).

Závěrečné účty kraje jsou zveřejňovány vždy k červnu následujícího roku. Informace za rok 2008 tedy v současné době ještě nejsou dostupné. Schválený rozpočet Ústeckého kraje na rok 2008 je pouze určitou predikcí, konečná sumarizace, která bude dostupná v červnu roku 2009, se od ní může lišit. V roce 2008 je možné pozorovat propad dotací ze zdrojů EU. Je to způsobeno tím, že finance jsou poskytnuté na dobíhající projekty, jejichž realizace započala v minulých letech. V roce 2008 je již totiž možné čerpat z programů nového programovacího období. Částka získaná ze SROP se předpokládá ve výši 21,6 mil. Kč. Financován bude mimo jiné projekt Turistická databanka ÚK (1 487 tis. Kč), projekt Židovské památky ÚK (1 446 tis. Kč) nebo projekt Propagace ÚK ve výši 414 tis. Kč. Na tyto tři projekty půjde 13,6 % z obdržovaných prostředků EU.

4.2.1.1 Analýza priority 4 SROP

Hlavní zdroj finančních prostředků pro cestovní ruch ve zkráceném programovacím období představovala Priorita 4 - Rozvoj cestovního ruchu. Ta se dále dělila na dvě konkrétní opatření a 4 podopatření (viz Tabulka 3).

Tabulka 3: Priorita 4 - Rozvoj cestovního ruchu

Priorita 4: Rozvoj cestovního ruchu	<i>4.1 Rozvoj služeb pro cestovní ruch</i>	4.1.1 – Podpora nadregionálních služeb cestovního ruchu
		4.1.2 – Podpora regionálních a místních služeb cestovního ruchu
	<i>4.2 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch</i>	4.2.1 Podpora nadregionální infrastruktury cestovního ruchu
		4.2.2 Podpora regionální a místní infrastruktury cestovního ruchu

Zdroj: Rozbor priority 4 Společného regionálního operačního programu

V České republice bylo v rámci priority 4 k 23. 7. 2007 podáno celkem 2007 žádostí o dotaci. Téměř 57 % z nich směřovalo do opatření 4.2. Toto opatření (v rámci něj zejména podopatření 4.2.1) je také charakterizováno žádostmi s vyššími rozpočtovými náklady (minimálně 3 mil. EUR). Z pohledu právní formy byly nejčastějšími žadateli obce (celkem 672 žádostí) a po nich podnikající právnické osoby (512 žádostí). Třetí v pořadí byly podnikající fyzické osoby následované nevládními neziskovými organizacemi a svazky obcí. Poměrně málo žádostí podaly kraje (pouze 63 žádostí) a příspěvkové organizace.

Hodnotíme-li problematiku z hlediska krajů, je nutné zdůraznit, že do tohoto výčtu nespádají žádosti podané v rámci podopatření 4.1.1. Je to z toho důvodu, že pod toto podopatření vstupují žádosti zaměřené na propagaci celé ČR, jako destinace cestovního ruchu. Z celkového počtu 1955 žádostí, které byly podané ve 13 krajích ČR (s výjimkou hl. města Prahy, pro které nebyl SROP určen), připadá největší podíl (téměř 14 %) na Moravskoslezský kraj. Naopak nejméně žádostí (necelých 3,4 %) přišlo z kraje Pardubického. **Ústecký kraj dosahuje se svými 197 žádostmi na třetí místo.** Toto místo kraj obsadil i ve srovnání nákladů kalkulovaných v rámci podaných žádostí. Rozpočtové náklady na 197 podaných žádostí činily 3 934 mil. Kč. Zhruba polovina žádostí šla v regionu do podopatření 4.2.2, pouze necelých 7 % do podopatření 4.2.1 a zbytek do podopatření 4.1.2.

Celkem bylo z podaných 2007 žádostí o dotaci v rámci ČR vybráno pouhých 721. V Ústeckém kraji bylo více jak 50 % žádostí vyřazených (neúspěšné projekty, které byly vyřazeny před podpisem smlouvy či v průběhu realizace) a necelých 12 % bodově neohodnocených (projekty, které nesplňovaly formální náležitosti nebo kritéria přijatelnosti). Nerozhodnuté žádosti (projekty před doporučením výběrovou komisí k uzavření smlouvy, u nichž byla splněna bodová hranice) se zde nevyskytly žádné. Vybraných 70 projektů

(všechny úspěšné projekty vybrané výběrovou komisí) nedosáhlo ani na čtvrtinu rozpočtových nákladů za všechny podané žádosti. Složení vybraných projektů v Ústeckém kraji podle jednotlivých aktivit je uvedeno v Příloze 4. Nejvíce úspěšných žádostí bylo v Libereckém kraji, kde vybrané projekty tvořily více jak polovinu žádostí. Relativně vysoké procentuální zastoupení vybraných projektů z podaných žádostí bylo i v Plzeňském, Pardubickém a Olomouckém kraji. Mezi nejméně úspěšné kraje v tomto smyslu patří Moravskoslezský, Zlínský a Jihočeský kraj.

4.2.2 Budoucí rozvoj Ústeckého kraje – BROÚK

Významným krokem kraje učiněným směrem k efektivnímu využívání dotací ze zdrojů EU v Ústeckém regionu byla realizace projektu „Budoucí rozvoj Ústeckého kraje“ (dále jen ve zkratce BROÚK). Žádost na projekt byla odevzdána na Ministerstvo pro místní rozvoj v říjnu roku 2004 a ještě v tom samém roce došlo k zahájení. Klíčovým záměrem bylo zvýšit tzv. absorpční kapacitu regionu ve spojení s čerpáním prostředků ze zdrojů EU v programovacím období 2007 - 2013. Projekt byl financován ze SROP spadajícího pod zkrácené programovací období, jeho realizace přispěla ke zlepšení schopností a možností žadatelů pro nové programovací období.

Cílem projektu bylo uskutečnit řadu aktivit podporujících žadatele, jednou z nich bylo vytvoření krajské sítě tzv. rozvojových center. Tato centra nebyla Ústeckým krajem zakládána jako nové subjekty, naopak bylo využito služeb již existujících organizací, které se staly partnery projektu, a na jejichž provoz kraj finančně přispíval po dobu realizace. Úkolem rozvojových center bylo spolupracovat s potenciálními žadateli ve své lokalitě, u nichž byla reálná šance využít pro určitý projekt dotaci ze strukturálních fondů Evropské unie. Pomoc spočívala nejen ve vyhledání vhodného zdroje financování a vyjasnění nejasností, ale především v pomoci s přípravou žádosti. V kraji byla vytvořena centra na 23 místech. Pracovníci těchto center museli projít akreditovaným kurzem orientovaným na získání informací o problematice strukturálních fondů, který rozšířil jejich stávající znalosti. Jedním z rozvojových center se stala i Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a.s. (detailnější informace o této agentuře viz Příloha 5).

4.2.3 Příklady realizovaných projektů v Ústeckém kraji v období 2004 - 2006 s přínosem pro cestovní ruch

Dotace poskytnuté ve zkráceném programovacím období napomohly v kraji ke vzniku projektů, jejichž realizace má pozitivní přínos pro rozvoj cestovního ruchu a zvýšení atraktivity kraje jako destinace cestovního ruchu. Na toto téma byla agenturou BROÚK zpracována publikace s názvem Úspěšné projekty z Ústeckého kraje pro Vaši inspiraci, která měla sloužit jako příklad pro ostatní potenciální žadatele, se snahou motivovat je k využívání prostředků z fondů EU pro své rozvojové aktivity. V Tabulce 4 je uvedeno 5 projektů s největším významem pro obor cestovního ruchu. Jejich podrobnější popis obsahuje Příloha 6: Příklady realizovaných projektů v Ústeckém kraji s přínosem pro cestovní ruch.

Tabulka 4: Příklady realizovaných projektů v Ústeckém kraji s přínosem pro cestovní ruch

Název projektu	Dotace EU v mil. Kč	Zdroj financování
<i>Centrum Národního parku České Švýcarsko I</i>	122,2	SROP podopatření 4.2.1
<i>Objekt služeb včetně zpevněných ploch (obslužný objekt veřejného přístavu v Píšťanech)</i>	11,621	SROP podopatření 4.2.2
<i>Revitalizace městského centra Ústí nad Labem (1. etapa)</i>	81	SROP opatření 2.3
<i>Golfové hřiště Kotlina (možnost pro využití nevyužitých ploch)</i>	9,22	SROP podopatření 4.2.2
<i>Bezručovo údolí – vybudování cyklistických stezek (1. etapa)</i>	1,87	INTERREG III A

Zdroj: BROÚK

4.2.4 Zhodnocení přínosů zkráceného programovacího období

Z prostředků určených pro zkrácené programovací období začal kraj (myšleno jako instituce) čerpat až v roce 2005. Největší obnos z EU byl získán o dva roky později. Během let 2005 – 2007 šlo zhruba 5,6 % (45 mil. Kč) získaných evropských peněz na projekty cestovního ruchu. Rozpočtové náklady na podané projekty cestovního ruchu (priorita 4 SROP) však v Ústeckém kraji činily téměř 4 mld. Kč, náklady na vybrané projekty činily téměř čtvrtinu z této částky. Je tedy vidět, že i v tomto regionu se potvrdilo zjištění platné v ČR a to, že kraje do priority 4 SROP přispěly pouze nepatrným množstvím žádostí. Z rozpočtu kraje pro rok 2008 je patrné, že na cestovní ruch se uvažuje využít necelých 3,4 mil. Kč (rozdělené mezi tři projekty).

V období let 2004 – 2006 došlo k realizaci projektů, které jednoznačně přispěly k pozitivnímu rozvoji Ústeckého kraje a zvýšení jeho potenciálu nejen v oblasti cestovního ruchu. V kraji bylo dohromady podáno 197 žádostí o dotaci, vybrána byla více jak třetina. Některé projekty však byly vyloučené již v první fázi hodnocení kvůli formálním nedostatkům. Nezkušenost s žádáním o dotaci mohla být jedním z důvodů, proč i velmi dobře koncipované snahy vyšly naprázdno. Přínosy projektů, které prošly poměrně zdlouhavým procesem výběru, jsou jen těžko přehlednutelné. Jejich realizace vedla ke zlepšení suprastruktury i infrastruktury potřebné pro cestovní ruch, zvýšení počtu pracovních míst a rozšíření nabídky služeb pro turisty.

Již v tomto prvním období došlo k vytvoření agendy (BROÚK), která vedla k přípravě žadatelů na programovací období nové. Snahou bylo žadatele vzdělat a zvýšit tak jejich možnost uspět na poli čerpání finančních prostředků EU. Významným krokem v tomto směru bylo zřízení rozvojových center poskytujících informace a pomoc pro žadatele nezbytné.

4.3 Ústecký kraj a programovací období 2007 – 2013

V programovacím období 2007 – 2013 se České republice nabízí možnost čerpat prostředky z fondů EU ve výši až 26,69 mld. €, což je zhruba 752,70 mld. Kč. Podmínkou úspěšného čerpání je přidání částky 132,83 mld. Kč z národních zdrojů na spolufinancování projektů (EU financuje vzniklé výdaje do výše max. 85 %). Konkrétní částku, která bude určena na cestovní ruch nelze jednoznačně vyčíslit. Je to z toho důvodu, že některé prioritní osy programů regionální politiky EU se nevztahují přímo k cestovnímu ruchu, ale určité aktivity tohoto oboru je možné z nich financovat. Hrubý odhad, který vznikl na základě součtu částek financí určených pro první dva cíle regionální politiky EU v tomto období, je, že pro cestovní ruch bude možné využít více jak 1 mld. EUR. Třetí cíl Evropská územní spolupráce do této sumy započítán není, protože ve vztahu k cestovnímu ruchu nelze poskytnuté peněžní prostředky stanovit.

4.3.1 Finanční alokace pro NUTS II Severozápad

Pro plánovací období 2007 – 2013 získá NUTS II Severozápad největší díl z peněz evropských fondů mezi osmi českými regiony. V rámci regionálního operačního programu bude na území regionu rozděleno přes 745,91 mil. €, tedy 16 % financí, které jsou přidělené pro všechny Regionální operační programy a 2,79 % z veškerých prostředků určených z fondů

EU pro Českou republiku. ROP NUTS II Severozápad se skládá z 5 prioritních os, cestovní ruch připadá na Prioritní osu 4 – Udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Tato osa se dále dělí do třech dílčích oblastí podpory (4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury CR, 4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích služeb, 4.3 Podpora marketingu a tvorby a rozvoje produktů CR). Výši alokovaných prostředků na jednotlivé prioritní osy prezentuje Tabulka 5.

Tabulka 5: Finanční alokace pro NUTS II Severozápad podle prioritních os

Číslo prioritní osy	Název prioritní osy	Fond	Příspěvek společenství (v mil. EUR)
1.	Regenerace a rozvoj měst	ERDF	288,6
2.	Integrovaná podpora místního rozvoje	ERDF	32,5
3.	Dostupnost a dopravní obslužnost	ERDF	262,0
4.	Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	ERDF	142,6
5.	Technická asistence	ERDF	20,1
<i>Celkem</i>			<i>745,91</i>

Zdroj: Fondy Evropské unie (www.strukturalni-fondy.cz)

Prostředky poskytnuté Evropskou unií budou navýšeny o české veřejné zdroje v rozsahu 131,63 mil. EUR. Celková alokace pro NUTS II Severozápad v rámci ROP dosáhne výše 877,54 mil. EUR. Konkrétní alokaci pro Ústecký kraj není reálné vymezit, přidělené prostředky se budou čerpat podle schválených projektů (není možné s předstihem určit, zda jich bude více v kraji Karlovarském nebo Ústeckém). Další možnost čerpání finančních prostředků představuje Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko (67,20 mil. EUR z fondů EU pro českou stranu).

4.3.1.1 Řízení a monitoring ROP NUTS 2 Severozápad

Funkci řídicího orgánu vykonává Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad. Jedná se o právnickou osobu zřízenou k 1. 7. 2006, která má celkovou odpovědnost za realizaci programu v novém programovacím období. Orgány Regionální rady jsou Výbor regionální rady, Předseda regionální rady a Úřad Regionální rady. Řídicí orgán má řadu povinností, je mimo jiné odpovědný za organizování výzev na předkládání projektů, přijímání žádostí o podporu, zajištění kvalitního hodnocení projektů a výběr těch, kterým bude poskytnuta dotace. Za monitoring, který má vést k efektivnímu využívání veřejných prostředků je odpovědný Monitorovací výbor. Oba tyto orgány působí na úrovni regionu NUTS 2.

V březnu roku 2009 byla ukončena již pátá výzva k předkládání projektů. V předcházejících čtyřech výzvách bylo vyřazeno poměrně velké množství projektů z další administrace z důvodu chyb přijatelnosti a formálních náležitostí. Tato znepokojující situace vedla ke zpracování analýzy těch nejčastějších chyb, které pak byly doplněny o komentář v podobě doporučení řídicího orgánu pro jejich řešení. Analýzou bylo zjištěno, že k velmi častým chybám bránícím přijatelnosti žádosti patří chybný datum zahájení projektu. Mezi časté chyby se v tomto ohledu řadí např. nesprávně nastavený finanční plán, špatné zařazení prostředků žadatele či neinvestiční ráz aktivit projektu. Chyby formálních náležitostí se nejčastěji vyskytují v podobě nedoložení všech povinných příloh či jejich neúplnosti. Ke každé uvedené chybě přidala Regionální rada doporučení vedoucí k její eliminaci. Společným jmenovatelem všech řešení byla nutnost konzultací na územních odborech realizace programu v Ústí nad Labem či v Karlových Varech. Konzultovat je možné jak prostřednictvím elektronické pošty tak osobní schůzky. Projekty, které byly během procesu zpracovávání konzultované, měly větší procento úspěšnosti během výběrového řízení. Druhým doporučením pro žadatele je účastnit se co nejvyššího počtu seminářů, které pořádá Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad.

4.4 Krajské město Ústí nad Labem

Základní údaje:

Katastrální plocha: 9 396 ha

*Počet obyvatel*¹: 98 862 - 7. největší krajské město v ČR

Partnerská města: Chemnitz (DE), Halton (GB), Vladimír (RU)

Obrázek 2: Současné logo města Ústí nad Labem

Zdroj: <http://www.usti-nad-labem.cz/cz/ostatni/rychla-orientace/logo-ke-stazeni.html> (22. 3. 2009)

¹ Údaj aktuální k 20. 2. 2009. Do tohoto čísla jsou započítáni obyvatelé hlášení k trvalému pobytu nebo jakémukoliv platnému pobytu cizince či azylanta.

Tato podkapitola práce je zaměřena na samotné krajské město, je to z toho důvodu, že v Ústeckém regionu hraje klíčovou roli. Ústecký kraj nelze bez charakteristiky krajského města pochopit. V historickém vývoji mělo toto město významnou úlohu, jako obchodní milník a dnes je podstatným prvkem v procesu rozvoje regionu.

4.5 Rozvojové aktivity města

Historie města sahá až do poloviny 11. století. Během dlouhé vývojové éry se jeho tvář značně měnila. Z významného obchodního milníku se stalo průmyslové centrum s nepřilíhající působivou image. Současné snahy směřují k znovuoobnově atraktivitu a zvýšení kvality života v tomto statutárním městě. Prioritní rozvojové záměry města jsou shrnuty ve Strategii rozvoje města Ústí nad Labem do roku 2015. Problémovou stránkou života v lokalitě je nízký patriotismus rezidentních občanů, proto se město v příštích letech mimo jiné zaměří na posílení komunitního cítění svých obyvatel. Pokračovat budou již nastartované aktivity v souvislosti s rozvojem místního podnikatelského prostředí, cestovního ruchu či zlepšování životního prostředí. Pozice obce v oblasti cestovního ruchu je značně znevýhodněna neexistencí historického centra. Nabízí se však možnost rozvíjet zde jiné formy turismu, které nejsou závislé na koncentraci historických památek. Takovým typem je konferenční a kongresový cestovní ruch nebo tematicky zaměřené poznávání, pěší turistika a sportovní cestovní ruch. Nutností je zvýšit kapacitu a kvalitu infrastruktury (to se týká především ubytovacích zařízení a prostor vhodných pro kongresovou turistiku) a iniciovat jednání s ostatními subjekty působícími v odvětví (podnikatelé, specializované organizace) za účelem vytvoření tematických turistických produktů či systémů slev apod.

Naplnění zmíněné strategie se bude uskutečňovat prostřednictvím implementačních dokumentů, kterými jsou např. Komunitní plán péče, Plán zdraví a kvality života, Integrovaný plán rozvoje města apod. Rozvojové aktivity jsou velkou měrou podporované Evropskou unií v podobě poskytnutých dotací. Ústí nad Labem již dokázalo, že je na tomto poli velmi úspěšným žadatelem (o tom svědčí např. projekt revitalizace Mírového náměstí a mnohé další) a ve snaze získat peněžní prostředky od EU podporuje i ostatní zpracovatele projektů. Nosným pilířem podpory žadatelů je Program aktivní politiky města Ústí nad Labem. Přístup krajského města k získávání dotací a podpoře žadatelů by měl sloužit jako příklad a inspirace pro ostatní větší města v Ústeckém regionu.

4.5.1 Program aktivní politiky města Ústí nad Labem

Program aktivní politiky (zkratka PAP) znamená finanční podporu ze strany města určenou pro zpracovatele projektů, které v konečném důsledku vedou k získání vnějších finančních zdrojů. Podmínkou přiznání finanční podpory je zaměření projektu na akce sloužící k rozvoji města Ústí nad Labem. Cílem je reakce na současné potřeby města, zajištění dostatečného množství kvalitních projektů a financí na jejich realizaci. Finanční podpora je poskytnuta na činnosti související se zpracováním a přípravou projektů, vypracováním dokumentace nezbytné pro podání žádosti o finanční podporu z příslušných fondů EU a národních zdrojů. Subjektem odpovědným za uskutečnění PAP je komise Programu aktivní politiky. Ta je sestavená z jedenácti členů v podobě zástupců města, podnikatelské i neziskové sféry. Při pravidelných měsíčních zasedáních komise monitoruje stav probíhajících projektů, posuzuje již dokončené projekty a schvaluje nové projektové návrhy. Projektové návrhy předkládají buď budoucí realizátoři, nebo je jejich vznik iniciován samotnou komisí. V případě druhé varianty je tento akt odrazem naplnění potřeb města. Ze všech podaných návrhů je utvořen tzv. zásobník projektů, z něj pak komise vybírá projekty vhodné ke schválení a realizaci. Za archivaci projektů odpovídá Odbor strategického rozvoje města Ústí nad Labem. Program aktivní politiky byl poprvé spuštěn v roce 2003. V období let 2003 až 2008 bylo finančně podpořeno 82 projektů, z toho měla zhruba třetina vztah k cestovnímu ruchu. Příklady realizovaných projektů s vlivem na cestovní ruch jsou uvedeny v Příloze 10. Pro rok 2009 se PAP neotevřel z důvodu nedostatku finančních prostředků města. V tomto roce pouze dobíhají projekty schválené v minulých letech.

5 Analýza dotazníkového šetření zaměřeného na čerpání finančních prostředků ze zdrojů EU vybranými městy

Díky financím poskytnutým ze zdrojů EU mají města možnost realizovat více rozvojových projektů vedoucích ke zlepšení podmínek v lokalitě, a to nejen pro rezidentní občany. Prostředky je možno použít pro širokou škálu aktivit. Jednou z nich je i efektivnější rozvoj potenciálu cestovního ruchu. Podmínkou je předkládání kvalitních a úspěchu schopných projektů. Za jejich zpracování nesou většinou odpovědnost pracovníci příslušné odboru městského úřadu či magistrátu. Situace týkající se tvorby žádostí a množství obdržených dotací se v různých městech samozřejmě liší. Důvodem je např. nedostatečné personální vybavení úřadů nebo nízká kvalifikace zaměstnanců jakožto projektových manažerů. Některá města doposud možnosti získat prostředky ze zdrojů EU nevyužila.

Dotazníkové šetření se zaměřením na čerpání finančních prostředků ze zdrojů EU vybranými městy probíhalo v březnu roku 2009. Jeho cílem bylo zjistit, zda města pro své rozvojové aktivity využívají fondů EU a jestli čerpané prostředky napomohly k oživení cestovního ruchu v dané lokalitě. Šetření bylo prováděno ve 4 okresních městech (okresy chápány z geografického hlediska): Děčín, Litoměřice, Teplice a Ústí nad Labem. Byly zvoleny ty okresy, které v minulosti působily a navzájem spolupracovaly ve svazu cestovního ruchu Deliteus². Osloveni byli zástupci odborů městských úřadů či magistrátů, do jejichž kompetence spadá tvorba žádostí o dotace. Dotazování probíhalo podle předem připraveného formuláře, se kterým byli pracovníci úřadu předem seznámeni, metodou řízeného rozhovoru. V případě nutnosti doplnění určitých informací probíhal kontakt prostřednictvím emailu. Všichni dotazovaní projevili maximální snahu spolupracovat a poskytnout potřebné informace.

Vytvořený dotazníkový formulář se dělí do 5 sekcí (Využívání prostředků ze zdrojů EU, Programovací období 2004 – 2006, Programovací období 2007 – 2013, Činnost a spolupráce TIC, Obecné informace) obsahujících celkem 14 otázek. Skládá se z otázek uzavřených, u kterých mají dotazovaní možnost výběru z několika nabídnutých možností, otevřených, na které měl respondent volně odpovědět a kombinovaných, kde u vybrané možnosti

² Deliteus je dnes již zaniklé sdružení fyzických a právnických osob působících na území Děčínska, Litoměřicka, Teplicka a Ústecka, přispívající k rozvoji cestovního ruchu ve svém zájmovém území a podílející se na přípravě a realizaci některých projektů v oblasti cestovního ruchu. Deliteus je zkratka 4 okresů: Děčínský, Litoměřický, Teplický a Ústecký.

dotazovaný uvádí vlastní komentář či zdůvodnění. Úplné znění dotazníkového formuláře se nachází v Příloze 12.

5.1 Vyhodnocení výběrového dotazníkového šetření měst

Během šetření byli osloveni 4 respondenti z vybraných měst. S každým z nich byla po dohodě sjednána osobní schůzka za účelem vyplnění dotazníkového formuláře. Přehled dotazovaných zobrazuje Tabulka 6.

Tabulka 6: Přehled oslovených respondentů

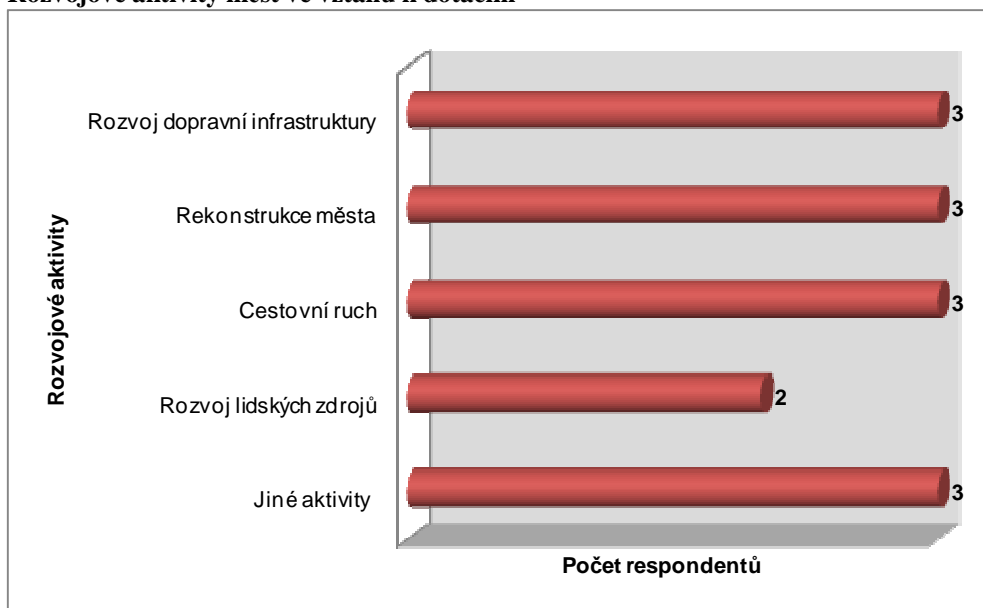
Místo šetření	Odbor/Oddělení	Funkce dotazovaného	Data šetření
<i>Magistrát města Děčín</i>	Odbor rozvoje/Oddělení strategického rozvoje a projektů	Vedoucí oddělení	13. 3. 2009
<i>Městský úřad Litoměřice</i>	Oddělení projektů a strategií	Vedoucí oddělení	12. 3. 2009
<i>Magistrát města Teplice</i>	Odbor školství, kultury a sportu	Vedoucí odboru	12. 3. 2009
<i>Magistrát města Ústí nad Labem</i>	Odbor strategického rozvoje/Oddělení koncepcí	Referentka oddělení koncepcí	18. 3. 2009

Zdroj: Dotazníkové šetření

5.1.1 Využívání prostředků ze zdrojů EU

Součástí sekce s názvem Využívání prostředků ze zdrojů EU je celkem 5 otázek. Cílem první z nich bylo analyzovat situaci ohledně čerpání prostředků, tzn., zda město prostředky čerpá či nečerpá. Tři respondenti na tento dotaz odpověděli kladně. Pouze město Teplice prostředky nečerpá, nečinilo tak ani v minulém programovacím období a není to jeho úmyslem ani v blízké době. Důvodem je, že magistrát je nedostatečně personálně vybaven, nemá kvalifikované pracovníky a administrativa související s projekty je náročná.

Druhá otázka specifikovala, na jaké rozvojové aktivity směřovaly poskytnuté peněžní prostředky (respondenti měli označit všechny správné varianty). Na tuto otázku logicky neodpovídal dotazovaný z Teplic. Situaci ilustruje Graf 1. Je z něj patrné, že kromě možnosti rozvoj lidských zdrojů, označil každý respondent všechny varianty. Peněžní prostředky na tuto aktivitu nepoužilo město Litoměřice. Odpověď jiné aktivity zahrnuje činnosti vztahující se k ochraně životního prostředí (např. zateplení základní školy Ladová v městě Litoměřice), přeshraniční spolupráci (Ústí nad Labem a město Chemnitz), rekonstrukci sportovišť nebo státní správě. Je zřejmé, že cestovní ruch, nemá mezi podpořenými aktivitami zvláštní prioritu.

Graf 1: Rozvojové aktivity měst ve vztahu k dotacím

Zdroj: Data získaná dotazníkovým šetřením

Další otázka měla odhalit, kdo je ve městě odpovědný za zpracování projektů žádostí o dotace. Dotazovaní mohli opět zaškrtnout více variant. V Litoměřicích má v současné době tuto agendu na starost Oddělení projektů a strategií, které vzniklo v roce 2008. Jiné subjekty se na tvorbě nepodílí. Rozdílná situace panuje v městech Ústí nad Labem a Děčín. V prvním ze jmenovaných má v rámci magistrátu odpovědnost Oddělení koncepcí Odboru strategického rozvoje. Oddělení má celkem 7 zaměstnanců, kteří se prioritně věnují dotacím, město má tedy dostatek projektových manažerů. Pro zpracování odborných příloh, studií proveditelnosti nebo nákladů jsou však oslovovány firmy, které se na tyto činnosti specializují. Město Děčín nemá pouze jeden odbor, který by byl zpracováním pověřen, žádost je vždy tvořena tím odborem, kterého se tematicky týká. Projekty zaměřené na cestovní ruch však pokaždé připravuje Odbor rozvoje, to je také důvod, proč byl pro účely dotazování kontaktován. Snahou do budoucna je, aby každý odbor měl vlastního projektového manažera (toho má zatím pouze Odbor rozvoje a Odbor sociálních věcí a zdravotnictví), o sjednocení agendy pod jedno oddělení se neuvažuje. Pro přípravu projektů nebo potřebných analýz je někdy využíváno služeb specializovaných agentur, např. Regionální rozvojové agentury Ústeckého kraje. Na tuto otázku, i když v hypotetické rovině, odpovídal i respondent z Teplic. Pomineme-li fakt, že magistrát nemá projektové manažery, zpracovával by případné žádosti každý odbor vlastními silami.

Předposlední otázka sekce souvisela s kooperací při přípravě projektů mezi zvolenými městy. Z odpovědí vyplynulo, že ještě nebyl předložen žádný relevantní námět na společný

projekt. Přímo v procesu přípravy projektů tedy města nespolupracují, předávají si však potřebné informace. Ústí nad Labem realizuje společné projekty s partnerským městem Chemnitz, v tomto případě se však jedná o přeshraniční kooperaci.

Cílem poslední otázky bylo zjistit, jestli město podporuje i ostatní žadatele o dotace ze zdrojů EU, např. neziskové organizace apod. Odpovědi na tuto otázku se značně lišily. Podpora žadatelů je v Ústí nad Labem majoritně postavena na Programu aktivní politiky, který však z důvodu nedostatku peněz pro letošní rok nebyl otevřen. V rámci něj je poskytována jak finanční pomoc, tak možnost konzultací projektu na příslušném odboru. Město také pro některé žadatele zpracovává žádosti. Litoměřice se v této problematice orientují na poradenskou, konzultační činnost a pořádání seminářů. Pro menší obce zpracovávají žádosti, podle slov dotazovaného to přímo vyplývá z povinností obce s rozšířenou působností. Teplice považují za pomoc žadatelům finanční spoluúčasť města na realizovaném projektu. Odpověď respondentů z města Děčín uvádí, že žadatelé jsou podporováni prostřednictvím Integrovaného plánu rozvoje města. Bližší specifikace otázky objasnila, že neziskové organizace uvedené v tomto dokumentu mají na své projekty 10% bodovou bonifikaci oproti těm, co uvedené nejsou.

5.1.2 Získané finance pro cestovní ruch v letech 2004 – 2006

Této sekci byly věnovány pouze dvě otázky, které vedly ke zjištění, kolik finančních prostředků získalo město z EU za jednotlivé roky a jaká část byla věnována na projekty cestovního ruchu. Většina údajů byla získána jako souhrn peněžních prostředků čerpaných za celé město. Pouze Děčín takto sumarizované informace za zkrácené programovací období nebyl schopný poskytnout. Položka „dotace čerpané z EU“ se na ekonomickém odboru komplexně eviduje až od roku 2009. Do tohoto roku jsou údaje sledované v rámci jednotlivých odborů magistrátu. Uvedená data, týkající se tohoto města, jsou tedy pouze dílčí částky, které získal Odbor rozvoje.

Nejméně prostředků čerpalo ve zkráceném programovací období město Litoměřice. V prvních dvou letech nebyly podpořeny vůbec žádné aktivity. Změna přišla až s rokem 2006, kdy město obdrželo prostředky ve výši 5,2 mil. Kč. Podpora však směřovala z fondu předvstupní pomoci Phare 2003. Z programů přímo určených pro programovací období 2004 – 2006 dostaly Litoměřice nepatrnou částku z OP Rozvoj lidských zdrojů a SROP (celkem 112 tis. Kč). Projekty spojené s cestovním ruchem se nerealizovali žádné.

O něco lépe na tom s čerpáním finančních prostředků v tomto období je město Děčín. Na projekty Odboru rozvoje byla v letech 2005 a 2007 získána podpora EU ve výši téměř 18,5 mil. Kč (částka je tvořena součtem prostředků z EU a finančního příspěvku kraje). Zhruba 73 % z této sumy bylo věnováno cestovnímu ruchu. Peníze byly použity na rekonstrukci severní přístupové cesty na děčínský zámek a výstavbu stezky pro cyklisty a pěší pod zmíněným zámkem.

Nejúspěšnějším žadatelem bylo město Ústí nad Labem, které čerpalo prostředky od prvního roku, kdy to bylo možné. Za zkrácené programovací období přišlo do rozpočtu města necelých 328 mil. Kč. Z celkového počtu 13 podpořených projektů se 7 týkalo cestovního ruchu. Pro těchto 7 projektů se využilo více 55 % přiznaných prostředků. Projekty umožnily rozvoj infrastruktury i služeb nezbytných pro toto odvětví.

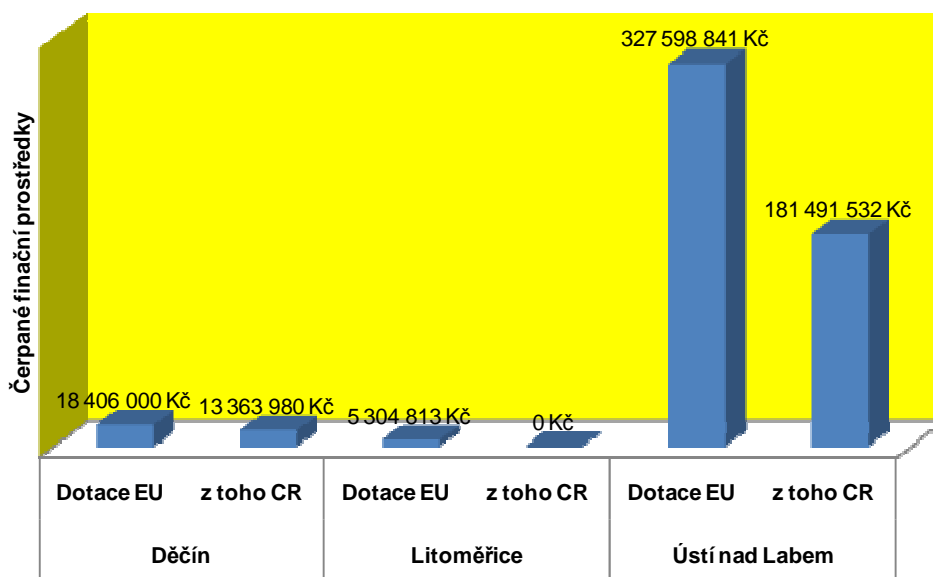
Tabulka 7: Přehled realizovaných projektů v Ústí nad Labem se vztahem k cestovnímu ruchu

Projekty financované ze zdrojů EU		
<i>Název projektu</i>	<i>Program</i>	<i>Přiznaná dotace/rok</i>
Revitalizace městského centra - I. etapa, Ústí nad Labem	SROP	107 845 173 Kč/2004
Revitalizace objektu Větruše v Ústí nad Labem: sportoviště - zrcadlové bludiště	INTERREG IIIA	3 703 132 Kč/2005
Putujeme historií Ústecka	SROP	1 033 054 Kč/2005
Podpora rozvoje turistického ruchu na Ústecku	SROP	1 910 040 Kč/2005
Rekonstrukce Muzea města Ústí nad Labem s cílem zřízení centra česko-německých studií "Collegium Bohemicum"	SROP	65 000 000 Kč/2005
Větruše - dominanta Ústí nad Labem	SROP	867 551 Kč/2006
Ústí nad Labem - univerzitní město	SROP	1 132 583 Kč/2006

Zdroj: Dotazníkové šetření

Porovnáme-li databázi Programu aktivní politiky (PAP) s výše uvedenými projekty, zjistíme, že pro většinu z nich bylo v určité fázi přípravy (zpracování analýz, potřebné dokumentace, rozvojového plánu či samotného projektu) využito podpory PAP.

Pro komparaci měst z aspektu čerpání peněžních prostředků ze zdrojů EU v programovacím období 2004 – 2006 slouží Graf 2.

Graf 2: Dotace poskytnuté vybraným městům v programovacím období 2004 – 2006

Zdroj: Data získaná dotazníkovým šetřením

5.1.3 Přiznané finance pro cestovní ruch v letech 2007 – 2013

Právě probíhajícího programovacího období se týkaly opět 2 otázky. Jejich cílem bylo zjistit, zda již bylo využito financí EU pro cestovní ruch a jsou-li nějaké takto zaměřené projekty ve fázi příprav. V souvislosti s tímto obdobím je nutné uvést klíčové informace, týkající se Integrovaných plánů rozvoje měst (zkratka IPRM). V této části práce s nimi bude pracováno. Tvorba IPRM je vyžadována u dvou operačních programů, u Integrovaného operačního programu a ROP. Nositeli těchto plánů jsou v druhém zmíněném případě města z více než 50 000 obyvateli (v regionu soudržnosti NUTS2 Severozápad tomuto kritériu odpovídá 6 měst). Schválení IPRM městu umožňuje čerpat prostředky v rámci ROP Severozápad z Oblasti podpory 1.1 - Podpora rozvojových pólů regionu. Pro tuto oblast vyčlenil řídicí orgán regionu z prostředků ERDF bezmála 3 mld. Kč. „IPRM je možné charakterizovat jako soubor vzájemně časově a obsahově provázaných akcí (projektů), které jsou realizovány buďto ve vymezené zóně města, nebo v rámci tematického integrovaného přístupu (veřejná doprava, zeleň) v celém městě.“ (64, str. 1) Kvůli dostatečné koncentraci zdrojů a zamezení rozmělnění podpory, byl stanoven minimální finanční objem pro IPRM ve výši 15 mil. EUR. Podpora byla schválena pro integrované plány statutárních měst Ústí nad Labem (Integrovaný plán rozvoje města Ústí nad Labem – centrum), Chomutov, Děčín (IPRM Děčín – zóna „Centrum“) a Karlovy Vary. Pokud o finance ze zdrojů určených pro města se schválenými IPRM žádá jiný subjekt než je město (např. veřejná výzkumná insti-

tuce, vysoká škola, jiný podnikatelský subjekt), musí doložit potvrzení města, že se jedná o projekt v návaznosti na IPRM. Je-li tato návaznost prokázána a žadatel dosáhl při hodnocení minimálního počtu bodů, je mu přiznána 10% bodová bonifikace. IPRM pro město Teplice schválen nebyl. Litoměřice nemají dostatečný počet obyvatel, IPRM do ROP se jich tedy netýká.

Na podzim roku 2008 byla městu Litoměřice přiznána finanční podpora pro dva projekty cestovního ruchu, které povedou k rozšíření nabídky produktů (vzniknou nové propagační materiály) a rozvoji infrastruktury (oprava gotického hradu). Z důvodu náročnosti obou projektů zaměstnanci městského úřadu nové nepřipravují a do budoucna se o tom zatím ani neuvažuje. Částka určená na tyto projekty tvoří 39% podíl z přiznaných financí na všechny projekty.

Tabulka 8: Schválené projekty se vztahem k cestovnímu ruchu ve městě Litoměřice

Název projektu	Zdroj financování	Přiznaná dotace EU
<i>Litoměřice známé před i za svými branami</i>	ROP NUTS II Severozápad 4.3 podpora marketingu a tvorby rozvoje produktů	4 525 183 Kč
<i>Svatostánek českého vinařství – Gotický hrad</i>	ROP NUTS II Severozápad 4.1 budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury CR	141 893 363 Kč

Zdroj: Dotazníkové šetření

Městu Ústí nad Labem byly v od začátku nového programovacího období do konce roku 2008 schváleny projekty s přiznanou dotací ve výši 377 mil. Kč. Většina těchto peněz půjde na projekt „Rekonstrukce Muzea města Ústí nad Labem s cílem zřízení centra česko-německých studií Collegium Bohemicum“. Na něj již byla podepsána smlouva a předpokládaná doba realizace je v termínu od 1. 5. 2009 do 30. 6. 2011. Jiné projekty s návazností na cestovní ruch samotným městem připravovány nejsou a ani nebudou, kvůli finanční náročnosti projektu muzea (v průběhu realizace může město čerpat ze schválené dotace ve výši přes 310 mil. Kč). Ústí nad Labem je však spolu s obcemi Řehlovice, Modlany a městy Trmice a Chabařovice členem dobrovolného svazku obcí Jezero Milada³, který byl založen v roce 2006. Jeho smyslem je rozvoj rekultivované oblasti jezera mimo jiné pro rekre-

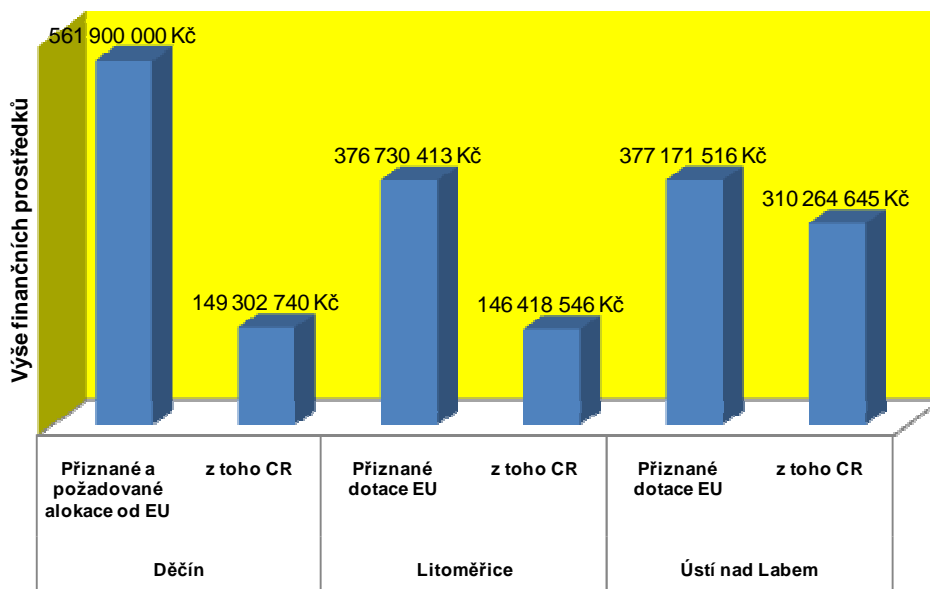
³ Jezero vzniklo zatopením bývalé zbytkové jámy uhelného lomu v Chabařovicích. Napouštění začalo v roce 2001, současná rozloha jezera je 250 ha. Snahou členů dobrovolného svazku je rozvíjet turismus v rekultivované oblasti, společná propagace lokality a ochrana životního prostředí. V roce 2006 byly v areálu otevřeny první cyklotrasy.

ační účely. Připravované projekty budou směřovat k rozšíření cyklotras a zkvalitnění jejich značení okolo jezera.

Poslední ze zkoumaných měst doposud prostředky pro cestovní ruch v tomto období nevyužilo. Město Děčín bude ale v brzké době realizovat dva projekty vztahující se k CR, jeden z nich je součástí Integrovaného plánu rozvoje města. V souvislosti se schválením IPRM (souvisejícímu s ROP), získalo město možnost postupného čerpání dotace ve výši 562 mil. Kč (s touto částkou bude disponovat Odbor rozvoje). 26 % z této částky tvoří přiznaná alokace na schválený projektový záměr zřízení kulturně společenského centra na děčínském zámku. Žádost bude podána nejpozději do konce března. Druhým projektem ve fázi příprav je Integrovaný projekt na podporu rozvoje CR v Děčíně, na nějž bude požadována dotace ve výši 2,3 mil. Kč. Je vidět, že v novém programovacím období je město na čerpání financí z EU dobře připraveno, o tom svědčí schválený IPRM. I když Děčín nemá mnoho projektových manažerů, je v tomto období velmi úspěšným žadatelem. Je zřejmé, že nedostatek vlastních projektových manažerů není překážkou v získávání dotací z evropských fondů.

Získaný souhrn informací ohledně čerpání prostředků vybranými městy za programovací období 2007 – 2013 je pro přehlednost zobrazen v níže uvedeném grafu.

Graf 3: Dotace poskytnuté vybraným městům v programovacím období 2007 – 2013

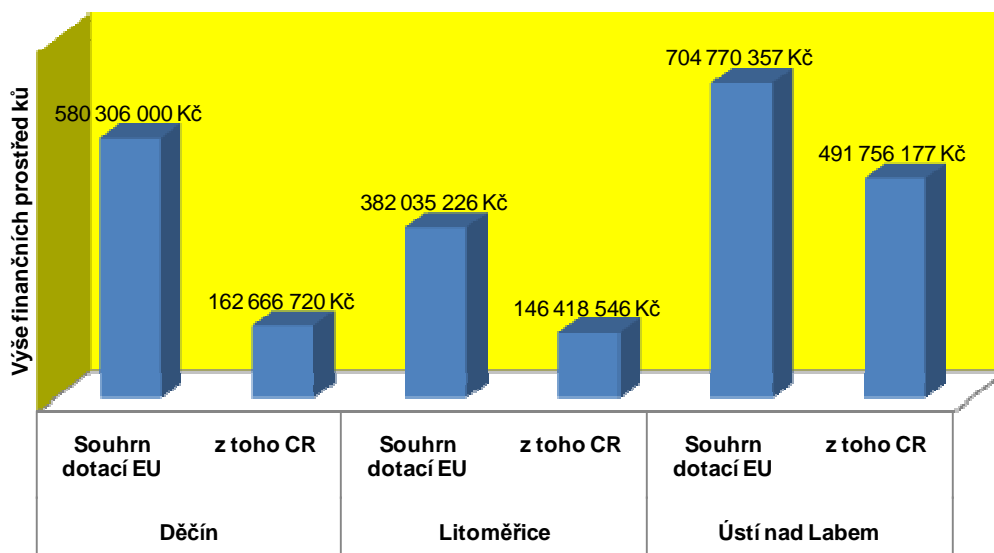

Zdroj: Data získaná dotazníkovým šetřením

5.1.4 Sumarizované údaje za období let 2004 - 2008

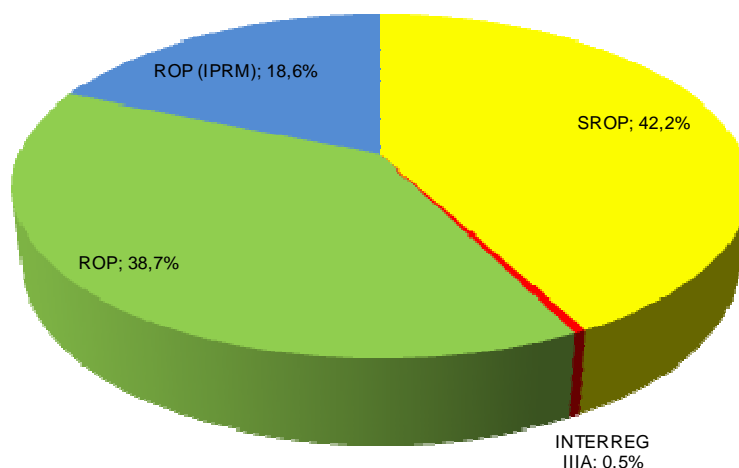
Budeme-li uvažovat množství prostředků čerpaných za obě programovací období do nyníška (tj. v letech 2004 – 2008) dojdeme k závěru, že nejúspěšnějším žadatelem bylo město Ústí nad Labem. Za uvedené roky získalo dotace ve výši téměř 705 mil. Kč. Necelých 70 % z této částky šlo na projekty cestovního ruchu. Druhým nejúspěšnějším žadatelem, za předpokladu, že do sumarizace zahrneme přiznané a požadované dotace, se stalo město Děčín. Zde je však podpora cestovního ruchu ze získané částky poměrně nižší, činí 28 %. Litoměřice jsou sice podle kritéria množství získaných financí na místě posledním, cestovní ruch byl však podpořen 38% částí z obdržенých peněz. Situaci pro lepší přehlednost ilustruje Graf 4.

Graf 4: Souhrn dotací ze zdrojů EU získaných vybranými městy za období 2004 – 2008

Zdroj: Data získaná dotazníkovým šetřením

Abychom získali ucelenější přehled týkající se čerpání v letech 2004 – 2008 je nutné analyzovat, z jakých konkrétních zdrojů byly finance pro cestovní ruch poskytnuty. Zjistíme tak, v jakém programovacím období bylo pro cestovní ruch získáno více dotací.

Graf 5: Podíl jednotlivých programů na dotacích pro CR v období 2004 – 2008

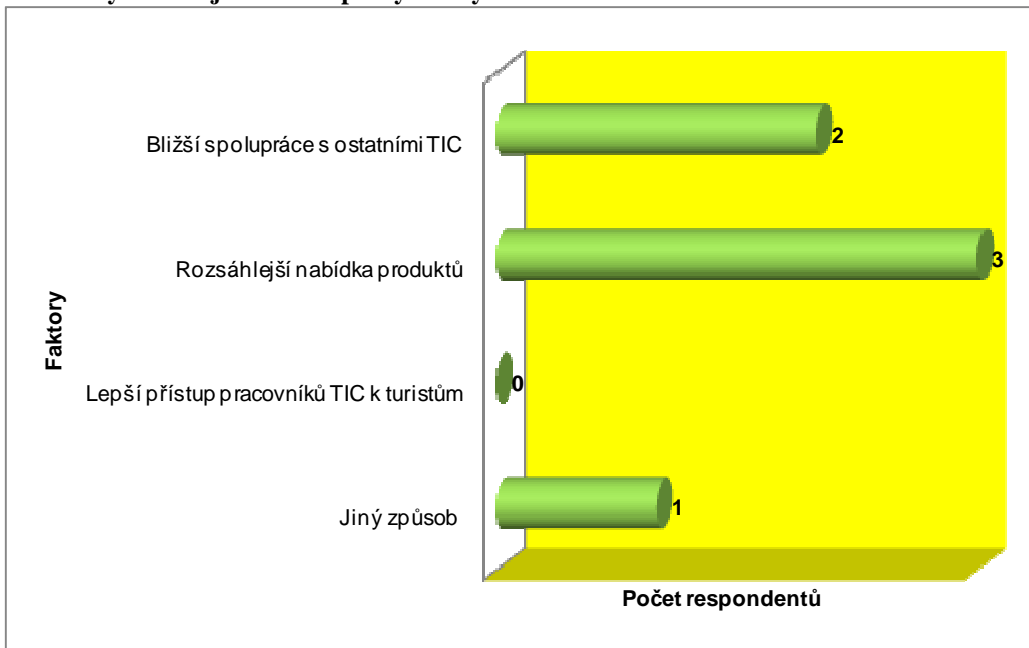
Zdroj: Data získaná dotazníkovým šetřením

Na všechny realizované a připravované projekty cestovního ruchu se ve vybraném období ve zvolených městech použilo/použije zhruba 801 mil. Kč. Ve zkráceném programovacím období bylo sice realizováno početně více projektů, ale s nižšími užitelnými náklady. Nejvíce se čerpalo ze SROP. Nové programovací období přineslo trend v podobě realizace a přípravy pouze několika kompaktnějších projektů, ovšem se znatelně většími výdaji.

5.1.5 Činnost a spolupráce turistických informačních center

V rámci sekce Činnost a spolupráce TIC prezentovali respondenti své subjektivní, leč odborné názory na fungování turistického informačního centra v destinaci. Položeny byly 4 otázky. Na otázku, zda město podporuje činnost TIC, které se zde nachází, odpověděli tři dotazovaní shodně a to, že město je provozovatelem centra a finančně jeho činnost podporuje. Město Děčín provozovatelem není, ale finanční podpora je zde také poskytována. Roční příspěvek na chod centra činí zhruba 400 tis. Kč.

Na otázku, jak dotazovaný hodnotí poskytované služby v jeho městě, reagovali tři respondenti, že služby jsou poskytovány na výborné úrovni. Dotazovaný z Ústí nad Labem se domnívá, že služby jsou momentálně na úrovni dobré, ale od května budou poskytovány na výborné úrovni. Příčinou tohoto tvrzení je fakt, že od května bude TIC provozováno ve větších a reprezentativnějších prostorách přímo v centru města v gotickém portálu Paláce Zdar.

Graf 6: Faktory ovlivňující úroveň poskytovaných služeb

Zdroj: Data získaná dotazníkovým šetřením

Účelem třetí otázky bylo určit, jaký faktor by mohl zlepšit úroveň poskytovaných služeb. Odpovědi na otázku prezentuje Graf 6 (respondenti mohli označit více odpovědí). Většina respondentů je toho názoru, že úroveň by mohlo zvýšit rozšíření nabídky produktů. Polovina si myslí, že pro zvýšení úrovně je potřeba bližší spolupráce s ostatními TIC. Jiný způsob je představován umístěním TIC do větších a reprezentativnějších prostor.

Poslední otázka sekce se soustředila na vnímání spolupráce TIC ve vybraných okresech. Dva respondenti spolupráci vidí jako dostatečnou. Druhá půlka dotázaných tomuto výroku oponuje a tvrdí, že spolupráce by se jednoznačně mohla zlepšit.

5.2 Závěry vyplývající z dotazníkového šetření měst

Dotazníkové šetření potvrdilo domněnku, že některá města doposud nikdy nevyužila možnosti čerpat peněžní prostředky z EU pro účely svého rozvoje. Teplice tak nečiní z důvodu náročné administrativy spojené s projekty a nedostatku kvalifikovaných pracovníků, kteří by je zpracovali. Města, která jsou úspěšnými žadateli přidělené prostředky, využívají téměř na všechny rozvojové aktivity. Zpracováním žádostí je ve městě Litoměřice a Ústí nad Labem pověřeno jedno oddělení. Město Děčín tuto problematiku sjednocenou nemá a každý odbor tak musí žádosti vytvářet vlastními silami. Problémem je, že projektovými manažery disponují pouze dva odbory. Takto nesjednocená agenda však nijak neovlivnila úspěšnost města jako žadatele v oblasti cestovního ruchu. Spolupráce na přípravě projektů

mezi vybranými městy se doposud nerealizovala z důvodu nepředložení žádného relevantního námětu, který by byl kooperací podmíněn. Největší podporu ostatním žadatelům poskytuje krajské město, které pro tyto účely otevřelo PAP.

Existence PAP také přispěla k tomu, že statutární město Ústí nad Labem čerpalo finance ve zkráceném programovacím období již od roku 2004. Pro většinu podpořených projektů se v rámci PAP zpracovávaly potřebné dokumenty, které bylo nutné předložit spolu s žádostí o dotaci. Více jak polovina podpořených projektů přispěla k oživení CR v destinaci. Nepatrnou finanční podporu obdržela i ostatní dvě města. Pouze Děčín však markantní většinou finančních prostředků podpořil dva projekty se vztahem k cestovnímu ruchu.

Nové programovací období se nese ve znamení menšího počtu připravovaných či již schválených projektů cestovního ruchu, avšak s mnohonásobně vyšší finanční podporou EU. Významnou úlohu hraje v městě Děčín přijatý IPRM vztahující se ROP.

Sumarizované údaje za obě programovací období vykazují, že nejúspěšnějším žadatelem v letech 2004 – 2008 se stalo město Ústí nad Labem. Pro cestovní ruch z celkového množství dotací připadlo téměř 70%. Za všechna města se ve vybrané době pro cestovní ruch uvolní ze získaných prostředků částka blízká se 801 mil. Kč. Prostředky směřují od EU ze třech zdrojů uvedených v pořadí podle objemu poskytnutých peněz: ROP, SROP, INTER-REG IIIA.

Všechna města turistická informační centra ve svých lokalitách finančně podporují a většina z nich je také provozuje. Služby poskytované TIC jsou hodnoceny jako výborné, pouze v jednom případě jako dobré. K jejich zlepšení by do budoucna mohlo vést rozšíření nabídky produktů či bližší spolupráce s ostatními centry ve vybraných okresech. Polovina respondentů vyslovila názor, že spolupráce mezi TIC by se bezpodmínečně měla zlepšit.

5.3 Cyklostezka Labe jako potenciál rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém regionu

Cykloturistika je v poslední době nesmírně oblíbeným druhem cestovního ruchu, jak na území ČR, tak v celé Evropě. Projevuje se ve dvou formách, jako rurální a městská turistika, díky tomu je schopná pružné časové a místní přizpůsobivosti podle zájmů turisty. Využití zájmu o tuto volnočasovou zábavu kombinovanou s fyzickou aktivitou může vést k rozšíření cestovního ruchu do poměrně málo známých oblastí republiky. Předpokladem je tvorba a výběr vhodných produktů, které upozorní na možnost využít kola během rekre-

ace. Zároveň je trh cykloturistiky těsně spjatý s udržitelným rozvojem cestovního ruchu. Turistické zážitky získané touto aktivitou nijak nezatežují životní prostředí, ale přesto přináší zúčastněným obcím užitek. Podpora cykloturistiky s sebou při rozvoji infrastruktury nese efekt zvýšení počtu pracovních míst v různých oblastech služeb. Současně s tím dochází k vytvoření podpory pro malé a střední podnikání. Obnova, rozvoj a rekonstrukce cyklostezek jsou jednou z aktivit, která je podporovaná v rámci ROP NUTS2 Severozápad.

Labská cyklostezka je součástí mezinárodní dálkové trasy Euro Velo 7, na národní úrovni je označena číslem 2. Po území Ústeckého kraje je vedeno cca 96 km okresy (směrem od Prahy) Litoměřice, Ústí nad Labem a Děčín. Na území Německa trasa přechází přes hraniční bod Děčín – Schöna. V Ústeckém regionu je sice celá cyklotrasa fyzicky značena, ale zhruba 43 km je vedeno buď po silnicích II. třídy, nebo po nevyhovujících místních a účelových komunikacích. Ústecký kraj se proto rozhodl realizovat projekt, jehož cílem je přemístit cyklistický provoz na bezpečné cyklistické komunikace. Kraj vzal dobrovolně, jako investor, nad Labskou cyklostezkou záštitu. Financuje veškerou projektovou přípravu, vypořádání majetkových vztahů a přípravu a řízení projektu ve vztahu k ROP. Žádost o poskytnutí dotace se počítá podat v brzké době. Jednotlivé obce jsou povinny spolupracovat na vypořádání majetkových vztahů a do 5 let od ukončení realizace by měly dané úseky převzít do svého vlastnictví. Města se budou taktéž podílet na spolufinancování ve výši 7,5 % z celkových uznatelných nákladů (tj. asi 5,3 mil. Kč na město). Pro účely plánování byla trasa rozdělena do pěti samostatně funkčních úseků, které leží mezi většími městy na trase. Jedná se o úseky Dolní Žleb (státní hranice) – Děčín, Děčín – Ústí nad Labem, Ústí nad Labem – Litoměřice, Litoměřice – Roudnice nad Labem a Roudnice nad Labem – Hněvice (hranice Ústeckého a Středočeského kraje). Těchto pět úseků se dále člení na tzv. ucelené části stavby, které byly zařazené do 3 realizačních etap. Ukončení poslední etapy se plánuje do května r. 2013. Součástí projektu cyklotrasy je i vybavení úseků odpočívadly, informačními tabulemi, parkovišti umístěnými strategicky pro nástup na cyklotrasu nebo lávkami a mosty přes potoky.

Hotové části trasy již byly v minulosti financované ze státních (Státní fond dopravní infrastruktury) i evropských fondů (Phare, Fond solidarity EU). Investory dokončených částí byla okresní města na svých samosprávných územích, Povodí Labe a další. Výstavba a rekonstrukce trasy je pouze dílčím prvkem v projektu cyklostezky Labe. Dalším nutnou částí je zájem podnikatelských subjektů vytvořit vhodnou nabídku doplňkových služeb pro

cyklisty (např. ubytování, stravování, půjčovny kol a bruslí, opravy kol apod.). Snahou těchto subjektů by mělo být získat na své služby certifikaci, která bude zajišťovat kvalitu služeb, tak jak tomu je na německé straně.

5.3.1 Návrh certifikace doplňkových služeb

Průzkumy agentury CzechTourism dokazují, že úroveň doplňkových služeb pro cyklisty je v České republice problémovou partií. Zatímco podél sousedních zahraničních tras funguje kvalitní síť stravovacích i ubytovacích zařízení, v ČR se tato praxe teprve zavádí. Garantem národní certifikace služeb pro cyklisty je u nás Nadace Partnerství. Ta uděluje známku Cyklisté vítáni. Každé zařízení, které splní podmínky stanovené nadací je označené zelenou známkou s usmívajícím se kolem. Standardy, které tato certifikace obsahuje, jsou v mnohých ohledech srovnatelné se systémy certifikace sousedních zemí. V Německu je zaveden systém Bett & Bike, v Rakousku RADfreundliche Betriebe.

Aby byla zajištěna srovnatelná úroveň služeb po celé trase, je získání známky Cyklisté vítáni nutnou podmínkou pro zainteresované poskytovatele služeb. Podle ní by turisté měli být schopni identifikovat garantovanou kvalitu na české straně Labské cyklostezky. Je navenčí předpokládat, že intervence na získání certifikace přijde ze strany samotných provozovatelů. Udělení známky by pro ně znamenalo určitou investici a za současné nepříznivé ekonomické situace je chuť k investování minimální. K tomu, aby byl produkt kompaktní, je navíc zapotřebí, aby uvedenou certifikaci získalo co možná nejvíce subjektů. S garancí služeb je nutné blíže seznámeni i turisty, hlavně ty, pro které je tento druh turistiky nový a dříve se mu nevěnovali. Proto by se do této problematiky měla vložit samotná města. Jejich úkolem by mělo být provozovatele služeb motivovat a podpořit v získání certifikace. Ve vztahu k návštěvníkům se z jejich strany předpokládá zvolit účinnou marketingovou komunikaci nově vznikajícího produktu. V případě dobré propagace produktu a přilákání nových zákazníků by profitovala nejen města ale i poskytovatelé služeb. Otázkou zůstává, jakým způsobem přimět tyto subjekty ke snaze certifikaci získat. Odpověď na ní je nasnadě, pokud by města převzala záštitu nad propagací produktu, plynuly by ze získání certifikace značné výhody. Účinným argumentem je jednoznačně předložení výhod, které známka Cyklisté vítáni přináší. Uvažujeme-li situaci, kdy města budou zmíněný produkt jednoduše komunikovat pod svojí záštitou, získají ostatní zúčastnění následující benefity: neplacená propagace ze strany měst, zvýšení návštěvnosti zařízení či kulturního objektu – vyšší zisky, kategorizace zařízení na základě certifikace (možnost zaměřit se na určitý konkrétní

segment zákazníků), možnost získání finančního příspěví na získání známky od města či z fondů EU, atd. Certifikace doplňkových cyklistických služeb přináší výhody i pro turisty, kteří se tak budou lépe orientovat mezi poskytovateli služeb. Znamka také znamená určitou garanci kvality služeb a může působit jako faktor zvýšení zájmu o cykloturistiku a snazšího výběru destinace pro trávení aktivní dovolené.

5.3.1.1 Odpovědnost za projekt certifikace doplňkových služeb

V regionu soudržnosti NUTS2 Severozápad se pod prioritní osou 4 dotují činnosti související s podporou marketingu, tvorbou a rozvojem produktů cestovního ruchu. Dotazníkové šetření odhalilo, že zkoumaná města ještě nikdy nespolupracovala na přípravě žádosti o dotaci. Zároveň již samotná města vyčerpala své individuální možnosti na získání dotace jinými připravovanými žádostmi (ať už z důvodu rozsáhlosti projektu či finanční náročnosti). Pro nový produkt v podobě Labské cyklostezky se nabízí možnost vytvořit dobrovolný svazek obcí okolo cyklostezky Labe, který by sdružoval vybraná okresní města, s výjimkou Teplic, kudy cyklotrasa neprochází. Zkušenosti s podobným spojením má již město Ústí nad Labem v projektu jezera Milada. Pro zúčastněná města by tento svazek znamenal další možnost získání finančních prostředků z EU a novou zkušenost v podobě bližší spolupráce na přípravě nového produktů. Jednotná marketingová strategie týkající se cyklostezky by navíc mohla přispět k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v kraji. Městy vytvořená unifikovaná marketingová komunikace by měla působit jako pozitivní stimul pro poskytovatele služeb k získání certifikace. Certifikace cyklistických služeb recipročně povede ke zvýšení poptávky po destinaci a zpětně ovlivní prosperitu lokality. Spokojenost s nabízenými službami podél cyklotrasy Labe se v konečném důsledku může projevit v pozitivnějším renomé a image destinace.

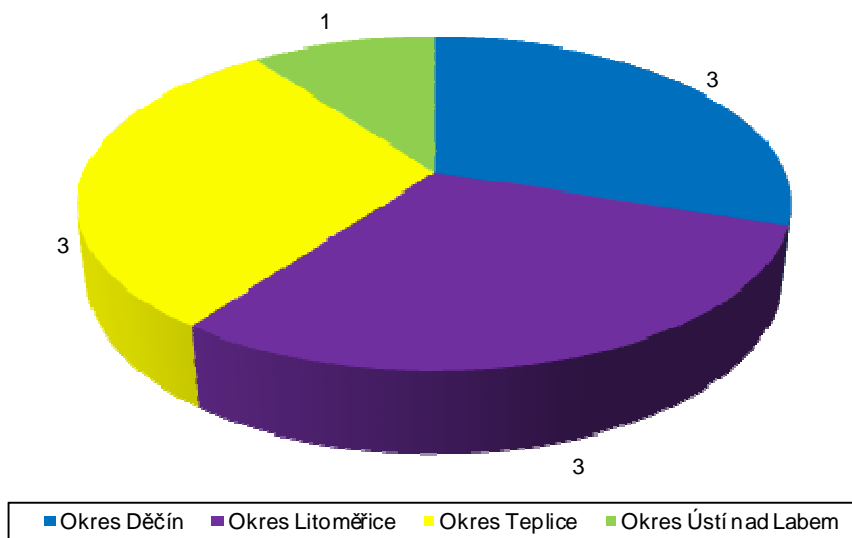
6 Analýza dotazníkového šetření se zaměřením na spolupráci a činnost turistických informačních center (TIC) v Ústeckém kraji

Turistická informační centra hrají v destinacích cestovního ruchu nezaměnitelnou úlohu při tvorbě, propagaci produktů a podávání informací návštěvníkům. Na jejich fungování je tedy kladen velký důraz. Pokud za destinaci nepovažujeme pouze město, ale určitou část regionu, je nutné, aby tato centra při své existenci kooperovala a podílela se společně na stanovených úkolech, jež jsou podstatou jejich fungování. Překážkou této spolupráce je mnohdy nedostatečná vybavenost potřebným hardwarovým či softwarovým zařízením. Dílčím cílem šetření bylo analyzovat činnost TIC ve vztahu ke kooperaci a technickým možnostem. Stanoveným úkolem bylo také zjistit, jakým způsobem jsou vytvářeny produkty a konkrétní zdroje jejich financování.

Schválený dotazníkový formulář byl rozeslán celkem 30 informačním centrům v okresech: Děčínský, Litoměřický, Teplický a Ústecký. Informace poskytla pouze třetina subjektů. Pět TIC spolupráci odmítlo, 9 jich je provozováno pouze v rozšířené letní sezóně (zpravidla od začátku dubna či května do konce října). Vzhledem k situaci, že šetření probíhalo od začátku března, nebylo možné od těchto středisek potřebné informace získat. Jedno TIC je dlouhodobě, z důvodů rekonstrukce, mimo provoz. Zbývajících pět TIC nereagovalo ani na další prosby o spolupráci. I když byla návratnost formulářů poměrně malá a vypovídací schopnost šetření tímto poněkud snížena, podařilo se shromáždit potřebné poznatky, jejichž vyhodnocení vedlo ke splnění stanovených cílů. Formulář je sestaven z 3 sekcí: Spolupráce mezi TIC a jednotný informační systém, Dotace ze zdrojů EU a Obecné informace. Celý dotazníkový formulář se nachází v Příloze 13.

6.1 Vyhodnocení výběrového dotazníkového šetření TIC

Na otázky odpovídalo 10 respondentů z uvedených okresů (konkrétní výčet všech respondentů je uveden v Tabulce 11). Jejich rozdělení podle geografické polohy uvádí Graf 7. Z Ústeckého okresu pochází pouze jeden dotazovaný, to je zapříčiněno neexistencí jiných subjektů v lokalitě. V ostatních okresech je numerické zastoupení vyvážené, počet respondentů je shodný.

Graf 7: Rozdělení TIC podle geografické polohy

Zdroj: Data získaná dotazníkovým šetřením

6.1.1 Obecné informace

Obecné informace poskytly detailní popis zkoumaného vzorku. Byly sem zahrnuty otázky vztahující se k subjektům, které vytváří produkty pro TIC, k počtu stálých zaměstnanců centra a období, v němž je TIC provozováno.

Tabulka 9: Otázka č. 14

Otázka č. 14: Kdo vytváří produkty pro TIC?	
Pracovníci TIC	10
Příslušný odbor MM/MÚ	4
Jiná osoba, či subjekt	1

Zdroj: Dotazníkové šetření

Na tvorbě produktů vždy pracují zaměstnanci TIC, ve 4 případech ve spolupráci s pracovníky příslušného odboru magistrátu nebo městského úřadu. Tabulka 10 upřesňuje, které odbory mají tuto činnost v kompetenci. V Roudnici nad Labem se podílejí i živnostníci města.

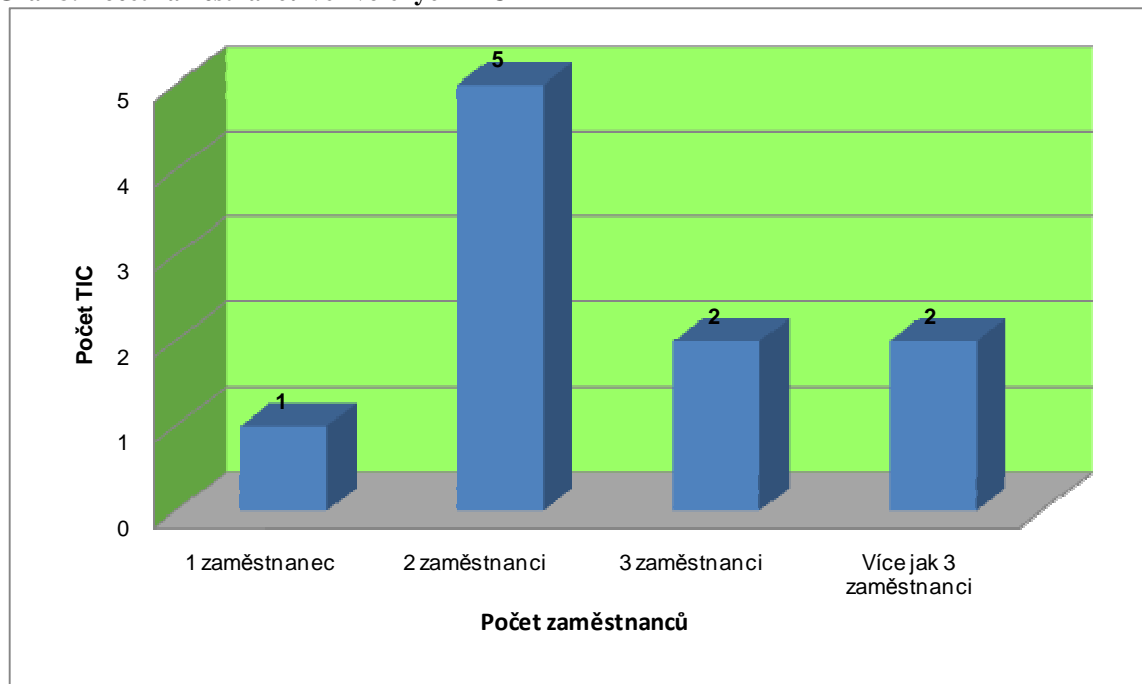
Tabulka 10: Spolupracující odbory MM/MÚ

Dotazované IC	Příslušný odbor MM/MÚ
MIC Duchcov	Odbor školství a kultury
IC Roudnice nad Labem	Odbor školství, kultury a sportu
TIC Ústí nad Labem	Odbor strategického rozvoje (Oddělení veřejných vztahů – úsek cestovního ruchu)
IC Regia - Varnsdorf	Odbor školství kultury a tělovýchovy

Zdroj: Dotazníkové šetření

Druhý dotaz sekce prověřil, kolik osob v jednotlivých TIC pracuje. Situaci pro přehlednost demonstruje Graf 8.

Graf 8: Počet zaměstnanců ve zvolených TIC

Zdroj: Data získaná dotazníkovým šetřením

Ve zvolených centrech jsou standardně zaměstnáni 2 pracovníci, je tomu tak v 50 % z vybraného vzorku. Do budoucna se tato situace bude měnit. TIC Ústí nad Labem plánuje, spolu s přesídlením do nových prostor gotického portálu, zvýšit počet zaměstnanců (konkrétní číslo zatím není známo). Nejméně pracovníků má IC Regia – Varnsdorf, každodenní chod informačního centra zajišťuje pouze jedna osoba. Více jak 3 lidi zaměstnává IC v Hřensku (celkem 4 osoby) a Mikulášovicích. V druhém ze jmenovaných je zaměstnanost značně variabilní, proměnlivost způsobuje sezónní charakterem fungování. Informační centrum je v provozu v prodloužené letní sezóně (duben – říjen), během které jsou najímání převážně brigádníci z řad studentů. Ostatní dotazovaná IC poskytují služby celoročně.

6.1.2 Spolupráce mezi TIC a jednotný informační systém

Tuto část zastupuje přesně 6 otázek. První z nich monitorovala spolupráci TIC ve vybraných okresech. Z odpovědí bylo možné určit, jaká centra spolu kooperují a v jaké úrovni.

Tabulka 11: Přehled informačních center a spolupracujících subjektů

Dotazované IC	Spolupracující subjekt/subjekty
<i>Okres Děčín</i>	
České Švýcarsko - turistické informace (Hřensko)	Informační středisko a Expozice Českého Švýcarska – Krásná Lípa
IC Mikulášovice	IC děčínského regionu
IC Regia - Varnsdorf	Informační centrum Děčín REGIOcentrum, o.p.s., Informační středisko Ústí nad Labem
<i>Okres Litoměřice</i>	
MIC Litoměřice p. o.	IC Lovosice, IC Roudnice nad Labem, IS Ústí nad Labem, IC Děčín REGIOcentrum, o.p.s., IC Teplice
IC Lovosice	IC Děčín REGIOcentrum, o.p.s., MIC Litoměřice p. o., IC Teplice, IS Ústí nad Labem, IC Libochovice, IC Roudnice nad Labem
IC Roudnice nad Labem	MIC Litoměřice p. o., IC Lovosice
<i>Okres Teplice</i>	
MIC Duchcov	ITC Osek, IC Teplice, Informační středisko Bílina
ITC Osek	MIC Duchcov, IC Teplice, IS Bílina, IS Ústí nad Labem
IC Teplice	IS Ústí nad Labem, ITC Osek, IC Lovosice
<i>Okres Ústí nad Labem</i>	
IS Ústí nad Labem	IC Děčín REGIOcentrum, o.p.s., MIC Litoměřice p. o., IC Teplice

Zdroj: Dotazníkové šetření

Tabulka 11 tvoří ucelený přehled o vzájemné spolupráci dotazovaných. Otázka dále specifikovala, zda spolupráce probíhá pouze v rovině propagace, nebo je využívána i při tvorbě produktů. Výsledky jsou uvedeny níže.

Tabulka 12: Otázka č. 1

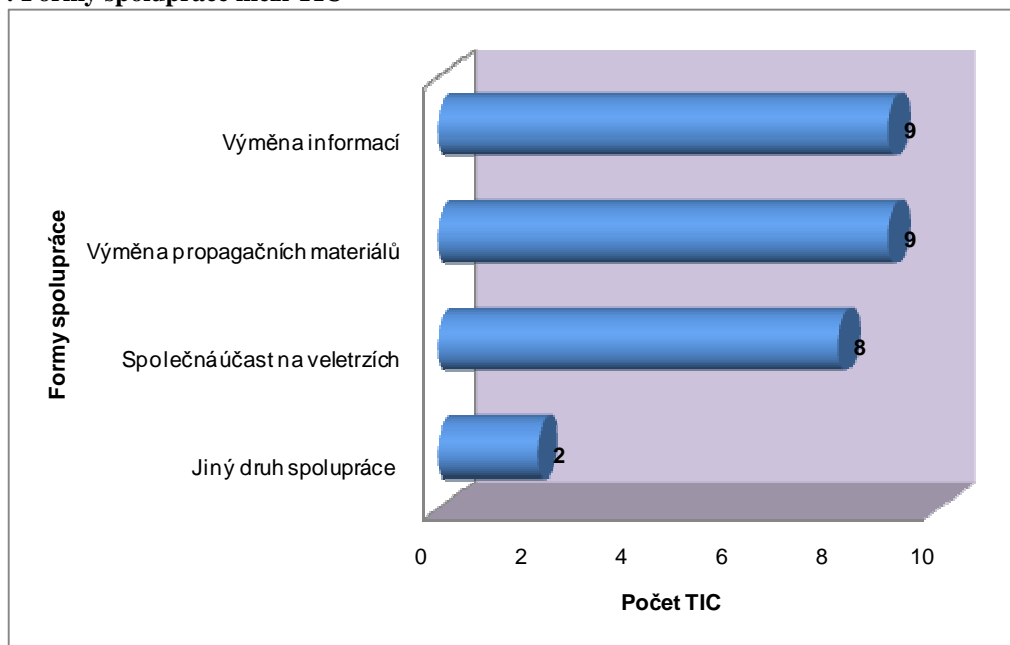
Otázka č. 1: Spolupracuje Vaše informační centrum při propagaci a tvorbě produktů s jinými TIC z Děčínského, Litoměřického, Teplického či Ústeckého okresu?	
<i>Ano, ale pouze pro účely propagace</i>	6
<i>Ano, ale pouze pro účely tvorby produktů</i>	0
<i>Ano, v obou případech</i>	4
<i>Ne</i>	0

Zdroj: Dotazníkové šetření

Je zřejmé, že ke spolupráci dochází ve všech TIC, většinou však aktivity nepřekračují hranici okresu, kde jsou provozována. Některá centra působí v rámci jedné organizace, tak jak tomu je např. v Českém Švýcarsku, které má vytvořenou síť na sebe navazujících IC. Nadpoloviční většina středisek využívá kooperaci pouze pro účely propagace. Pouze ve 4 případech bylo zmíněno, že dochází i ke společné tvorbě produktů. Na tvorbě se podílí TIC, která fungují v okresních městech.

Po zjištění, zda TIC kooperují či nikoli, bylo nutné upřesnit, jakou formu tyto aktivity probíhají. Respondenti měli zaškrtnout všechny správné odpovědi z nabízených 4 variant. U poslední mohli přidat vlastní komentář.

Graf 9: Formy spolupráce mezi TIC

Zdroj: Data získaná dotazníkovým šetřením

Z grafu je patrné, že se společné aktivity převážně zaměřují na výměnu informací a propagačních materiálů. Výjimkou však není ani společná účast na veletrzích cestovního ruchu. Pod pojem jiný druh spolupráce je zahrnuta společná tvorba produktů (uvedlo IS Ústí nad Labem) a vzájemná kooperace na projektu lodní dopravy (odpovědělo IC Roudnice nad Labem).

Na základě zjištění týkajícího se provázanosti mezi TIC, byla položena otázka, jejímž smyslem bylo určit, jestli spolupráci usnadňuje existence jednotného informačního systému.

Tabulka 13: Otázka č. 3

Otázka č. 3: Existuje jednotný informační systém, který tuto spolupráci umožňuje?	
Ano	1
Ne a není potřeba	1
Ne, ale měl by existovat	8

Zdroj: Dotazníkové šetření

Téměř všichni respondenti existenci podobného systému vyloučili. V jeho vytvoření by 8 z 9 takto reagujících TIC spatřovalo velké výhody. Pouze dotazovaný z Teplic se domnívá,

že pro dané účely slouží informační systém Asociace turistických informačních center ČR. Ten však mohou využívat pouze členská centra.

Na čtvrtou a pátou otázku by informační centra odpovídala pouze v případě, že by s žádným sobě podobným zařízením nespolupracovala. Bylo však dokázáno, že všechna zkoumaná TIC ve větší či menší míře kooperují. Proto vyhodnocení těchto otázek není relevantní.

Poslední otázka sekce analyzovala situaci týkající se stavu hardwarového a softwarového vybavení. 8 dotazovaných považuje vybavení TIC za dostatečné. Respondent z Roudnice odpověděl, že dostačující je pouze jedna část z uvedeného vybavení. Centrum v Mikulášovicích nedisponuje ani jednou částí v uspokojivé kvalitě.

6.1.3 Dotace ze zdrojů EU

Sekce nazvaná „Dotace ze zdrojů EU“ úzce navazovala na předchozí oddíl otázek. Na první dva dotazy odpovídali pouze respondenti, jejichž TIC není dostatečně vybaveno hardwarem či softwarem. Dobré technické vybavení je pro fungování informačního centra nezbytné. Na pořízení je reálné získat peníze z několika zdrojů. Jeho absence v těchto zařízeních tedy evokuje otázku, jestli si je respondent vědom, kde by finance bylo možné získat. Dotazovaný z Roudnice nad Labem uvedl, že neví, kde by bylo možné příspěvek získat, ale ocenil by, kdyby měl k dispozici více informací. Zaměstnanci TIC Mikulášovice vědí, že prostředky je možné získat od kraje, státu i Evropské unie. Důvodem, proč o jejich poskytnutí doposud nebylo požádáno, je nedostatek finančních prostředků na spolufinancování projektu a složitý proces tvorby žádostí.

Zbýlých pět otázek souviselo s čerpáním financí z EU při tvorbě produktů pro TIC. V sedmi případech byly fondy pro zmiňovanou aktivitu využity. Pro jaké účely a z jakých konkrétních zdrojů bylo o finance žádáno, uvádí Tabulka 14.

Tabulka 14: Přehled dotovaných produktů informačních center ze zdrojů EU

Dotazované IC	Zdroj financování	Podpořené produkty IC
<i>MIC Duchcov</i>	SROP	pořízení PC, kopírky a tiskárny
<i>MIC Litoměřice p. o.</i>	Phare CBC	propagační materiály
<i>ITC Osek</i>	SROP	propagační materiály, software a hardware pro ITC
<i>IC Roudnice nad Labem</i>	SROP	propagační materiály (turistické a cyklistické mapy, přehledy kulturních zajímavostí regionu)
<i>IC Teplice</i>	Phare CBC	propagační brožura Statutárního města Teplice a okolí
<i>IS Ústí nad Labem</i>	SROP INTERREG IIIA	informační materiály, propagační předměty, webová prezentace, databáze služeb CR, tvorba turistických balíčků
<i>IC Regia - Varnsdorf</i>	INTERREG IIIA	propagační materiály a mapy

Zdroj: Dotazníkové šetření

Téměř ve všech případech se určitá část prostředků použila na vytvoření propagačních či informačních materiálů. Dvě informační centra z těchto zdrojů pořídila technické zařízení potřebné pro provoz. Ve skladbě zdrojů, ze kterých byly produkty dotovány, dominuje SROP. Peníze byly poskytnuty také z fondu předvstupní pomoci a přeshraniční spolupráce. O dotaci vždy žádalo město, ve kterém je IC provozováno, nikdy tak nečinilo samo informační středisko. Dotazovaní ze zbylých 3 TIC, která v minulosti pro svou činnost dotace EU nevyužila, netuší, z jakých zdrojů by se mohly finance získat. Uvítali by více informací vztahujících se k této problematice.

6.2 Závěry vyplývající z dotazníkového šetření TIC

Z oslovených subjektů má více jak polovina dva zaměstnance. Větší počet pracovníků je výjimečný, v jednom případě způsoben sezónním charakterem fungování centra. Nabízené produkty pro IC vždy připravují zaměstnanci, ve 4 případech ve spolupráci se zaměstnanci městských úřadů nebo magistrátu.

Spolupráce mezi vybranými subjekty byla na základě dotazování potvrzena. Charakter kooperace je však povětšinou lokální, popřípadě determinovaný příslušností k určité organizaci. Informační centra spolupracují převážně formou předávání si propagačních materiálů a informací. Spolupráce spočívá vždy ve vzájemné propagaci, u okresních měst dochází i ke společné tvorbě produktů. Kooperace není podpořena existencí jednotného informačního systému. Kromě dvou respondentů mají všichni ostatní dostatečné hardwarové a softwarové vybavení nutné pro činnost IC.

Pro sedm z deseti dotazovaných IC bylo v minulosti při tvorbě produktů využito prostředků ze zdrojů EU, nejvíce ze SROP. Ve většině případů byly poskytnuté finance použité na propagační a informační materiály. Žadatelem o dotaci bylo vždy město, ve kterém je IC provozováno.

Získané informace prokázaly úzký vztah mezi IC a městem, ve kterém je provozováno. Ve většině případů je IC na městě závislé jako na zdroji finančních prostředků. V okresních městech je navíc spolupráce založena na společné tvorbě produktů. Analýza dotazníkového šetření dále vedla k odhalení velkého nedostatku, který v zásadě brání hlubší spolupráci mezi TIC a tvorbě kompaktních produktů v rámci zvolené destinace. Tím je neexistence jednotného informačního systému, díky kterému by kooperace mezi centry opustila regionální charakter, a došlo by k zlepšení komunikace mezi zúčastněnými stranami. Nemožnost on-line spojení ve vytvořeném a přizpůsobeném systému, je v současné době velkou bariérou. Její odstranění povede jednak k zefektivnění spolupráce a rychlejší výměně informací, ale i k širší a provázanější nabídce produktů cestovního ruchu. Taková nabídka by napomohla destinaci být více konkurenceschopnou na trhu cestovního ruchu.

6.3 Návrh informačního portálu cestovního ruchu

Zásadní překážkou bližší spolupráce a komunikace mezi vybranými TIC se ukázala být neexistence společného informačního systému. Centra si sice vzájemně předávají vytvořené propagační materiály, ale na jejich tvorbě se spolu nepodílejí. Přitom koordinovaná příprava nabízených produktů cestovního ruchu by výrazně přispěla k propojení dílčích oblastí regionu do kompaktního celku. Zjednodušila by také proces plánování turistických aktivit a orientaci v nabízených produktech potenciálním návštěvníkům. Díky informačnímu systému by se lokální působnost TIC v určitém smyslu pozdvihla na úroveň činnosti organizace destinačního managementu. Základním požadavkem takového systému je tedy výměna informací a to hned v několika směrech: vzájemně mezi TIC, od TIC směrem k návštěvníkovi, od TIC směrem k podnikatelským subjektům a od podnikatelských subjektů ke spotřebiteli, kterým je návštěvník. Nepostradatelnou součástí je samozřejmě zpětná vazba od návštěvníků, kterou by zajišťovalo diskusní fórum, kde by bylo možné sdělit své připomínky či názory na jednotlivé produkty či nabízené služby. Následující podkapitola práce má za úkol nastínit, jak by takový informační portál mohl v budoucnu vypadat, kdo by odpovídal za jeho vytvoření a správu a jakou roli by v procesu jeho tvorby hrála města a podnikatelé ve vybrané části regionu. Tento rámcový model byl inspirován infor-

mačným systémem cestovního ruchu Jihočeského kraje z důvodu jeho přehlednosti, vzájemné propojenosti poskytovaných informací a kvalitnímu zpracování webových stránek.

6.3.1 Podoba vytvořeného portálu a poskytované služby

Jak již bylo řečeno, tok informací by probíhal současně v několika směrech. Portál by nebyl určen pouze pro informační centra. Své služby by zde za určitý roční poplatek mohly poskytovat i provozovatelé základních a doplňkových služeb cestovního ruchu (poplatek by byl účtován za každý záznam v katalogu služeb). Uživatelé systému by se tedy logicky dělili do dvou kategorií. Na jedné straně stojí tvůrci systému neboli subjekty podílející se na poskytování informací (TIC, města, provozovatelé ubytovacích, stravovacích a jiných zařízení). Druhou kategorií jsou potenciální návštěvníci, kteří se snaží získat ucelené množství provázaných informací při plánování volnočasových aktivit.

Informační centra by si díky systému mohla promptně vyměňovat informace o pořádaných kulturních či sportovních akcích, tím by došlo k zefektivnění komunikace i spolupráce. Na webových stránkách by byly rovněž k dispozici poskytované propagační materiály a brožury v elektronické podobě. Předpokládá se účast všech TIC v destinaci. Podmínkou pro zařazení provozovatele zařízení by byla registrace pomocí připraveného formuláře. Členství by bylo dobrovolné a zdarma, poplatek by se účtoval za zveřejněné položky v katalogu služeb.

Z důvodu přehlednosti uváděných informací je dobré systém rozdělit do několika sekcí, aktivních na hlavní liště webu. Každá sekce by obsahovala dílčí podtémata. Úvodní prezentaci při spuštění webové stránky tvoří aktuality, čili přehled novinek a zpráv v rámci zvolené oblasti. Nezbytné je také zmínit fakta týkající se celého Ústeckého kraje (klíma, historie, dopravní dostupnost, seznam a popis všech pamětihodností a přírodních atraktivit, aj.). Turisté by dále měli mít možnost vybrat si aktivity podle tematického zaměření (pěší turistika, cykloturistika, vodní sporty, rodinná dovolená, adrenalinová dovolená, event akce, atd.). Díky sdílení dat TIC, týkajících se konání různých akcí je reálné sestavit na stránkách jejich kalendář, spolu s vyhledáváním podle lokality a termínu konání. Z registrovaných komerčních subjektů a jejich zalistovaných záznamů dojde k vygenerování katalogu služeb spolu s možností si tyto online objednat nebo rezervovat (samozřejmě je katalogové vyhledávání podle typu ubytovacího zařízení apod.). Další částí systému by byla sekce katalog produktů, zde by byly představeny balíčky služeb (předem kalkulované produkty se stanoveným i variabilním programem) sestavené jak veřejnou tak soukromou

sférou. Nesmí chybět ani seznam podílejících se TIC a mapa www stránek. Musí také dojít k přeložení informací nejméně do dvou cizích jazyků (nejlépe do němčiny a angličtiny).

6.3.2 Provozovatel portálu a financování jeho vzniku

Provozovateli podobných portálů jsou většinou veřejné instituce, města nebo neziskové organizace. Je tomu tak především z důvodu objektivit uváděných dat a zamezení diskriminace či zvýhodňování některých podnikatelů. Pro tento konkrétní případ je nejvhodnější stanovit provozovatelem systému dobrovolný svazek obcí, jehož členy by byla zainteresovaná města (Ústí nad Labem, Teplice, Děčín, Litoměřice). Toto sdružení by geograficky kopírovalo působnost zaniklého svazu cestovního ruchu DELITEUS a navazovalo by na jeho aktivity. Zmíněné okresy jsou v oblasti Ústeckého kraje schopné vytvořit smysluplný a konkurenceschopný produkt (v podobě určité destinace) na trhu cestovního ruchu a zajistit jeho prezentaci právě na vytvořeném portálu cestovního ruchu.

Výhodou provozovatele v podobě „veřejného spolku“ je snazší získání finančního příspěví z krajského a státního rozpočtu nebo zdrojů Evropské unie. V ROP NUTS 2 Severozápad by zavedení podobného portálu spadalo pod oblast podpory 4.3 Podpora marketingu a tvorby a rozvoje produktů CR, jehož součástí je i podpora rozvoje informačních a rezervačních systémů. Přesná kalkulace nákladů vytvoření portálu není předmětem této práce. Reálně, bez potřebných znalostí ohledně tvorby webové prezentace a technického zázemí, není možné tyto náklady přesně vyčíslit. Proto byl osloven odborník jedné z předních konzultačních a technologických společností, působících dlouhodobě na českém trhu. Byly mu sděleny požadavky na fungování portálu a jeho obsah, na základě tohoto nastínění byl požádán o přibližné určení peněžních prostředků potřebných k vytvoření jednotného informačního systému. Pořizovací cena byla vyčíslena na max. 200 tis. Kč (tato částka je značně variabilní v závislosti na rozsahu požadavků na systém). Počáteční náklady na zprovoznění portálu jsou tedy celkem nízké.

Vzniklý systém by přispěl k propojení veřejné a soukromé sféry v oblasti cestovního ruchu. Snahy měst na zlepšení image regionu by byly podpořeny činností a zájmem poskytovatelů služeb. Existence portálu je také určitou motivací pro potenciální návštěvníky k trávení volnočasových aktivit právě v této destinaci. Soukromým zařízením systém zaručuje jistý druh reklamy, prostor pro prezentaci produktů, monitorování konkurence a částečně může díky online rezervacím dojít ke zvýšení prodeje a tím i tržeb. Je zřejmé, že vytvoření informačního systému by bylo mnohostranně výhodné.

7 Závěr

Regionální politika Evropské unie se projevila na rozvoji Ústeckého kraje výrazně. O finanční prostředky žádal samotný kraj, jednotlivá města, podnikatelská sféra i ostatní subjekty. Zkrácené programovací období přineslo ve prospěch cestovního ruchu necelou 1 mld. Kč. Na získání této částky se kraj podílel pouze nepatrně. Finance od EU sice figuruje v celkových přijatých dotacích, nicméně netvoří podstatnou část krajských příjmů. Cestovní ruch byl v období let 2005 – 2007 podpořen ani ne 5,6 % z evropské částky. Z rozpočtu kraje tedy nebylo podpořeno velké množství projektů cestovního ruchu. Na druhou stranu se kraj zasloužil o vytvoření tzv. rozvojových center, která měla za úkol zajistit, že pro nové programovací období bude existovat dostatečně velký „zásobník“ projektů. Dalo by se říct, že úloha kraje nespočívala v roli úspěšného žadatele, ale byl spíš tvůrcem podmínek a prostředí pro žadatele ostatní. Nezkušenost s podáváním žádostí o dotaci se v letech 2004 – 2006 se výrazně projevila na počtu vybraných projektů. Ze všech žádostí v kraji byla vybrána pouhá třetina.

Cílem šetření analyzujícího čerpání prostředků zvolenými městy bylo konkretizovat množství využitých financí a procentní část, která směřovala k rozvoji cestovního ruchu. Z vybraného vzorku měst získalo nejvíce peněžních prostředků pro své rozvojové aktivity město Ústí nad Labem. Díky existenci Programu aktivní politiky bylo schopné čerpat finance již od prvního roku, kdy to bylo možné. Zároveň se tento program stal nosným pilířem podpory ostatním žadatelům. Města Děčín i Litoměřice také využívají prostředky od EU pro svůj rozvoj, avšak žádat o ně začaly až o něco později. Děčín sice nemá agendu ohledně žádostí sjednocenou pod jeden odbor, to se však neukázalo být překážkou jeho úspěšnosti na poli žadatelů. V těchto třech obcích byly ze získaných dotací podpořeny významné projekty cestovního ruchu. Do současné doby se však tato města nepodílela na společném projektu, který by byl podpořen dotací EU. Vzhledem k připravované výstavbě a rekonstrukci Labské cyklostezky, která se na německé straně těší velké oblibě, se nabízí možnost kooperace mezi těmito městy na podpoře certifikace doplňkových služeb podél cyklotrasy. Němečtí turisté tvoří většinu zahraniční klientely v destinaci, obliba cykloturistiky obecně stoupá a kvalita služeb je již na německé straně certifikována. Jednotlivá města již pro nové programovací období vyčerpala své možnosti realizovat projekty cestovního ruchu (ať již náročností připravovaných projektů, nebo vyšší nákladů na projekt). O dotaci by proto mohla žádat jako dobrovolné sdružení obcí, stejně jako tomu je v případě města

Ústí nad Labem a svazku okolo jezera Milada. Ze čtyř zkoumaných měst jediné Teplice o podporu z EU doposud nežádaly a nebudou tak činit ani v brzké době. Důvodem je nedostatečné personální vybavení kvalifikovanými zaměstnanci. Všechny zkoumané subjekty podporují činnost TIC, která jsou zde provozována.

Dalším cílem práce bylo provedení rozboru problematiky týkající se TIC, tomu se věnovalo druhé dotazníkové šetření. Význam TIC jako poskytovatele informací a zprostředkovatele služeb turistům je značný. Vybraná centra z okresů Děčínský, Litoměřický, Teplický a Ústecký, jsou ve většině případů provozována a vždy financována městy, ve kterých se nacházejí. Dalo by se říci, že jsou prodlouženou rukou měst, co se týče politiky cestovního ruchu. V okresních městech je tento vztah mezi TIC a samosprávou ještě těsnější, zaměstnanci magistrátů a městských úřadů se podílejí na tvorbě produktů pro IC. Zvolená centra spolu vzájemně spolupracují, většinou však kooperace nepřekračuje hranici okresu a realizuje se prostřednictvím výměny propagačních materiálů. Na tvorbě produktů se podílejí pouze okresní TIC. Je vidět, že jsou tito poskytovatelé služeb v destinaci významnými zprostředkovateli v procesu komunikace mezi centry. K snazší výměně informací a usnadnění komunikace přispěje vytvoření informačního portálu cestovního ruchu ve zvolené destinaci. Existence tohoto systému by byla motivací pro zapojení podnikatelů v odvětví. Kooperace veřejné a soukromé sféry je v cestovním ruchu při tvorbě kompaktních produktů nezbytností. Portál by také přispěl k lepší orientaci potenciálních turistů v oblasti.

Na základě výše zmíněných poznatků lze konstatovat, že hypotéza stanovená na začátku práce se potvrdila. Přístup k fondům EU opravdu podpořil rozvoj cestovního ruchu v Ústeckém kraji. Díky financím z Evropské unie se v Ústeckém regionu podařilo částečně využít potenciál tohoto odvětví. Došlo k rozšíření infrastruktury i suprastruktury, zkvalitnění služeb a rozšíření nabídky produktů. V procesu získávání financí pro cestovní ruch z EU hraje důležitou roli spolupráce mezi městy a TIC. Vytyčených cílů práce bylo dosaženo pomocí stanovených metod.

8 Summary

This work analyzes the possibility of using financial resources from European Union's funds for benefit of tourism development in Ústí nad Labem region and the range of their present application. It evaluates, according to shortened programme period, the role of district authorities and chosen municipalities as applicants for grants and supporters to other applicants. Attention is also paid to relationships between municipalities and tourist information centers (TIC), which are important subject in the process of passing information to tourists and visitors.

Regional policy of the European Union has shown its significant effect in development of Usti region. Financial sources were claimed not only by Usti region itself, but also by individual cities, bussiness sphere and other subjects. Reduced programming period brought in little less than 1 billion czech crowns. The district had participated on acquiring that sum of money very little. Not many projects aiming for tourism development were thus supported from the region's budget. The region had accomplished one important thing though. It was establishing of so called „development centres“. These centres were to guarantee a greater number of projects for the next programming period. The role the district played there was not a one of successul applicant, it was namely set to provide suitable conditions for the other applicants.

The aim of the study analysing finance withdrawal of selected cities from EU funds was to show amount of financial resources used and the percentage leading directly to tourism development. From the participating cities, the most finances went to Usti nad Labem, the only city with existing „Programme of active policy“ that enabled it to claim money from the very first possible moment. Therefore its programme became a template for all other applicants for the future. City of Děčín and Litoměřice also implemented usage of financial resources from EU into their politics, although much later. As a result of above discussed facts, a significant support was given to projects of tourism development in these three cities in question. To these days there were no conjunct projects using EU finalcial resources among those cities. If a plan of Labe cyclepath reconsrustion comes into realization, it will create a great opportunity for cooperation among those cities and support of certification of supplemental services beside the lenght of the cyclepath.

Second survey revealed important role of investigated TIC that have important role and act on cities command when speaking about tourism policy. Local character of this cooperati-

on prevails and consists mainly of mere sharing information and promotion materials exchange. Establishing a portal aimed on tourism in selected destinations significantly simplifies the communication.

9 Přehled použité literatury

- [1] *Agenda pro udržitelný a konkurenceschopný evropský cestovní ruch* [online]. Praha: Asociace českých cestovních kanceláří a agentur [cit. 2009-2-20]. Dostupné z: http://www.accka.cz/article.asp?article_id=63
- [2] *Analýza priority 4 rozvoje cestovního ruchu* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2009-3-7]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/analyza-priority-4-rozvoje-cestovniho-ruchu>
- [3] *Analýza základních chyb v projektech ROP Severozápad* [online]. Ústí nad Labem: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, aktualizace 12. 3. 2009 [cit. 2009-3-7]. Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/home/analyza_chyb_net.pdf
- [4] ARMSTRONG, G. - KOTLER, P. *Marketing*. 6. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2004. 856 s. ISBN 80-247-0513-3.
- [5] *Budoucí rozvoj Ústeckého kraje* [online]. Asistenční centrum pro regionální rozvoj [cit. 2009-3-15]. Dostupné z: <http://www.asistencnicentrum.cz/realizovane-projekty/brouk/>
- [6] *Centrum Národního parku České Švýcarsko I* [online]. Ústí nad Labem: Odbor regionálního rozvoje, 27. 2. 2007 [cit. 2009-2-15]. Dostupné z: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=1252996
- [7] *Centrum národního parku České Švýcarsko I* [online]. Ústí nad Labem: Ústecký kraj [cit. 2009-2-15]. Dostupné z: www.kr-ustecky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=450018&id_dokumenty=1643517
- [8] *COT business: Časopis pro profesionály v cestovním ruchu*. Č. 10. Praha: C.O.T. media s.r.o. 2008. 114 s. ISSN 1212-4281
- [9] *Cyklisté vítáni – Certifikace turistických služeb* [online]. Brno: Nadace partnerství [cit. 2009-3-28]. Dostupné z: <http://www.cyklistevitani.cz/cyklistevitani/cyklistevitani-info.php3>
- [10] *Cyklostezka Bezručovým údolím* [online]. Ústí nad Labem: Odbor regionálního rozvoje, 31. 5. 2007 [cit. 2009-2-15]. Dostupné z: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=1315723
- [11] *Děčín finišuje s přípravou projektů z IPRM* [online]. Ústí nad Labem: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, aktualizace 23. 3. 2009 [cit. 2009-3-23]. Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/home/archiv_aktualit/2009/iprm_decin/
- [12] *Dokládání vazby projektů na Integrovaný plán rozvoje měst* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 27. 3. 2009 [cit. 2009-3-28]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument56535.html>
- [13] *Golfové hřiště - možnost pro využití nevyužitých ploch* [online]. Ústí nad Labem: Odbor regionálního rozvoje, 11. 5. 2007 [cit. 2009-2-15]. Dostupné z: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=1299794

- [14] HESKOVÁ, M. - kol. *Cestovní ruch*. 1. vydání. Praha: Fortuna, 2006. 224 s. ISBN 80-7168-948-3.
- [15] *Historie a současnost Ústeckého kraje* [online]. Ústí nad Labem: Ústecký kraj, 13. 9. 2005 [cit. 2009-1-7]. Dostupné z: http://cil3.kr-ustecky.cz/de/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=850435
- [16] HOLLOWAY, J. CH. *The Business of tourism*. 6. vydání. Harlow: Pearson Education Ltd., 2002. ISBN 0273 655 639.
- [17] HORNER, S. - SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času. Aplikovaný marketing služeb*. Praha: Grada Publishing a.s., 2003. 488 s. ISBN 80-247-0202-9.
- [18] *Charakteristika okresu Litoměřice, Geografické údaje - Rozloha, poloha, velikost* [online]. Litoměřice: Úřad práce v Litoměřicích [cit. 2009-1-4]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/local/lt_info/info/geomapa
- [19] *Charakteristika Ústeckého kraje* [online]. Ústí nad Labem: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, aktualizováno 7. 5. 2008 [cit. 2009-1-7]. Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/region/ustecky_kraj/
- [20] CHVOJKOVÁ, A. - KVĚTOŇ, V. - kol. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007 – 2013*. 1. vydání. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o. p. s., 2007. 183 s. ISBN 987-80-86684-43-7.
- [21] INDROVÁ, J. - MALÁ, V. - kol. *Cestovní ruch a Evropská unie*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000. 174 s. ISBN 80-245-0084-1.
- [22] *Integrované plány rozvoje města Ústí nad Labem (IPRM)* [online]. Ústí nad Labem: Statutární město Ústí nad Labem [cit. 2009-3-23]. Dostupné z: <http://www.usti-nad-labem.cz/cz/zivot-mesta/integrovan-y-plan-rozvoje-mesta>
- [23] *Integrovaný plán rozvoje města* [online]. Ústí nad Labem: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, aktualizace 11. 11. 2008 [cit. 2009-3-23]. Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/pro_zadatele/iprm/
- [24] JANEČKOVÁ, L. - VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing služeb*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing spol. s r.o., 2001. 180 s. ISBN 80-7169-995-0.
- [25] *Je Česko cykloturistickou velmocí?* [online]. Praha: CzechTourism, 16. 10. 2008 [cit. 2008-11-6]. Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/files/TZ/cs/16_10_08_tz_cykloturistika.pdf
- [26] JEHLÍK, J. - kol. *Ústecký kraj*. Ústí nad Labem: Krajský úřad Ústeckého kraje, 2003. 22 s. ISBN 80-238-9981-3.
- [27] *Jezero Milada* [online]. Ústí nad Labem: Investorské centrum – Magistrát města [cit. 2009-3-24]. Dostupné z: <http://www.invest-usti.cz/?server=1&article=205>
- [28] *Jezero Milada* [online]. Ústí nad Labem: Jezero Milada - dobrovolný svazek obcí [cit. 2009-3-24]. Dostupné z: <http://www.jezeroMilada.cz/>
- [29] KIRÁLOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: EKOPRESS, 2003. 174 s. ISBN 80-86119-56-4.
- [30] KOL. AUTORŮ. *Město Ústí nad Labem: životní prostředí 2006*. Ústí nad Labem: Magistrát města Ústí nad Labem, 2007. 28. s.

- [31] KOL. AUTORŮ. *Ústecký kraj: profil kraje: základní charakteristika: geografické údaje, sociální prostředí, hospodářské prostředí, životní prostředí, rozvoj kraje, mezinárodní vztahy*. Ústí nad Labem: Krajský úřad Ústeckého kraje, c2000. 20 s.
- [32] KUCHAR, O. - kol. *Abeceda turistického informačního centra*. Ráby u Pardubic: ATIC ČR, 2005.
- [33] *Labská cyklostezka v Ústeckém kraji* [online]. Praha: Ministerstvo dopravy, 7. 6. 2006 [cit. 2008-11-6]. Dostupné z: <http://www.cyklostrategie.cz/download/cyklo03.pdf>
- [34] *Lhůta pro čerpání peněz z fondů EU za období 2004 - 2006 byla prodloužena o půl roku* [online]. Praha: Nexus Group, s.r.o., 26. 2. 2009 [cit. 2009-3-9]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/lhuta-pro-cerpani-za-2004-06-prodlouzena/1001573/52158/>
- [35] *Městské noviny* - Informační list pro občany města Ústí nad Labem. Č. 43. Ústí nad Labem: Magistrát města Ústí nad Labem. 2007. 16 s.
- [36] *Mikroregion Jezero Milada byl založen* [online]. Řehlovice: Obec Řehlovice [cit. 2009-3-24]. Dostupné z: <http://www.rehlovice.cz/clanek.php?idc=131&sloz=54>
- [37] MORAVEC, I. - NOVOTNÝ, R. - FOLBERGEROVÁ, R. - STRÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika – teoretická východiska a možnosti*. 1. vydání. Praha: Centrum pro komunitní práci, c2006. 92. s. ISBN 80-86902-31-5.
- [38] MORRISON, A. M. *Marketing pohostinství a cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: Victoria Publishing a.s., 1995. 527 s. ISBN 80-85605-90-2.
- [39] *Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy ČR* [online]. Praha: Ministerstvo dopravy [cit. 2008-11-6]. Dostupné z: <http://www.cyklostrategie.cz/download/tema19-1.pdf>
- [40] *Nový přístav na Labi* [online]. Ústí nad Labem: Odbor regionálního rozvoje, 6. 3. 2007 [cit. 2009-2-15]. Dostupné z: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=1256943
- [41] ORIEŠKA, J. *Technika služeb cestovního ruchu*. 4. vydání. Praha: IDEA SERVIS, 1992. 135 s. ISBN 80-85970-11-2.
- [42] PALATKOVÁ, M. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu – Jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2006. 224 s. ISBN 80-247-1014-5.
- [43] PÁSKOVÁ, M. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. 1. vydání. Hradec Králové: Gaudeamus Univerzita Hradec Králové, 2008. 298 s. ISBN 978-80-7041-658-7.
- [44] PÁSKOVÁ, M. - ZELENKA, J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2002, 448 s.
- [45] *Pořadí krajských měst podle počtu obyvatel* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 20. 2. 2009 [cit. 2009-3-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>
- [46] *Prezentace vedení trasy Labské stezky* [online]. Ústí nad Labem: Ústecký kraj, 30. 1. 2009 [cit. 2009-3-28]. Dostupné z: http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=450018&id_ktg=91548&p1=157547

- [47] *Program aktivní politiky města Ústí nad Labem - databáze všech realizovaných projektů PAP do roku 2009* [online]. Ústí nad Labem: Statutární město Ústí nad Labem [cit. 2009-3-22]. Dostupné z: <http://www.usti-nl.cz/cz/zivot-mesta/rozvoj-mesta/program-aktivni-politiky-mesta-usti-nad-labem.html>
- [48] *Program aktivní politiky města Ústí nad Labem* [online]. Ústí nad Labem: Statutární město Ústí nad Labem [cit. 2009-3-24]. Dostupné z: <http://www.usti-nl.cz/cz/zivot-mesta/rozvoj-mesta/program-aktivni-politiky-mesta-usti-nad-labem.html>
- [49] *Program rozvoje Ústeckého kraje 2008 – 2013* [online]. Ústí nad Labem: Odbor regionálního rozvoje, 31. 12. 2007 [cit. 2008-11-6]. Dostupné z: http://brouk.kr-ustecky.cz/soubory/450018/080414_pruk_zuk.pdf
- [50] *Projekt Centrum Českého Švýcarska* [online]. Krásná Lípa: Městský úřad Krásná Lípa [cit. 2009-3-5]. Dostupné z: <http://www.krasnalipa.cz/index.php?menu=54>
- [51] *Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a.s.* [online]. Ústí nad Labem: RRA ÚK [cit. 2009-3-15]. Dostupné z: <http://www.rra.cz/?a=rra&p=index>
- [52] *Revitalizované centrum města Ústí nad Labem* [online]. Ústí nad Labem: Odbor regionálního rozvoje, 4. 5. 2007 [cit. 2009-2-15]. Dostupné z: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=1295727
- [53] *Rozpočet Ústeckého kraje 2004 – 2008* [online]. Ústí nad Labem: Ústecký kraj, 22. 8. 2006 - 20. 3. 2009 [cit. 2009-3-15]. Dostupné z: http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=450018&id_ktg=33394&p1=92706
- [54] *Rozvojová centra v Ústeckém kraji* [online]. Ústí nad Labem: Ústecký kraj [cit. 2009-3-15]. Dostupné z: <http://brouk.kr-ustecky.cz/soubory/450018/brozura%20a5.pdf>
- [55] *Společný regionální operační program (SROP)* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2009-3-2]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/b2927052-4af6-43b8-8e6e-3723db1d119c/SPOLECNY-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-\(SROP\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/b2927052-4af6-43b8-8e6e-3723db1d119c/SPOLECNY-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-(SROP))
- [56] *Statistická ročenka Ústeckého kraje 2008* [online]. Český statistický úřad, 31. 12. 2008 [cit. 2009-1-6]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xu/edicniplan.nsf/publ/13-4201-08-2008>
- [57] *Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji* [online]. Ústí nad Labem: Odbor regionálního rozvoje, 13. 5. 2005 [cit. 2008-11-6]. Dostupné z: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=771708
- [58] *Strategie rozvoje města Ústí nad Labem do roku 2015* [online]. Ústí nad Labem: Statutární město Ústí nad Labem [cit. 2008-11-6]. Dostupné z: <http://www.usti-nad-labem.cz/files/strategie-mala.pdf>
- [59] STRÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1. vydání. Praha: Profi Press, c2005. 65 s. ISBN 80-86726-14-2.
- [60] *Téměř sedm tisíc nových pracovních míst díky realizovaným programům SROP a JPD 2* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2009-3-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/temer-sedm-tisic-novych-pracovnich-mist-diky-realizovanym-programum-srop-a-jpd-2>

- [61] *Trvale udržitelný cestovní ruch* [online]. Praha: CzechTourism, 23. 4. 2008 [cit. 2009-1-31]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/?show=055001021>
- [62] *Ústecký kraj ČR* [online]. Dovolená ČR [cit. 2009-1-7]. Dostupné z: <http://www.dovolenavcr.cz/cesko/ustecky-kraj.php>
- [63] *V programech SROP a JPD 2 se podařilo naplnit plánované cíle* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2009-3-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/v-programech-srop-a-jpd-2-se-podarilo-naplnit-planovane-cile>
- [64] *Zpráva o stavu IPRM v rámci ROP Severozápad* [online]. Ústí nad Labem: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, aktualizace 19. 9. 2008 [cit. 2009-3-27]. Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/regionalni_rada/monitorovaci_vybor/zasedani/04/usneseni_007_priloha_01.pdf

Seznam zkratek

Zkratka	Plné znění
A.T.I.C.	ASOCIACE TURISTICKÝCH INFORMAČNÍCH CENTER
BROÚK	BUDOUCÍ ROZVOJ ÚSTECKÉHO KRAJE
CR	CESTOVNÍ RUCH
ČD	ČESKÉ DRÁHY
ČR	ČESKÁ REPUBLIKA
DE	DUTSCHLAND (NĚMECKO)
ERDF	EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND (EVROPSKÝ FOND REGIONÁLNÍHO ROZVOJE)
EU	EVROPSKÁ UNIE
GB	GREAT BRITAIN (VELKÁ BRITÁNIE)
CHKO	CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST
IC	INFORMAČNÍ CENTRUM
IPRM	INTEGROVANÝ PLÁN ROZVOJE MĚSTA
IS	INFORMAČNÍ STŘEDISKO
ITC	INFORMAČNÍ TURISTICKÉ CENTRUM
MIC	MĚSTSKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM
MM	MAGISTRÁT MĚSTA
MÚ	MĚSTSKÝ ÚŘAD
NP	NÁRODNÍ PARK
NRP	NÁRODNÍ ROZVOJOVÝ PLÁN
NSRR	NÁRODNÍ STRATEGICKÝ REFERENČNÍ RÁMEC
NUTS	NOMENCLATURE OF UNITS FOR TERRITORIAL STATISTICS (NOMENKLATURA ÚZEMNÍCH STATISTICKÝCH JEDNOTEK)
OP	OPERAČNÍ PROGRAM
PAP	PROGRAM AKTIVNÍ POLITIKY
ROP	REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM
RRA ÚK	REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÁ AGENTURA ÚSTECKÉHO KRAJE
RU	RUSSIA (RUSKO)
SF	STRUKTURÁLNÍ FOND
SRN	SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO
SROP	SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM
TIC	TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM
ÚK	ÚSTECKÝ KRAJ
ÚL	ÚSTÍ NAD LABEM

Seznam tabulek

TABULKA 1: NÁVŠTĚVNOST V HROMADNÝCH UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍCH V KRAJÍCH ČR ZA R. 2008	29
TABULKA 2: PŘÍJMY ÚSTECKÉHO KRAJE VE VZTAHU K DOTACÍM ZA OBDOBÍ LET 2004 – 2008	33
TABULKA 3: PRIORITY 4 - ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	35
TABULKA 4: PŘÍKLADY REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ V ÚSTECKÉM KRAJI S PŘÍNOSEM PRO CESTOVNÍ RUCH....	37
TABULKA 5: FINANČNÍ ALOKACE PRO NUTS II SEVEROZÁPAD PODLE PRIORITY OS	39
TABULKA 6: PŘEHLED OSLOVENÝCH RESPONDENTŮ.....	44
TABULKA 7: PŘEHLED REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ V ÚSTÍ NAD LABEM SE VZTAHEM K CESTOVNÍMU RUCHU	47
TABULKA 8: SCHVÁLENÉ PROJEKTY SE VZTAHEM K CESTOVNÍMU RUCHU VE MĚSTĚ LITOMĚŘICE	49
TABULKA 9: OTÁZKA Č. 14	59
TABULKA 10: SPOLUPRACUJÍCÍ ODBORY MM/MÚ	59
TABULKA 11: PŘEHLED INFORMAČNÍCH CENTER A SPOLUPRACUJÍCÍCH SUBJEKTŮ	61
TABULKA 12: OTÁZKA Č. 1	61
TABULKA 13: OTÁZKA Č. 3	62
TABULKA 14: PŘEHLED DOTOVANÝCH PRODUKTŮ INFORMAČNÍCH CENTER ZE ZDROJŮ EU	64

Seznam grafů

GRAF 1: ROZVOJOVÉ AKTIVITY MĚST VE VZTAHU K DOTACÍM	45
GRAF 2: DOTACE POSKYTNUTÉ VYBRANÝM MĚSTŮM V PROGRAMOVACÍM OBDOBÍ 2004 – 2006.....	48
GRAF 3: DOTACE POSKYTNUTÉ VYBRANÝM MĚSTŮM V PROGRAMOVACÍM OBDOBÍ 2007 – 2013.....	50
GRAF 4: SOUHRN DOTACÍ ZE ZDROJŮ EU ZÍSKANÝCH VYBRANÝMI MĚSTY ZA OBDOBÍ 2004 – 2008.....	51
GRAF 5: PODÍL JEDNOTLIVÝCH PROGRAMŮ NA DOTACÍCH PRO ČR V OBDOBÍ 2004 – 2008.....	52
GRAF 6: FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POSKYTOVANÝCH SLUŽEB	53
GRAF 7: ROZDĚLENÍ TIC PODLE GEOGRAFICKÉ POLOHY.....	59
GRAF 9: POČET ZAMĚSTNANCŮ VE ZVOLENÝCH TIC	60
GRAF 8: FORMY SPOLUPRÁCE MEZI TIC	62

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1: MAPA ÚSTECKÉHO KRAJE.....	26
OBRÁZEK 2: SOUČASNÉ LOGO MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM.....	40

Seznam příloh

PŘÍLOHA 1: OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ÚSTECKÉHO KRAJE

PŘÍLOHA 2: SWOT ANALÝZA ÚSTECKÉHO KRAJE Z HLEDISKA ČR

PŘÍLOHA 3: FINANČNÍ ALOKACE PRO SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM V LETECH 2004 – 2006

PŘÍLOHA 4: SLOŽENÍ VYBRANÝCH PROJEKTŮ V ÚSTECKÉM KRAJI PODLE JEDNOTLIVÝCH AKTIVIT

PŘÍLOHA 5: REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÁ AGENTURA ÚSTECKÉHO KRAJE

PŘÍLOHA 6: PŘÍKLADY REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ V ÚSTECKÉM KRAJI S PŘÍNOSEM PRO CESTOVNÍ RUCH

PŘÍLOHA 7: FOTODOKUMENTACE K PROJEKTU CENTRUM NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉHO ŠVÝCARSKA I

PŘÍLOHA 8: FOTODOKUMENTACE K PROJEKTU REVITALIZACE MĚSTSKÉHO CENTRA – I. ETAPA, ÚSTÍ NAD LABEM

PŘÍLOHA 9: FOTODOKUMENTACE K PROJEKTU BEZRUČOVO ÚDOLÍ – VYBUDOVÁNÍ CYKLISTICKÝCH STEZEK 1. ETAPA

PŘÍLOHA 10: PŘÍKLADY PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ PAP SE VZTAHEM K CESTOVNÍMU RUCHU ZA OBDOBÍ 2003 – 2008

PŘÍLOHA 11: OBLASTI PRIORITYNÍHO ZÁJMU PROGRAMU AKTIVNÍ POLITIKY V ROCE 2008

PŘÍLOHA 12: DOTAZNÍKOVÝ FORMULÁŘ ZAMĚŘENÝ NA ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ZE ZDROJŮ EU VYBRANÝMI MĚSTY

PŘÍLOHA 13: DOTAZNÍKOVÝ FORMULÁŘ SE ZAMĚŘENÍM NA SPOLUPRÁCI A ČINNOST TIC VE ZVOLENÉ LOKALITĚ

Příloha 1: Obecná charakteristika Ústeckého kraje

Ústecký kraj je situován na severozápadě České republiky, svou velikostí se řadí mezi středně velké. Na území ČR sousedí s následujícími územními celky: na severovýchodě s Libereckým krajem, na západě s Karlovarským a z malé části i Plzeňským krajem, na jihovýchodě se Středočeským krajem. Severozápadní hranice kraje tvoří zároveň i státní hranici se Spolkovou republikou Německo, přesněji se spolkovou zemí Sasko. Z tohoto důvodu je možné v souvislosti se sjednocenou Evropou, hodnotit polohu kraje jako velmi výhodnou, vytvářející prostor pro zapojení se do evropského prostoru. Na území kraje se nachází celkem 7 okresů (okres Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem) a 16 obcí s rozšířenou působností. Podstatným charakteristickým znakem kraje je jeho vnitřní členitost a různorodost. Ta je dána především přírodními podmínkami a koncentrací obyvatelstva v pánevní oblasti a podél říčních toků, nemalý podíl má však i historický vývoj oblasti. Zmíněný koncentrační proces byl v minulosti primárně ovlivněn těmito dvěma mezníky: dlouhodobá industrializace a s ní spojená urbanizace, odsun Němců a s ním související nedostatečné osídlení kraje po 2. sv. válce.

Hospodářský význam oblasti se historicky váže na značné nerostné bohatství, zejména na rozsáhlá ložiska hnědého uhlí. Hnědouhelná pánev se nachází pod svahy Krušných hor, rozkládá se v oblasti vymezené městy Ústí nad Labem a Kadaň. Mezi další suroviny těžící se v kraji patří např. kvalitní sklářské a slévárenské písky a stavební kámen. Z pohledu hospodářské specializace, sídelní a sociální struktury lze kraj rozdělit do 4 oblastí, které se od sebe výrazně odlišují. Prvním, takto vymezeným celkem, je *průmyslová aglomerace*, typická značnou koncentrací průmyslu, vysokou hustotou osídlení a většími městy. Ta je převážně soustředěna v Podkrušnohoří. *Zemědělská oblast* je charakteristická nižším zastoupením průmyslu a naopak vyšším zastoupením zemědělské činnosti, převažují zde menší venkovská sídla. Územně sem spadá Litoměřicko a Lounsko, lokality významné produkcí chmele a zeleniny. Třetí oblast tvoří pásmo Krušných hor a labských pískovců, řídké osídlené s velmi omezenými hospodářskými aktivitami. Jedná se o *oblast horskou*. Poslední část rozdělení tvoří Děčínsko, které nevyniká ani koncentrací těžkého průmyslu, ani není zemědělskou oblastí. Jeho severní část Šluknovsko je vzhledem ke své odlehlosti a obtížné dostupnosti z centrální části kraje typicky *periferním územím*.

Tabulka 1: Dlouhodobý vývoj kraje v letech 2003, 2005 a 2007

Ukazatele	Měřicí jednotka	2003	2005	2007
Území (k 31.12.)				
<i>Podíl městského obyvatelstva</i>	%	79,5	79,1	80,3
<i>Hustota obyvatelstva</i>	osoby/km ²	153,9	154,3	155,8
Makroekonomické ukazatele				
<i>Hrubý domácí produkt</i>	mil. Kč	170 634	194 889	227 709
Obyvatelstvo				
<i>Průměrný věk obyvatel (k 31. 12.)</i>	roky	38,5	39,0	39,4
Trh práce				
<i>Zaměstnaní celkem</i>	tis. osob	353,1	357,9	361,6
<i>Průměrná hrubá měsíční mzda</i>	Kč	14 895	16 570	.
<i>Míra registrované nezaměstnanosti</i>	%	.	15,41	10,96
Cestovní ruch				
<i>Ubytovací zařízení celkem</i>		424	399	394
<i>Hosté v ubytovacích zařízeních</i>	osoby	385 204	385 056	376 140
<i>z toho nerezidenti</i>		156 028	166 648	147 566

Zdroj: Statistická ročenka Ústeckého kraje 2008

Příloha 2: SWOT analýza Ústeckého kraje z hlediska CR

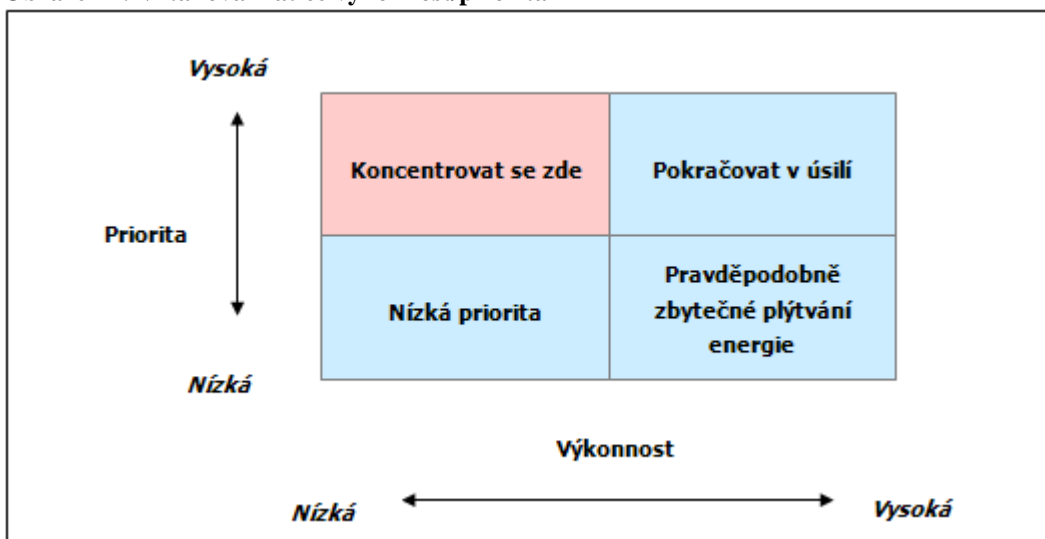
Úvodní část

Následující SWOT analýza byla prezentována v rámci dokumentu Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji v dubnu roku 2003. Veškerá kritéria jsou hodnocena v kontextu nadcházejícího vstupu ČR do EU. Cestovní ruch v Ústeckém kraji je posuzován vzhledem k turisticky vyspělým zemím EU, ke kvalitě tamní nabídky a organizacím cestovního ruchu. Silné a slabé stránky území jsou hodnoceny v šesti kategoriích vztaženým k jednotlivým nástrojům marketingového mixu:

- „zdroje a produkty (do této kategorie jsou zahrnuty přírodní a kulturně historické atraktivity, infrastruktura cestovního ruchu, služby a programy cestovního ruchu),
- propagace a image kraje,
- distribuční cesty (prodej turistických produktů),
- ceny,
- spolupráce a organizace v cestovním ruchu,
- lidské zdroje.“ (57 - SWOT, str. 3)

Vztahová matice, která je nezbytným nástrojem k zajištění relevance strategie v návrhové části, je kombinací výkonnosti Ústeckého kraje v oblasti cestovního ruchu (silné a slabé stránky) s prioritami jeho rozvoje. Pro její vytvoření bylo nutné určit klíčové faktory rozvoje cestovního ruchu (celkem 24, uvedené níže) a pro každý faktor stanovit výkonnost území a prioritu zájmu.

Obrázek 1: Vztahová matice výkonnost/priorita

Zdroj: Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji - SWOT (6. 11. 2008)

Tabulka 1: Vybrané faktory cestovního ruchu

<i>Faktor</i>	<i>Poznámky k hodnocení</i>
<i>Kvalita ŽP</i>	Celkové hodnocení kvality jednotlivých složek ŽP (voda, vzduch, tvář krajiny)
<i>Stav kulturně-historických památek</i>	Hodnocení udržovanosti památek a způsobu jejich konzervace
<i>Kvalifikace pracovníků v CR</i>	Hodnocení úrovně kvalifikace pracovníků působících v oblasti služeb CR
<i>Pohostinnost rezidentů</i>	Hodnocení vztahu rezidentů vůči návštěvníkům kraje
<i>Nabídka základních služeb CR</i>	Rozsah základních služeb CR (doprava, ubytování, stravování); je nutné hodnotit ve vztahu k poptávce
<i>Kvalita základních služeb CR</i>	Hodnocení kvality základních služeb ve vztahu k evropským standardům
<i>Nabídka doplňkových služeb CR</i>	Doplňkové služby – služby TIC, průvodců, směnárny, půjčoven sportovních potřeb apod.
<i>Kvalita doplňkových služeb CR</i>	Hodnocení kvality doplňkových služeb ve vztahu k evropským standardům
<i>Kulturní a společenské akce</i>	Hodnocení aktivit v oblasti kulturního a společenského života využitelných pro potřeby cestovního ruchu
<i>Dopravní infrastruktura v oblasti CR</i>	Hustota a kvalita dopravní infrastruktury se zaměřením na pěší stezky a cyklostezky
<i>Formy CR</i>	Do jaké míry jsou v kraji rozvíjeny formy cestovního ruchu, pro které má kraj předpoklady – sportovní CR, agroturistika, průmyslová turistika, ...
<i>Image a profilace území</i>	Vnímání kraje z pohledu návštěvníka a způsob profilace území z hlediska cestovního ruchu
<i>Intenzita propagace území</i>	Hodnocení rozsahu prezentace kraje, jednotlivých turistických regionů a lokalit
<i>Kvalita propagace území</i>	Hodnocení kvality propagace – úroveň propagačních materiálů, úroveň prezentací na veletrzích, využití informačních technologií, atd.
<i>Informační a rezervační systémy CR</i>	Hodnocení kvality a integrity informačních a rezervačních systémů (zaměřením na webové aplikace)
<i>Informační centra</i>	Hodnocení hustoty a kvality fungování informačních center
<i>Monitoring návštěvníků</i>	Hodnocení způsobu monitorování návštěvnosti a profilu návštěvníka v kraji
<i>Prodej turistických produktů</i>	Způsob prodeje a distribuce turistických produktů; kvalita činnosti jednotlivých zprostředkovatelů služeb
<i>Řízení a organizace CR</i>	Způsob řízení a koordinace CR na úrovni kraje a jednotlivých turistických regionů
<i>Intenzita spolupráce subjektů v CR</i>	Hodnocení intenzity spolupráce na úrovni veřejné i podnikatelské sféry
<i>Efektivita spolupráce subjektů v CR</i>	Hodnocení efektivity spolupráce na úrovni veřejné i podnikatelské sféry
<i>Přeshraniční spolupráce</i>	Hodnocení forem a kvality přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu
<i>Připravenost kraje na čerpání externích zdrojů</i>	Připravenost kraje v oblasti finanční, organizační a administrativní na příjem pomoci ze SF
<i>Podmínky pro podnikání v CR</i>	Hodnocení možnosti získávání úvěrů, dostupnosti informací pro podnikatele apod.

Zdroj: Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji – SWOT

Tabulka 2: Analýza SWOT – silné a slabé stránky

Zdroje a produkty cestovního ruchu	
Silné stránky	Slabé stránky
Výhodná poloha kraje na transevropském koridoru ⁴	Rozsáhlé poškození krajiny a životního prostředí
Přírodní potenciál kraje – velký podíl chráněných ploch	Zanedbanost kulturně-historických atraktivit
Počet kulturně-historických atraktivit	Tradice, místní kultura
Existence lázeňských středisek (Teplice, Dubí, Mšené Lázně)	Kvalita služeb v cestovním ruchu
Možnost využití některých slabých stránek kraje z hlediska CR (průmyslová tradice, poškození krajiny) k rozvoji CR	Nabídka doplňkových služeb
Propagace a image kraje	
Silné stránky	Slabé stránky
Tradice CR v Českém Švýcarsku	Pověst kraje jako regionu těžby, energetiky a chemie se zdevastovaným ŽP
Aktivní participace kraje na veletrzích CR	Nedostatečná pozitivní propagace regionu
Dostatek informačních brožur a materiálů	Negativní obraz většiny vstupních míst do kraje ze zahraničí (např. E55)
Dostatečný počet IC v kraji	Nejednotná propagace kraje
Fungování některých informačních center	Nedostatečné využití informačních technologií, zejména internetu
	Nekoordinovaný systém monitoringu návštěvníků
	Nejednotná standardizace služeb IC a neexistence jejich kategorizace
Distribuční cesty (prodej turistických produktů)	
Silné stránky	Slabé stránky
	Nedostatečné využití informačních technologií, zejména internetu – neexistence rezervačního systému
	Neexistence CK nebo agentury se zaměřením na Ústecký kraj
Cenová politika	
Silné stránky	Slabé stránky
Levné služby pro zahraniční turisty	Cenová diskriminace zahraničních návštěvníků při spotřebě služeb CR
Lidské zdroje	
Silné stránky	Slabé stránky
	Podnikatelská aktivita
	Úroveň vzdělanosti pracovníků v cestovním ruchu
	Slabá identifikace obyvatel s regionem
	Pohostinnost rezidentů

⁴ Poznámka ke značení v tabulce: Růžově jsou označeny ty silné/slabe stránky, které jsou v rámci České republiky z majoritní části specifické pro Ústecký kraj.

Systém odborného vzdělávání	
Organizace, řízení a podmínky pro podnikání v cestovním ruchu	
Silné stránky	Slabé stránky
Snaha o koncepční rozvoj CR ze strany kraje (realizace Programu rozvoje kraje a zpracování Strategie rozvoje CR)	Spolupráce podnikatelů v CR
Přeshraniční spolupráce	Nepříliš efektivní spolupráce obcí v oblasti CR
Existence zájmových sdružení CR (DELITEUS, PIC)	Spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem v oblasti CR
	Slabá vazba mezi daňovými příjmy obce a intenzitou podnikání na jejím území
	Obecně nízké příjmy obcí z poplatků, které jsou vázány na intenzitu CR v obci (např. poplatek z ubytování)
	Nedostatek a kapitálu na rozvoj turistické infrastruktury
	Nedostupnost úvěrů na projekty CR

Zdroj: Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji - SWOT

Tabulka 3: Analýza SWOT – příležitosti a hrozby

<i>Příležitosti</i>	<i>Hrozby</i>
Podpora CR ze strany vlády ČR	Nízká podpora CR ze strany vlády ČR
Kvalitní legislativa v oblasti CR	Dopady teroristických útoků
Schopnost efektivně využívat pomoc ze Strukturálních fondů po vstupu do EU	Setrvačnost negativního image kraje
Podpora rozvoje přeshraniční spolupráce ze strany vlády ČR a EU	Nedostatek finančních zdrojů na kofinancování pomoci z vnějších zdrojů
Vstřícná politika ČR vůči Sudetským Němcům	Odliv kvalifikovaných pracovních sil do zahraničí nebo atraktivnějších oblastí v rámci ČR
Zvyšování objemu volného času a růst poptávky po volnočasových aktivitách	Posilování české koruny a ztráta komparativní výhody nízkých nákladů
Vytvoření regionálního systému řízení a organizace CR založeném na spolupráci veřejného a soukromého sektoru	Kvalitnější nabídka v oblasti CR v konkurenčních regionech (LB, KV, Sasko)
Vytvoření systému vzdělávání v cestovním ruchu	
Vybudování systému standardizace a kategorizace služeb v CR (ubytovacích zařízení, IC)	
Vybudování Národního informačního systému ČR	
Pokračující rekultivace krajiny	
Podpora diverzifikace činností na venkově (údržba krajiny, rozvoj agroturistiky)	

Zdroj: Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji - SWOT

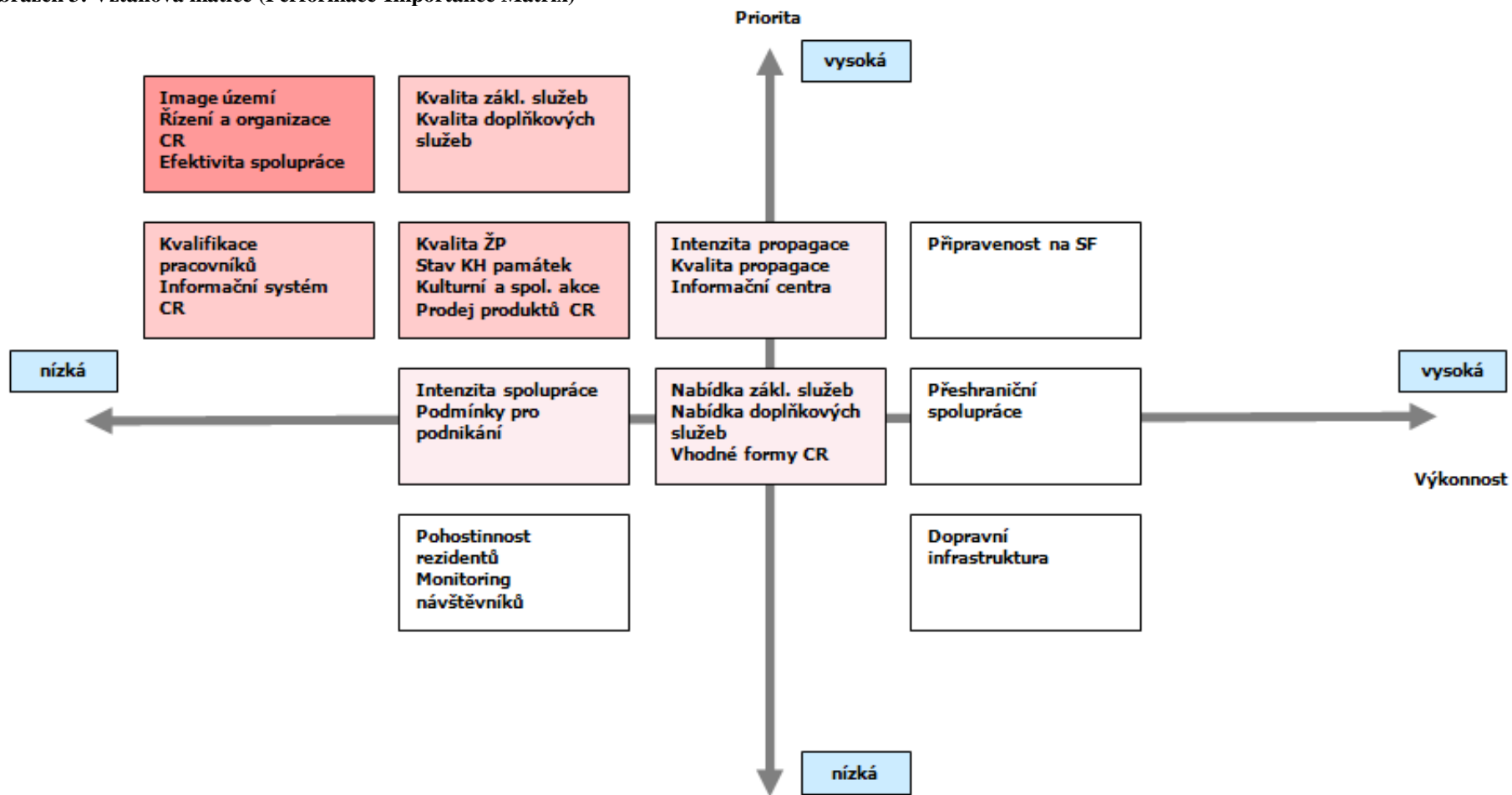
Obrázek 2: Hodnocení faktorů cestovního ruchu

Faktory CR	Výkonnost					Priorita				
	-2	-1	0	1	2	-2	-1	0	1	2
Kvalita ŽP		■							■	
Stav kulturně-historických památek		■							■	
Kvalifikace pracovníků v CR	■								■	
Pohostinnost residentů		■					■			
Nabídka základních služeb CR			■					■		
Kvalita základních služeb CR		■								■
Nabídka doplňkových služeb CR			■					■		
Kvalita doplňkových služeb CR		■								■
Kulturní a společenské akce		■							■	
Dopravní infrastruktura v oblasti CR				■			■			
Formy CR			■					■		
Image území a profilace území	■									■
Intenzita propagace území			■						■	
Kvalita propagace území			■						■	
Informační a rezervační systémy CR	■								■	
Informační centra			■						■	
Monitoring návštěvníků		■					■			
Prodej turistických produktů		■							■	
Řízení a organizace CR	■									■
Intenzita spolupráce subjektů v CR		■						■		
Efektivita spolupráce subjektů v CR	■									■
Přeshraniční spolupráce				■				■		
Připravenost kraje na čerpání SF				■					■	
Podmínky pro podnikání v CR		■						■		

(-2) - velmi nízká; (-1) - nízká; (0) - neutrální; (1) vysoká; (2) - velmi vysoká

Zdroj: Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji – SWOT (6. 11. 2008)

Obrázek 3: Vztahová matice (Performace-Importance Matrix)

Zdroj: Strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji – SWOT (6. 11. 2008)

Příloha 3: Finanční alokace pro Společný regionální operační program v letech 2004 – 2006

Tabulka 1: Finanční alokace pro SROP v letech 2004 - 2006

Priorita	Název priority, opatření, podopatření	Podpora EU v mil. EUR
Priorita 1	Regionální podpora podnikání	
Opatření 1.1.	Podpora podnikání ve vybraných regionech	45,138
Priorita 2	Regionální rozvoj infrastruktury	
Opatření 2.1.	Rozvoj dopravy v regionech	151,964
Podopatření 2.1.1	Regionální rozvoj dopravní infrastruktury	106,375
Podopatření 2.1.2	Rozvoj dopravní obslužnosti v regionech	45,589
Opatření 2.2.	Rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionech	22,517
Opatření 2.3.	Regenerace a revitalizace vybraných měst	22,517
Priorita 3	Rozvoj lidských zdrojů v regionech	
Opatření 3.1.	Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech	45,025
Opatření 3.2.	Podpora sociální integrace v regionech	37,143
Opatření 3.3.	Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů	10,135
Priorita 4	Rozvoj cestovního ruchu	
Opatření 4.1.	Rozvoj služeb cestovního ruchu	36,024
Podopatření 4.1.1	Podpora nadregionálních služeb cestovního ruchu	18,012
Podopatření 4.1.2	Podpora regionálních a místních služeb cestovního ruchu	18,012
Opatření 4.2.	Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	72,060
Podopatření 4.2.1	Podpora nadregionální infrastruktury CR	36,030
Podopatření 4.2.2	Podpora regionální a místní infrastruktury CR	36,030
Priorita 5	Technická pomoc	
Opatření 5.1.	Technická pomoc pro SROP	6,720
Opatření 5.2.	Technická pomoc pro CSF	5,087
SROP CELKEM		454,33

Zdroj: Fondy Evropské unie (www.strukturalni-fondy.cz)

Příloha 4: Složení vybraných projektů v Ústeckém kraji podle jednotlivých aktivit

Analýza priority 4 rozvoje cestovního ruchu (2, str. 11-13) uvádí, že v Ústeckém kraji bylo složení vybraných projektů podle jednotlivých aktivit následující.

Podopatření 4.1.2:

- akt. 1: tvorba regionálních a místních propagačních materiálů pro podporu cestovního ruchu – celkem 23 vybraných projektů,
- akt. 2: propagační a informační kampaně při medializaci jednotlivých regionů – celkem 12 vybraných projektů,
- akt. 3: tvorba produktů cestovního ruchu v regionech – celkem 5 vybraných projektů,
- akt. 7: marketingové studie na podporu rozvoje cestovního ruchu v regionech – celkem 3 vybrané projekty.

Podopatření 4.2.1:

- akt. 1: výstavba a obnova lázeňské infrastruktury většího rozsahu ve městech a obcích se statutem lázeňského centra – celkem 1 vybraný projekt,
- akt. 4: ucelené projekty rozvoje ekoturismu v rámci chráněných krajinných oblastí – celkem 1 vybraný projekt.

Podopatření 4.2.2:

- akt. 1: rekonstrukce a obnova památek regionálního významu pro potřeby CR včetně nezbytné doprovodné infrastruktury (kulturní, technické i průmyslové památky) – celkem 4 vybrané projekty,
- akt. 2: rekonstrukce a obnova objektů a budov pro potřeby CR (např. skanzeny, muzea a obdobná zařízení) – celkem 3 vybrané projekty,
- akt. 4: rozvoj a obnovu turistických stezek, cyklostezek, cyklotras, hipposteze a naučných stezek včetně doplňkového zařízení v obcích – celkem 1 vybraný projekt,
- akt. 5: rozvoj vybavení a zařízení turistických středisek, zejména z hlediska občanské vybavenosti v oblasti sportu a rekreace, infrastruktura rekreační plavby – celkem 9 vybraných projektů,
- akt. 6: výstavba či obnova ubytovacích a stravovacích kapacit podmiňujících rozvoj cestovního ruchu v dané lokalitě či regionu – celkem 8 vybraných projektů.

Příloha 5: Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje

Činnost akciové společnosti s názvem Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje (dále jen ve zkratce RRA ÚK) byla zahájena už na počátku 90. let 20. stol. V této době již v zemích Evropské unie fungovaly regionální rozvojové organizace zcela běžně, proto se RRA ÚK nechala inspirovat jejich modelem avšak s určitým přizpůsobením se specifickým podmínkám Ústeckého kraje. Jak již ze jména jednoznačně vyplývá, působí agentura v Ústeckém kraji. Prioritním záměrem společnosti je podporovat a koordinovat hospodářský a sociální rozvoj na jeho území. „Dlouhodobý plán činnosti směřuje k poskytování služeb přispívajících k zavedení standardního podnikatelského a občanského prostředí a mobilizaci zdrojů, které podněcují a podporují systematický rozvoj kraje.“ (51) V roce 2001 se RRA ÚK stala první certifikovanou rozvojovou agenturou v ČR. Zavedený systém řízení jakosti podle ČSN EN ISO 9001:2001 se týká níže uvedených činností:

- „informační servis (sběr, zpracování a distribuce dat a informací z Regionálního informačního centra Ústeckého kraje a Evropského informačního centra), marketing a propagace kraje,
- vypracovávání rozvojových dokumentů (analýz, strategií, koncepcí, programů, plánů a projektů),
- zabezpečování rozvojových programů (výkon funkcí sekretariátů, organizační a technická realizace rozvojového procesu),
- podpora rozvoje malého a středního podnikání a komplexní služby investorům,
- rozvoj a koordinace mezinárodní spolupráce.“ (51)

Za dobu své existence zpracovala agentura velké množství rozvojových dokumentů a projektů, kdy zadavateli byla nejen města, neziskové organizace či soukromé firmy, ale i ministerstva ČR. RRA ÚK se po spuštění projektu BROÚK stala jedním z partnerů a tedy i provozovatelem Rozvojového centra Budoucího rozvoje Ústeckého kraje, ale jejich služeb mohli žadatelé o dotaci z EU využívat mnohem dříve.

Příloha 6: Příklady realizovaných projektů v Ústeckém kraji s přínosem pro cestovní ruch

Centrum Národního parku České Švýcarsko I

Krásná Lípa je v mnoha směrech dynamicky se rozvíjejícím městem v centru Českého Švýcarska. To platí i pro oblast cestovního ruchu. Velkým pozitivem pro toto odvětví byla realizace projektu Centrum Národního parku Českého Švýcarska I, sestávající se z 5 samostatných podprojektů (Infocentrum Českého Švýcarska, Středisko služeb pro návštěvníky Českého Švýcarska, Sportovně rekreační areál Českého Švýcarska - 3. etapa, Köglerova naučná stezka Krásnolipskem a Integrovaný komunikační systém centra Českého Švýcarska - města Krásná Lípa).

V první části projektu, s názvem Infocentrum Českého Švýcarska, došlo k vystavění nové budovy na náměstí, kterou v současné době využívá mimo jiné turistické informační středisko nebo vzdělávací centrum se zaměřením na ekologickou výchovu. Prostory se dají využít i pro pořádání různých seminářů a přednášek, k dispozici je i potřebná technika. Rekonstrukcí původní průmyslové budovy vzniklo Středisko služeb pro návštěvníky Českého Švýcarska s galerií, kavárnou a sportovním vybavením. Cílem třetí části projektu bylo zajistit prodloužení turistické sezóny. Pro období nepříznivých klimatických podmínek je určena nafukovací hala se zázemím, víceúčelové hřiště nebo horolezecká stěna. Původní Köglerova naučná stezka Krásnolipskem pochází z 50. let 20. století. Jejím prodloužením a umístěním nových informačních tabulí vznikla současná podoba naučné trasy o délce 20 km. V rámci Integrovaného komunikačního systému centra Českého Švýcarska - města Krásná Lípa vznikla 2 km dlouhá komunikační spojka sloužící nejen cyklistům a bruslařům, ale i pěším turistům. Instalováno bylo nové veřejné osvětlení a další základní mobiliář. Realizace těchto pěti integrovaných částí, jejímž účelem bylo dosažení synergického efektu v cestovním ruchu, přispěla jak k rozvoji infrastruktury cestovního ruchu nadregionálního významu, tak k tvorbě pracovních míst či zvýšení kvality života obyvatel regionu.

Předinvestiční fáze projektu začala v roce 2000 Výzkumem návštěvnosti Národního parku České Švýcarsko. Během několika následujících let probíhaly nutné přípravné práce a zajištění potřebné dokumentace. Ke kompletaci žádosti do Společného regionálního operačního programu došlo v roce 2004. Žádost byla podána v červenci téhož roku do 1. kola výzvy SROP, Podopatření 4.2.1 – Podpora nadregionální infrastruktury cestovního ruchu.

Projekt byl Národní komisí vybrán a zhruba v polovině roku 2005 došlo k podpisu smlouvy o spolufinancování. Ve smlouvě byly zakotveny závazné ukazatele výstupů projektu, které jdou uvedeny v Tabulce 1.

Tabulka 1: Ukazatele výstupů dané smlouvou o spolufinancování

Závazné ukazatele výstupů projektu dané smlouvou o spolufinancování	Jednotka	Počet
Stálá lůžka v hotelích a obdobných ubytovacích zařízeních	Kus	31
Projekty obnovy kulturních památek a kulturního dědictví	Kus	1
Vybavenost – sport, rekreace	Kus	2
Vytvořená hrubá pracovní místa - ženy	Osoba	11
Vytvořená hrubá pracovní místa - muži	Osoba	12
Turistické stezky	Km	20
Produkty ekoturistiky	Kus	2
Obnova a rozvoj cyklostezek a cyklotras	Km	2,01
Počet malých a středních podnikatelů podpořených v cestovním ruchu	Kus	13
Nová zařízení cestovního ruchu nadregionálního významu	Kus	4
Posílení ubytovacích kapacit a obslužné infrastruktury	Kus	2
Vybavenost – sport, rekreace	m ² upravené plochy	10 063
Doplňková zařízení turistických stezek	Kus	94

Zdroj: BROÚK

Náklady na projekt byly kalkulované ve výši necelých 163 mil. Kč (výsledná částka použitá na projekt tuto sumu přesáhla, profinancováno bylo téměř 164 mil. Kč), přičemž samotné město se na financování podílelo pouze ve výši 10 %. Většina finančních prostředků byla získaná z prostředků EU, konkrétně ze SROP, zbytek byl doplacen ze státního rozpočtu ČR. Přesné vymezení výše finančních prostředků z mobilizovaných zdrojů je zpracované v Tabulce 2 (k převodu jednotek na CZK je nutné použít předpokládaný kurz 30,0 CZK/1 EUR).

Tabulka 2: Výše finančních prostředků z mobilizovaných zdrojů

Zdroj financování	%	EUR
Evropská unie – Strukturální fondy	75 %	4 072 425
Státní rozpočet ČR	15 %	814 485
Rozpočet města Krásná Lípa	10 %	542 990
<i>CELKEM</i>	<i>100 %</i>	<i>5 429 900</i>

Zdroj: Centrum Národního parku České Švýcarsko I

Vzhledem k rozsáhlému charakteru projektu participovalo na přípravě realizace několik dalších subjektů. Především následující partnerské organizace: České Švýcarsko, o. p. s., Správa NP České Švýcarsko, ZO ČSOP Krásná Lípa, Klub českých turistů, Správa CHKO

Labské pískovce, Správa CHKO Lužické hory, Lesy České republiky, s. p., Czech Coal, a.s., partnerské obce v SRN - Eibau, Sebnitz-Himterhermsdorf a Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a. s.

Obslužný objekt veřejného přístavu v Píšťanech

Náklady na projekt s názvem „Objekt služeb včetně zpevněných ploch - obslužný objekt veřejného přístavu v Píšťanech“ dosáhly částky 33 201 689 Kč. Prostředky byly získány ze SROP, konkrétně z podopatření 4.2.2. Na financování projektu se EU podílela pouze ve výši 35 % uznatelných nákladů, 14 % poskytl kraj. Zbýlých 51 % hradil realizátor projektu Mezinárodní veřejný přístav Píšťany, s.r.o. Projekt, který byl zahájen v polovině roku 2005 a ukončen v březnu roku 2006, si kladl za cíl vybudovat v lokalitě chybějící infrastrukturu pro rozvoj cestovního ruchu. Uskutečnění záměru mělo zároveň přispět k rozvoji obce Píšťany a zvýšení ubytovací a stravovací kapacity v destinaci. Výsledkem projektu bylo rozšíření spektra nabízených služeb a jejich komplexní charakter. Nabízené služby jsou určeny především vodním turistům k uspokojení jejich specifických potřeb. Využití nabídky přístaviště však mohou i cykloturisté využívající trasy v okolí jezera nebo pěší turisté hledající odpočinek a občerstvení.

Revitalizace městského centra Ústí nad Labem – I. etapa

O dotaci ze Společného regionálního operačního programu v opatření 2.3 (Regenerace a revitalizace vybraných měst) žádalo Statutární město Ústí nad Labem v srpnu roku 2004. Samotné práce se započaly v červenci příštího roku. Prioritním záměrem stavby byla rekonstrukce prostor Mírového náměstí a ulic Hrnčářská a Revoluční. Revitalizace zahrnovala i osazení těchto prostor zelení a pořízení městského mobiliáře.

Prostředky určené k revitalizaci města Ústí nad Labem sice nebyly čerpány přímo z priority týkající se cestovního ruchu, ale samotná rekonstrukce městského centra přispěla k zatraktivnění a využitelnosti prostranství nejen pro rezidenty, ale i návštěvníky. Na tomto projektu se Evropská unie podílela financováním 75 % uznatelných nákladů (dotace ze strukturálního fondu ERDF), dotace ze státního rozpočtu byla 12,5%. Prostředky poskytnuté z obou uvedených zdrojů činily v součtu přes 108 mil. Kč. Původní rozpočet vytyčil celkové náklady na více jak 150 mil. Kč, tzn., že z obecního rozpočtu se mělo hradit zhruba 42 mil. Kč. Oproti prvotním předpokladům se však v rámci projektu profinancovalo okolo 170 mil. Kč.

Golfové hřiště - možnost pro využití nevyužitých ploch

Golfové hřiště Kotlina vzniklo na místě nevyužívané zanedbané plochy, která v minulosti sloužila jako vojenský výcvikový prostor. Kvalita, parametry a zázemí sportovních ploch řadí hřiště mezi centrum nejen regionálního, ale i celorepublikového charakteru. Objekt je současně využíván na propagaci historického města Terezín, propojení s cestovním ruchem je tedy evidentní. Výstavba samotného golfového hřiště byla zahájena již v roce 2000. K tomu aby mohl být projekt zcela ukončen, chybělo dobudovat zázemí v podobě klubového domu, zastřešení cvičných odpališť, osazení mostků a vybudování cestiček. Právě tyto aktivity se staly cílem realizace druhé fáze výstavby, která probíhala od srpna roku 2004 do října roku 2006. Využito bylo finančních prostředků ze SROP, podopatření 4.2.2. Z nákladů, které dosáhly téměř 13 mil. Kč, hradila EU 71 %.

Cyklostezka Bezručovým údolím

Projekt s názvem „Bezručovo údolí – vybudování cyklistických stezek 1. etapa“ (termín realizace leden 2005 – říjen 2006) je důkazem toho, že i ve zkráceném programovacím období byly využity prostředky určené na přeshraniční spolupráci ve prospěch posílení infrastruktury cestovního ruchu. EU poskytla prostředky ve výši 75 % uznatelných nákladů ze zdroje INTERREG III A. Z celkové částky téměř 2,5 mil. Kč hradili realizátor projektu statutární město Chomutov a partner projektu město Annaberg-Buchholz pouhých 25 %. Cílem projektu bylo vybudovat cca 1,5 km cyklistické stezky, jejíž dílčí výstavba zapadala do širšího rámce naplňování Studie vybudování cyklistických stezek na Chomutovsku. Záměrem tohoto dokumentu je propojit všechny cyklotrasy v okolí města i městě samotném.

Příloha 7: Fotodokumentace k projektu Centrum Národního parku Českého Švýcarska I

Obrázek 1: Nová budova infocentra Českého Švýcarska

Zdroj: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=1252996 (10. 3. 2009)

Obrázek 2: Köglerova naučná stezka Krásnolipskem

Zdroj: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=1252996 (10. 3. 2009)

Příloha 8: Fotodokumentace k projektu Revitalizace městského centra – I. etapa, Ústí nad Labem

Obrázek 1: Revitalizované náměstí – pohled na vodotrysky

Zdroj: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=1295727 (19. 3. 2009)

Obrázek 2: Revitalizované náměstí – instalovaný mobiliář

Zdroj: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=1295727 (19. 3. 2009)

Příloha 9: Fotodokumentace k projektu Bezručovo údolí – vybudování cyklistických stezek 1. etapa

Obrázek 1: Informační tabule - Bezručovo údolí

Zdroj: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=1315723 (19. 3. 2009)

Obrázek 2: Část vybudované cyklostezky

Zdroj: http://brouk.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=1315723 (19. 3. 2009)

Příloha 10: Příklady podpořených projektů PAP se vztahem k cestovnímu ruchu za období 2003 – 2008

Tabulka 1: Podpořené projekty za rok 2003

Rok 2003	
Název projektu	<i>Komunikační strategie Euroregionu Elbe/Labe 2003</i>
Zpracovatel	Centrum komunitní práce v ÚL
Anotace	Projekt - rozvoj přeshraniční spolupráce prostřednictvím efektivních nástrojů komunikace a sdílením informací o vývoji českých a německých projektů pro programy Evropského společenství.
Název projektu	<i>Oživení parků a jejich zpřístupnění pro mladé</i>
Zpracovatel	P-EKO, s. r. o.
Anotace	Generel ploch využitelných pro odpočinek, sportovní a kulturní využití na území města ÚL - zhodnocení lokalit, doporučení.
Název projektu	<i>Jsme sousedé</i>
Zpracovatel	Společnost pro rozvoj ústeckého regionu
Anotace	Formulář žádosti o grant na projekt vytvoření TV programu spolupráce měst Ústí n/L a Drážďan - zvýšení informovanosti národů na obou stranách euroregionu, a to především v oblasti hospodářství, turistiky, vzdělávání a životního prostředí.
Název projektu	<i>Generel turistických stezek a cyklostezek a studie proveditelnosti</i>
Zpracovatel	Teo plus, s. r. o.
Anotace	Generel - shrnuje rozsáhlou problematiku turistických cest ve vztahu k nově navrhovaným cyklistickým stezkám a zároveň rozvoji města; studie proveditelnosti - rehabilitace a obnova stávajících cest a cílových ploch pro turisty, nové cyklostezky, značení stávajících komunikací, vyznačení okruhů IVV.

Zdroj: Program aktivní politiky města Ústí nad Labem - databáze všech realizovaných projektů PAP do roku 2009

Tabulka 2: Podpořené projekty za rok 2004

Rok 2004	
Název projektu	<i>Revitalizace městského centra - I. a II. etapa</i>
Zpracovatel	Varia, s. r. o.
Anotace	Projektové žádosti o dotaci k Ministerstvu pro místní rozvoj na zpracování projektových dokumentací revitalizace městského centra, 1. a 2. etapa.
Název projektu	<i>Tradiční ústecké vánoční trhy 2004 v Ústí nad Labem</i>
Zpracovatel	Centrum komunitní práce v ÚL
Anotace	Návrh realizačního plánu pro přípravu projektu, Žádost o grant z EU Phare CBC.
Název projektu	<i>Podpora turistického ruchu na Ústecku</i>
Zpracovatel	Centrum komunitní práce v ÚL
Anotace	Projekt s cílem podpořit rozvoj místního cestovního ruchu, a to zejména zkvalitněním služeb a posílením konkurenceschopnosti místních subjektů; zvýšení informovanosti turistů o místních přírodních a kulturních zajímavostech atp.
Název projektu	<i>Revitalizace městského centra, 1. etapa</i>
Zpracovatel	Varia, s. r. o.
Anotace	Ekonomické hodnocení projektu pro SROP - jedna z příloh žádosti o dotaci - analýza nákladů a výnosů (CBA).
Název projektu	<i>Rekonstrukce Muzea města ÚL s cílem zřízení centra česko-německých studií Collegium Bohemicum.</i>
Zpracovatel	Polytechna Consulting, s. r. o.
Anotace	Soulad projektu s rozvojovou strategií města Ústí nad Labem a logický rámec projektu - přílohy k žádosti o dotaci na SROP.
Název projektu	<i>Ústí nad Labem - cyklostezky - trasy A a M - první část</i>
Zpracovatel	ALEX-ISS - Litoměřice
Anotace	Dokumentace pro výjimku z ochranného pásma ČD v trasách cyklostezek A a M ve městě ÚL a Trmice.
Název projektu	<i>Ústí nad Labem - cyklostezky - trasy A a M - druhá část</i>
Zpracovatel	Teo plus, s. r. o.
Anotace	Pozemkový elaborát - popis tras, seznam vlastníků pozemků na trasách A a M, seznam pozemků podle vlastníků a popis záboru
Název projektu	<i>Ústí nad Labem - cyklostezky - trasy A a M - třetí část</i>
Zpracovatel	ALEX - ISS
Anotace	Dokumentace k územnímu řízení - zdůvodnění stavby a jejího umístění, základní údaje o stavbě, podmiňující předpoklady, stavební úseky.

Zdroj: Program aktivní politiky města Ústí nad Labem - databáze všech realizovaných projektů PAP do roku 2009

Tabulka 3: Podpořené projekty za rok 2005

Rok 2005	
<i>Název projektu</i>	<i>Rekonstrukce Muzea ÚL s cílem zřízení centra česko-německých studií "Collegium Bohemicum"</i>
Zpracovatel	Muzeum města Ústí nad Labem
Anotace	Závěrečná zpráva z průběhu realizace projektu, jehož cílem byla příprava a zajištění podpory a informovanosti o instituci Collegium Bohemicum.
<i>Název projektu</i>	<i>Revitalizace ulice Pražská</i>
Zpracovatel	Okresní hospodářská komora v ÚL
Anotace	Rozsáhlá studie pro revitalizaci příjezdové komunikace do Ústí nad Labem od Prahy, zlepšení podmínek pro investory, zlepšení image města a rozvoj cestovního ruchu. Fotodokumentace.
<i>Název projektu</i>	<i>Marketingový výzkum zájmu občanů o kulturní a sportovní akce, studie oživení Letního kina</i>
Zpracovatel	Dream Production, s. r. o.
Anotace	Marketingový průzkum s cílem zefektivnění plánování a pořádání kulturních akcí na území města s důrazem na programy v Letním kině na základě zjištěných priorit občanů.

Zdroj: Program aktivní politiky města Ústí nad Labem - databáze všech realizovaných projektů PAP do roku 2009

Tabulka 4: Podpořené projekty za rok 2006

Rok 2006	
Název projektu	<i>Zaměření turistických tras a zajímavostí na území města Ústí nad Labem</i>
Zpracovatel	Karel Punčochář
Anotace	Studie jako tištěný výstup projektu, jehož podstatou bylo zaměření turistických tras a zajímavostí ÚL pomocí přístroje GPS - turistická a cyklistická část
Název projektu	<i>Studie možností vodních sportů na jezeře Milada</i>
Zpracovatel	MV Projekt, s. r. o.
Anotace	Studie - průvodní zpráva (návaznost na revitalizační opatření, porovnání základních údajů obdobných vodních děl, návrh technických opatření, základní podmínky pro využití území, návrh základního provozního řádu vodní plochy) + mapy
Název projektu	<i>Vyznačení a medializace cyklotrasy na Lochočické a Žihlické výsypce</i>
Zpracovatel	Svazek obcí Jezero Milada
Anotace	Zpráva - o vyznačení cyklotras (jezero Milada)
Název projektu	<i>Studie možností rozvoje rekreační plavby na Ústecku</i>
Zpracovatel	Societas Rudolphina
Anotace	Studie - analytická část vč. vlastní marketingové analýzy, interpretační a návrhová část, případové studie
Název projektu	<i>Rekultivace Střížovického vrchu</i>
Zpracovatel	Okresní hospodářská komora
Anotace	Dokumenty - Zpráva o výrobě a instalaci informačních tabulí, vytyčení tras a informační kampani vč. workshopů; databáze majitelů vč. ankety o jejich preferencích; návrh žádosti o financování ze SF
Název projektu	<i>Rekonstrukce tenisového areálu Ústí nad Labem</i>
Zpracovatel	Tenisový klub Ústí nad Labem
Anotace	Projektová dokumentace, Zpráva o proběhlých workshopech; Studie proveditelnosti

Zdroj: Program aktivní politiky města Ústí nad Labem - databáze všech realizovaných projektů PAP do roku 2009

Tabulka 5: Podpořené projekty za rok 2007

Rok 2007	
<i>Název projektu</i>	<i>Ústecká NEJ na cestách</i>
Zpracovatel	Muzeum města Ústí nad Labem
Anotace	Závěrečná zpráva z projektu + ukázky tištěných výstupů
<i>Název projektu</i>	<i>Rozšíření návštěvnické infrastruktury cestovního ruchu v areálu ZOO v ÚL</i>
Zpracovatel	Stavex - MM, Ing. František Jonák
Anotace	Projektová dokumentace k revitalizaci části objektů a prostor

Zdroj: Program aktivní politiky města Ústí nad Labem - databáze všech realizovaných projektů PAP do roku 2009

Tabulka 6: Podpořené projekty za rok 2008

Rok 2008	
<i>Název projektu</i>	<i>Taneční soutěž "Pohár Ústí nad Labem"</i>
Zpracovatel	STK Gebert, o. s.
Anotace	závěrečná zpráva a vyúčtování dotace
<i>Název projektu</i>	<i>Procházky historií Ústí nad Labem</i>
Zpracovatel	Muzeum města ÚL
Anotace	závěrečné vyúčtování projektu, fotodokumentace
<i>Název projektu</i>	<i>Outdoorové volnočasové centrum ÚL</i>
Zpracovatel	White Light, o. p. s.
Anotace	studie; žádost o dotaci

Zdroj: Program aktivní politiky města Ústí nad Labem - databáze všech realizovaných projektů PAP do roku 2009

Příloha 11: Oblasti prioritního zájmu Programu aktivní politiky v roce 2008

Pro uvedený rok byly vyhlášeny tři oblasti prioritního zájmu. Podpořené projekty musely vést k naplnění následujících základních cílů: zlepšování image města a rozvoj cestovního ruchu, zlepšování podmínek pro investory a tvorba nových pracovních míst a zlepšování životních podmínek občanů, zejména v oblasti kultury a sportu.

Podporované projekty je v zásadě možné rozdělit do dvou skupin, jsou to projekty neinvestiční (měkké) a investiční (tvrdé) povahy. Výstupem neinvestičních projektů jsou především různé rozvojové a ideové studie, kurzy, školení a konference, konzultační a poradenská činnost, kulturní a sportovní akce, tvorba webových stránek atd. U neinvestičních projektů je zcela zřejmý a nepřehlédnutelný jejich přínos pro cestovní ruch. Pořádání kulturních a sportovních akcí, či tvorba webových stránek města (se zaměřením na turisty) se úzce vztahuje k rozvoji cestovního ruchu. Výsledkem investičních projektů je logicky investice, čili stavba, oprava či rekonstrukce (prioritní oblastí je pro město rozvoj průmyslových zón a veškeré infrastruktury). Z prostředků určených pro investiční projekty byla v minulosti financována např. projektová žádost o dotaci na projekt rekonstrukce Mírového náměstí. Přestavba této centrální plochy vedla k zatraktivnění tváře města. To může hrát klíčovou roli v procesu přilákání nových návštěvníků. Investiční projekty mají tedy na rozvoj cestovního ruchu vliv nepřímý, ale rovněž zásadní.

Příloha 12: Dotazníkový formulář zaměřený na čerpání finančních prostředků ze zdrojů EU vybranými městy

Dobrý den, jmenuji se Veronika Terčová a jsem studentkou pátého ročníku Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor Obchodní podnikání - cestovní ruch. V současné době pracuji na své diplomové práci s názvem: *Využití finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie, jako faktor rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém regionu*. Toto dotazníkové šetření bude sloužit jako podklad pro analýzu využívání finančních prostředků ze zdrojů EU ve prospěch cestovního ruchu městy: Děčín, Litoměřice, Teplice, Ústí nad Labem. Veškeré informace získané dotazníkovým šetřením budou použity výhradně pro účely diplomové práce. Předem děkuji všem respondentům za obětovaný čas.

Využívání prostředků ze zdrojů EU

1. Čerpá město finanční prostředky ze zdrojů EU na své rozvojové aktivity?
 - a) ano, čerpá
 - b) ne, nečerpá (uveďte, prosím, důvod:.....)
 - c) ne, nečerpá, ale čerpalo v minulosti
2. Pokud ano, na jaké aktivity (zaškrtněte, prosím, všechny správné možnosti)?
 - a) rozvoj dopravní infrastruktury
 - b) rekonstrukce města
 - c) cestovní ruch
 - d) rozvoj lidských zdrojů
 - e) jiné aktivity (uveďte, prosím, jaké:.....)
3. Kdo je ve Vašem městě odpovědný ze zpracování projektů žádostí o dotace (zaškrtněte, prosím, všechny správné možnosti)?
 - a) příslušný odbor městského úřadu/magistrátu města (uveďte, prosím, jaký:.....)
 - b) firma, specializující se na tyto aktivity (uveďte, prosím, jaká:.....)
 - c) jiný subjekt (uveďte, prosím, jaký:.....)
4. Spolupracujete při přípravě projektů s některým/některými z těchto měst: Děčín, Litoměřice, Teplice, Ústí nad Labem?
 - a) ano (uveďte, prosím, se kterými:.....)
 - b) ne (uveďte, prosím, důvod:.....)
5. Podporuje město ostatní žadatele (neziskové organizace, apod.) o dotace ze zdrojů EU?
 - a) ano (uveďte, prosím, způsob pomoci:.....)
 - b) ne (uveďte, prosím, důvod:.....)

Programovací období 2004 – 2006

6. Jaká částka byla čerpána ze zdrojů EU v programovacím období 2004 - 2006 v jednotlivých letech?
 - a) rok 2004:.....
 - b) rok 2005:.....
 - c) rok 2006:.....
 - d) rok 2007:.....
 - e) rok 2008:.....

7. Byly v tomto programovacím období využity finanční prostředky ze zdrojů EU na projekty cestovního ruchu?
a) ano (uveďte, prosím, na jaké projekty:.....)
b) ne (uveďte, prosím, z jakého důvodu:.....)

Programovací období 2007 - 2013

8. Byly již v tomto programovacím období využity finanční prostředky na projekty cestovního ruchu?
a) ano (uveďte, prosím, na které projekty:.....)
b) ne (uveďte, prosím, důvod:.....)
9. Připravuje město v tomto období projekty se zaměřením na cestovní ruch?
a) ano (uveďte, prosím, které:.....)
b) ne (uveďte, prosím, důvod:.....)

Činnost a spolupráce TIC (Turistické informační centrum)

10. Podporuje město činnost TIC, které se zde nachází?
a) město TIC provozuje a financuje jeho činnost
b) město není provozovatelem, ale finančně TIC podporuje
c) město není provozovatelem a finančně TIC nepodporuje
11. Jak hodnotíte poskytované služby TIC ve Vašem městě?
a) poskytované služby jsou na výborné úrovni
b) poskytované služby jsou na dobré úrovni
c) poskytované služby jsou dostačující
d) poskytované služby mají rezervy
12. Co by mohlo zlepšit úroveň poskytovaných služeb (zaškrtněte, prosím, všechny správné možnosti)?
a) bližší spolupráce s ostatními TIC
b) rozsáhlejší nabídka produktů
c) lepší přístup pracovníků TIC k turistům
d) jiný způsob (uveďte, prosím, jaký:.....)
13. Jak vnímáte spolupráci mezi TIC v těchto okresech: Děčínský, Litoměřický, Teplický, Ústecký?
a) spolupráce je dostatečná
b) spolupráce by se mohla zlepšit
c) spolupráce TIC není důležitá

Obecné informace

14. Kdo vyplňoval tento dotazník?
Uveďte, prosím, město a funkci:.....

Ještě jednou děkuji za spolupráci a přeji hezký zbytek dne.

Příloha 13: Dotazníkový formulář se zaměřením na spolupráci a činnost TIC v Ústeckém kraji

Dobrý den, jmenuji se Veronika Terčová a jsem studentkou pátého ročníku Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor Obchodní podnikání - cestovní ruch. V současné době pracuji na své diplomové práci s názvem: *Využití finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie, jako faktor rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém regionu*. Toto dotazníkové šetření bude sloužit jako podklad pro analýzu spolupráce a propojení turistických informačních center (TIC) v okresech: Děčínský, Litoměřický, Teplický a Ústecký. Veškeré informace získané dotazníkovým šetřením budou použity výhradně pro účely diplomové práce. Předem děkuji všem respondentům za obětovaný čas.

Spolupráce mezi TIC a jednotný informační systém

- 1) Spolupracuje Vaše informační centrum při propagaci a tvorbě produktů s jinými TIC z Děčínského, Litoměřického, Teplického či Ústeckého okresu?
 - a) ano, ale pouze pro účely propagace (uveďte, prosím, se kterými:.....)
 - b) ano, ale pouze pro účely tvorby produktů (uveďte, prosím, se kterými:.....)
 - c) ano, v obou případech (uveďte, prosím, se kterými:.....)
 - d) ne (přejděte na otázku č. 4)
- 2) Jakou formou probíhá spolupráce (zaškrtněte, prosím, všechny správné možnosti)?
 - a) výměna informací
 - b) výměna propagačních materiálů
 - c) společná účast na veletrzích
 - d) jiný druh spolupráce (uveďte, prosím, jaký:.....)
- 3) Existuje jednotný informační systém, který tuto spolupráci umožňuje?
 - a) ano (uveďte, prosím, jaký:.....)
 - b) ne a není potřeba
 - c) ne, ale měl by existovat
- 4) Pokud s žádným TIC nespolupracujete, uvažovali jste již někdy o této spolupráci?
 - a) ano (uveďte, prosím, s jakými TIC:.....)
 - b) ne (uveďte, prosím, důvod:.....), přejděte na otázku č. 6
- 5) Pokud jste o spolupráci uvažovali, z jakého důvodu se spolupráce nerealizovala?
 - a) nedostatek finančních zdrojů
 - b) špatná komunikace mezi TIC
 - c) jiný důvod (uveďte, prosím, jaký:.....)
- 6) Má Vaše TIC dostatečné hardwarové a softwarové vybavení na tuto spolupráci?
 - a) ano, ale dostatečná je pouze jedna část z uvedeného vybavení
 - b) ano, dostatečné jsou obě části
 - c) ne, dostatečná není ani jedna část

Dotace ze zdrojů EU

- 7) Pokud Vaše TIC nemá dostatečné vybavení, víte o tom, kde by bylo možné získat finanční prostředky na jeho pořízení?
 - a) ano, vím (uveďte, prosím, z jakých zdrojů:.....)
 - b) ne, nevím a nemám zájem to vědět (přejděte na otázku č. 9)
 - c) ne, nevím, ale chtěl/a bych více informací (přejděte na otázku č. 9)

- 8) Pokud víte, z jakých zdrojů by bylo možné získat finanční prostředky, z jakého důvodu jste je doposud nevyužili (zaškrtněte, prosím, všechny správné možnosti)?
- nedostatek finančních prostředků na spolufinancování projektu
 - nemáme projektového manažera
 - složité proces tvorby žádostí
 - nedostatek zkušeností se zpracováním projektu
 - jiný důvod (uveďte, prosím, jaký:.....)
- 9) Byly v minulosti při tvorbě produktů pro TIC využity finanční prostředky ze zdrojů EU?
- ano (uveďte, prosím, z jakého konkrétního zdroje:.....)
 - ne (přejděte na otázku č. 13)
- 10) Uveďte, prosím, jaké produkty se z těchto zdrojů financovaly:.....
- 11) Kdo žádal o poskytnutí prostředků na tyto produkty (zaškrtněte, prosím, všechny správné možnosti)?
- město, ve kterém je TIC provozováno
 - TIC
 - jiný subjekt (uveďte, prosím, jaký:.....)
- 12) Pokud žádalo o finanční prostředky Vaše TIC, jaké máte s žádostmi zkušenosti?
- kladné, budeme žádat znovu
 - špatné, komplikovaná agenda kolem žádostí (např. složité účetnictví týkající se projektu, administrativní náročnost, apod.)
 - jiné zkušenosti (uveďte, prosím, jaké:.....)
- 13) Víte z jakých zdrojů EU, by se mohly produkty TIC financovat?
- ano (uveďte, prosím, konkrétní zdroj:.....)
 - ne a nemám zájem to vědět
 - ne, ale chtěl/a bych více informací

Obecné informace

- 14) Kdo vytváří produkty pro TIC (zaškrtněte, prosím, všechny správné možnosti)?
- pracovníci TIC
 - příslušný odbor magistrátu města/městského úřadu (uveďte, prosím, jaký:.....)
 - jiná osoba, či subjekt (uveďte, prosím, jaká/jaký:.....)
- 15) Kolik zaměstnanců má Vaše TIC?
- 1
 - 2
 - 3
 - více jak 3 (uveďte, prosím, počet:.....)
- 16) V jakém období je TIC provozováno?
- letní sezóna
 - zimní sezóna
 - je provozováno celoročně
- 17) Vaše TIC se nachází (uveďte, prosím, obec):.....

Ještě jednou děkuji za spolupráci a přeji hezký zbytek dne.